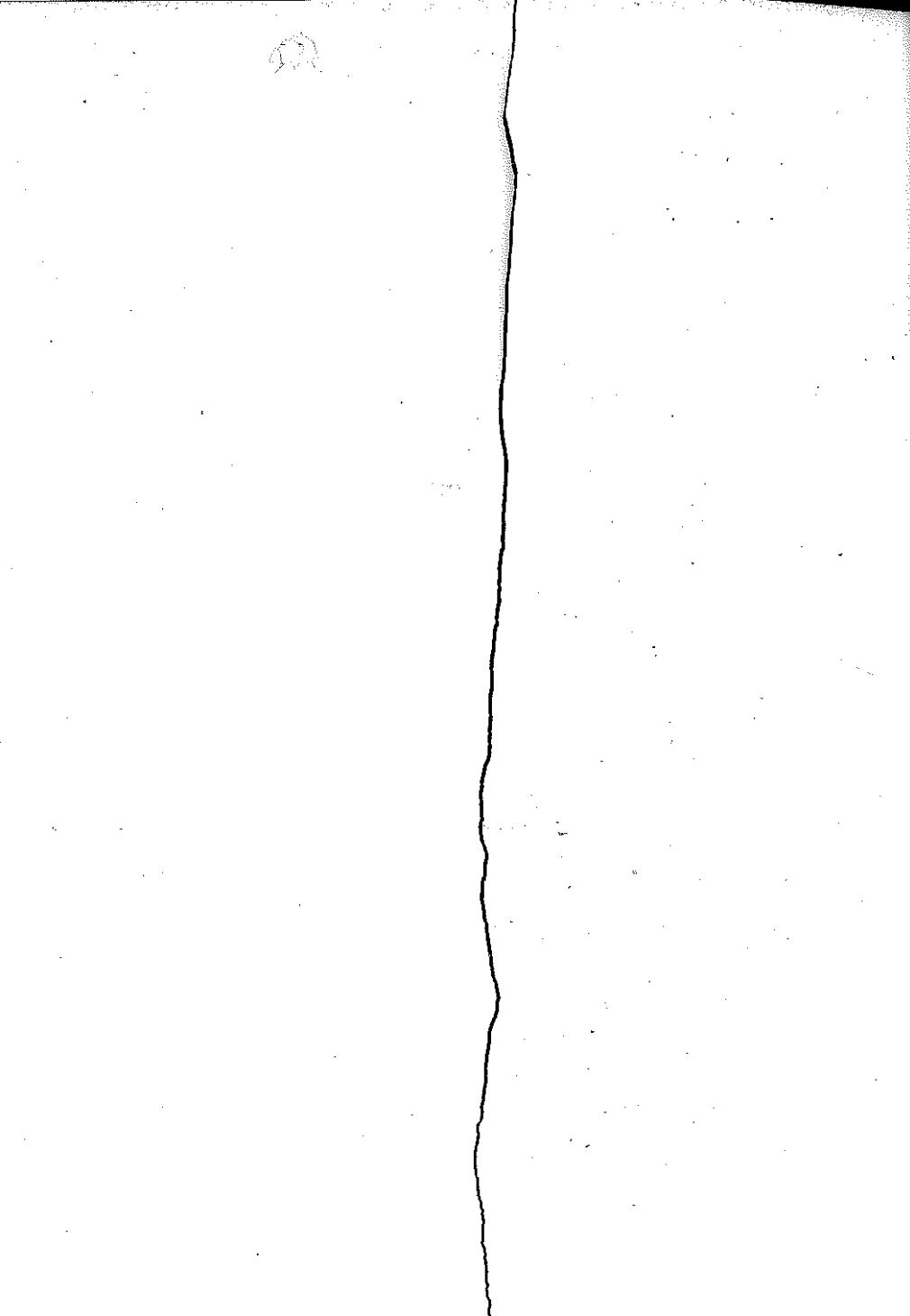
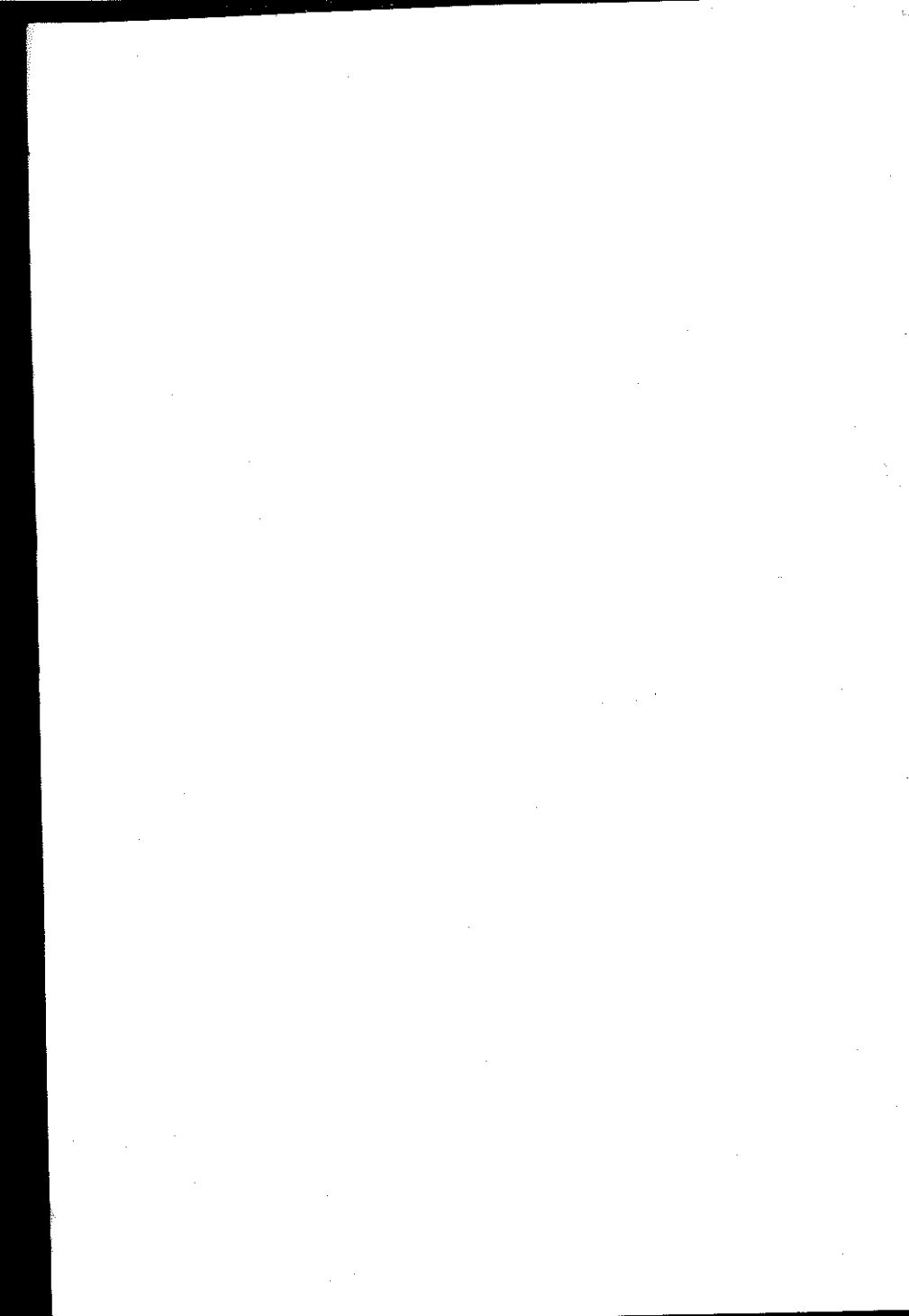

KEMAL ASTARE

CER HARD COR ASMEN

Kemal Astore

CER HARD COR ASMEN

Weşanê Doz

Weşanê DOZ

Weşanê DOZ

Çapa Juyîne : 1994, Stenbol

Rismê Têyî : Kemal Astore

Rismê Qapaxî : Mehmet Kolçak

Çapxane : Gürtaş Ofset

Doz Yayınları

İstiklal Cad, Olivo Geçidi

Olivo Han, No 5, Kat 3, D. 6

Beyoğlu - İSTANBUL

Tel : (0212) 245 41 37

Kemal Astore

CER HARD COR ASMEN

Qitlancik bilbil nêbeno
Seîd Riza

Wendoxê delalî,

Ewro nuştêna zîwanê Kirmancî her het ra zaf muhîm a. Roê mordemê Kirmancî, zîwanê eî de bêlî beno. Mordem, neseva mordemî, ebe zîwanî yena meydon. Wertê duwel u dewletu de mordem nîa yeno naskerdene. Na rocê ke ma têderîme, mordemê Kirmancî her het ra mitala milletê xo, mitala welat u welax u tarîxê xo keno. Hetê ra dano pêro, hetê ra kî kultur u zîwanê pî u kalikanê xo sero vindeno. Raşt kî hênî o, qeleme bê çek nêbena, çek kî bê qeleme nêbeno. Dawa Kirmancîe, na ra gere ke her het ra şîero ser.

Helbet, na wexto nîanên de problemî kî yenê meydon. Wext wexto çetin o. Mordem gere ke pêt bo, hama lerze mekero. Her çî ebe karode qewîn sono ser. Na het ra, gere ke xebera ma jubîn ra bibo. Hên bo ke, karê ma jubîn temam bikerê. Çi ke na dawa, dawa di hîre mordemu nîa, dawa millet u welatî a. Ni kitabî de, merselê kilmekî yê nuştekarê delalî Kemal Astarêî estê. Hama ma ra gore, zaf ebe qîmet ê.

Kemal Astarê, Almanîa de miqerem o, hama rew be rew yeno welat u sono. Wuca u welat de, zîwan u weşîya milletê Kirmanî ser, xêlê kar u xevatê xu esto. Nu kitavê heval Kemal Astarêî ke kot ra ma dest, ebe alfabade newe amafî nuştene. Xisusiêtê na alfaba nîa bî: Hevalê me Kemal Astarêî

hurendîa herfa ç (a 'çem' = ırmak) de, c

hurendîa herfa î (a 'sima' = siz) de, ı

hurendîa herfa î (a 'pîl' = büyük) de, i

nuştî. Neî ra ber, herfa 'î' kî kitavê heval Kemal Astarêî de amaîbî kar ardene. Na kî je 'Gaê Alîşanî', 'Silê Qıcı'...- Helbet nîa nuştêna nuştekarê Kemal Astarêî, çîode xoser bî, tayvetî bî. Mordem gere ke sero vîndero u gere ke na mesela dur u derg bêro mitala kerdene. Hama, na çax de, wendoxê ma hetê re musê be alfaba Bedirxanê rametî, hetê bîn ra kî, fikrê ma hên o ke, ma pêro qesa ma ju bo. Fikrê ma beno ke jubîn ra dur bê, nu çîode normal o. Na het ra, alfaba kê heval Kemal Astarêî arda kar, serê ma sero. Gere ke roşinbîrê ma pêro na mesela sero vînderê. Eke mille-tê ma rê rind a, ma pêro nae sero bîrîme hure. Hama na çax de, karardena

Alfaba Bedirxanê rametî, ma rê tenena rind asena.

Ao ke destê xu qeleme ceno, ebe qeleme, ao ke destê xo çe-kî ceno ebe çekî... Her çi seba xelesê millet u welaxuş wela-tê Kirmanî...

Weşanê DOZ

Gaê Alişanî

Rocu ra ju roce Alişanî tumê hegaî çînit, vasê xu kerd girze, dercê vasî et ra pota xu ser u ama çe. Şîa sonî dewe ser endî bîbî derg, tarîê sonî bon u welaxu ser pira pira bî bî vila. Mal u naxirê dewe xapa 'çemê sonî ra, ko ra, amaîbî dewe. Her çe ra her kes wertê dewe de mîu, mangu u bizunê xu denê are.

Alişanî verê axure de derzê xu na ru, desinde veng da, vat:

- Çenê tu kotî a 'tawa nêasena, ezo gesde merdo.

Kes ra ke veng nêama, reîna veng da u verê çeberê axure de serê şemike de nîşt ru. Hetê yînî ra, wertê qirraisê u borraisê mal u naxirî ra Zeyne vecîe amê.

Zeyne ebê qisaute vat:

Wuy mordemek, mordemek, çê tu mêveso, reî wurce xo ser gaê ma nêamo.

Alışanî vat:

- Hew! Haq u tala, ma nu çik bî ama ma ser? Ni, reî wurce, roc bî tarî, reî so na het, u het şeke, nu termas wencana paga kamî de mexel bîo?

Alışanî vasturîa xu hard ra gurete, wuşt ra, şî zerrê axure, vasturîe berde verê çeberê mereke de lewê sepeta silî de ustine ra darde kerde, tekit ama teber, venga lacê xu da:

- Hesen!

Hesen a sate ebe çue mal denê are, ardenê kerdênê gorre. Vot ama lewê pê xu, vat:

- Ha, 'çik o bao?

Alışanî vat:

- Lacê m', gonîa mi to ra bo, reî bivoze so paga çe Hemê Hemeîzu de eke gaê ma uca o, uca nîo!

Hesenî vat:

- Heya bao.

Voşt şî u dî helmu ra têpîa ebe voştene cerîa ra ama, vat:

- Bao, uca çîno.

Alian a sate zaf qefeliayî bî, 'çi ke sodir lêle ra şîbî hega u hata son vas çînitbî. Pêrojîa xu nêwerdbî. Helmê xu xorî ra da teber, wertê mal u naxir de gorre ser ama, hêrsunê xo ra "turruşt trurruşt" vacîa guku de, Hesenî rê vat:

- Ba qîdaê tu bîcero, bivoze so reî kî peê bonê çe Ap Silemonê Selmonu de Vilê 'Kurike de şeke bî.

Hesenî vat:

- Heya bao. Voşt şî.

Zeyne ebe hêrs, ebe 'çalim u zirim şîe zerre bonî, biros guret amê u şîe gorre. Wertê gorre de peê bize de nîte ru u bize dite. Alîşan ama verê caxê gorre, vat:

- 'Çimê sima kor mêbe, qaitê ju gaî nêbenê.

Zeyne veng nêkerd. Hewl u pêt 'çi'çikê malî der kerdenê. Vengê sitî zerrê birosî de şiqenê u sit kopik denê.

Cêr, hetê yînî de tae domonî u cinikî "tay, 'tay, 'tay, turrîşt, turrîşt, turrîşt, 'çixe, 'çixe, 'çixe" venga mal denê, kerdenê top u berdenê kerdenê axurunê xu.

Lacek Hesen vecîa ama, verê pîe xo de vinet. Helm ra birrîayî bî, pêt pêt nefesê xu guretenê. Vat:

- Bao, uca kî çîno gaê ma.

Zeyne qarîe u tene vacîe pêde, vat:

- Nî, mordemek, to rê sebî, reî hurînda xo ra xu bilewine, so dormê dewe de şe bike, nu 'çi ko tu laikî sate de ju rusnena na het, rusnena u het.

Roce endî pira bîbî tarî. Tarî je cunige serê dewe de nîşt-bî ru. Alîşan tekit şî zerre çêî. Hewlîe de binê sepete ra do vet. Wexto ke do deverdo masraba, verê ustine ra pisinge moukê, amê dorme lingunê Alîşanî de reî dî reî 'çerexîe. Alîşanî hersunê xu ver vat:

- Pît, pît, na termase dihana ju ca de nêvindena!

Ju masraba doê xu simit, sepete qabunê do, ron u sit ser nê ru, kulika xu serê xu ser nê ru, tekit ama teber.

Verê yînî ra vêrd ra şeî fekê 'çemî de, bine darunê gozu de şe kerd, welaxê mela Mîr'çiku ra vêrd ra, dormê hegau u tumunê Pasature ra şî, ga ca de nêdî. Hega u hega, korte u korte, merge u merge, ko u ko fetelîa nêfetelîa ga nêdî. Zaf

qefelia. Ama serê gilê ko de nîş ru ke tene areşio. Dormê xo de reî ê kerd, ke tek u teyna o, dîna tevana 'tip u 'tal a. Xu ver ebê vengo berz ju lawuke kerde têra:

Gaê mino gao xirt,

'Çermê xu belek o,

'Çarê xu sipî o,

Gaê mino gao altun,

Hangaje ver pêt sono,

Wa hegaê mi genim bo,

Dime ra ambarê mi pîr bo.

Endî letê sewe bî. Asme, Ana Fadîma, cor asmen de je şemî berêqienê u serê kou de roş denê. Alîşan wertê birr de şe kerd, xu ver vat, ga beyta îta honikê sewe de xo rê ju ca de meredîo ra. Seke verê maxara ra vêrd ra, di teneî qilanci-kî perraî. Alîan tene ceneqia ra, xu vat, rê beyta maxara ra hes ya kî verg yeno. Nêtaurîa şîero zerrê maxara u gaê xu bifetelîo. Xu ver vat:

- Mi kaşkana tifonge xu tey bîardenê.

Zaf î, senik î, wertê dar u birr ra, dormê dew u mazrau ra, wertê 'tal u deru ra, wertê axw u 'çemu ra şî nêşî, ga nê-dî. Endî bibî sodir. Kakita Koê Muzir ser tîc eşte. Alîşan reî ferq kerd ke, amo reşto nejdîê suke. Bî raşt tenena şî. Seke nejdîê suke de lewê ju dewe ra vêrd ra, şe kerd ke hao ju mordemek hega de cunî ser ebe ju maîne musene rameno. Eî desin de ferq kerd ke, nu mordemek xerîb o. Şî lewê mordemekî, selam da, selam guret. Alîşanî ci ra pers kerd, ke eî ga dîo yan nêdîo, ci rê tarîf kerd, vat:

Qomşî,

*Gao mino belek,
Astirê ser surbelek,
Gabe bine munitaî,
Gelsîn burdan gîtsîn?*

Mordemek helbet Tirk bî, zonê Alîşanî fam nêkerd, vat:

- He gardaş, bana zarari yoxtur, gelsîn burdan gîtsîn.

Teseliya Alîanî kute, cerîa ra ama dewe. Ama ke, gae xu hao verê gorre de meredîo ra, ju deste vas kerdo ver, kuto vasî ver weno, vêre xo moso bîo je meske.

Zeyne ebe lerz amê teber, mêrde xo rê vat:

- Mordemek, mordemek, haq çe tu şen kero ha, ti di ro-
cî kotî menda?

Alîşanî vat:

- Qe pers meke royala mi, qorrê mi mi ra vişşîayî. Ler-
ze bike, tene axwe ser ne, xo rê kerî.

Zeyne vere fekê xu guret, xu ver bêveng xulxulna, hetê
'çeperî ser îe u kolî sikitî. Hesen a sate cêr ra vot ama, kut
virara pîe xu, vat:

- Bao!

Alîanî vat:

- Bao qida!

Hesen virare 'pilesnê vilê pîe xo ra, vat:

- Bao, mête çerçî yeno, mi re kaliku cena?

Alîanî lew na 'çimê Hesenî ra, vat:

- Heya con, ba qida bîcero.

Dot ra Zeyne ju virare kolî gur eştî ardî. Alîşanî tene mu-
redais ra pers kerd, vat:

- Nerê, nu termas kotî bî?

Zeyne xo ver hurdî hurdî u tene kî dizdene hûye, veng nêkerd, vêrde ra şîe locine de adir kerd we.

Alşianî vat:

- Lacê mi, gaê ma koti bî?

Hesenî vat:

- Bao, ma şîme ke, hao peê 'Kela de wertê vasî de mere-dîo ra.

Alianî lacê xu virara xo ra na ru, dest şetî zonîe xu ser, eke wuşt ra xu ser, vat:

- Wuh, ewru qorrê mi mi ra vişîe.

Alian peydo verê çeberî de riê xu terd, axure de axwe kerde xo ro. Kincê xu guretî pira, ama non u toraq werd, 'çaê xu simit. Tekit şî zerrê bonî, ju astir guret, tekit şî bine vîale ke xo rê bimeredîo ra, xo rê şîero hewn ra. Seke ama lewê daro, e kerd ke hawa manga çe Seîd Alî dara heruge kona. Alîşanî ju kemere gurete, êşte manga, peyka pêene de sanê ci, vat: Turrşt, turrşt!

Astirê xu guret, binê vîale de, şîa honikê pêrocî de xo rê şî hewn ra.

Bektes Axa

Qelecuxa Asuru ra wext de Bektes Axa bî. Qelecuxe de serrunê hawtae de nejdîe poncas çeî bî u nî çeî lete ra jedê Asuric bî.

Eşî aîrê bînî Mîrciku, Anuxu, Ke'çelu u Kirdaî bî. Bektes Axa aşîra Asuru ra bî u na dewe de pêrunê ra dewlemend u zengin bî. Hal u wextê xu yê pêrunê ra rind u delal bî. He-gaê xu zaf bî. Dewicê feqirî eî rê morabaenî kerdênê. Dewe de bono girs yê Bektes Axaî bî. Vatenê 'çewres odeî tey es-tê. Hama hande têde çînê bî. Hetu coren çe bî, hetu cêren axure bîe. Axura eî de ke 'çewres heygonî bî, yê î bînu de hî-re bizî çînê bî. Cok ra pereê Bektes Axaî yê pêrunê ra zaf u deyra bî. Hama nî pereî gegane Bektes Axaî rê derdî vete-nê. Serre be serre pere şî ke bî zaf, pistin de nêameme ki-restene, cok ra Bektes Axaî gereke nî pereî ju ca de biwe-dardenê.

Ju roca amnonî de genim u cewê xu guret berd suka Erzinganî de rot, pereê xu kerdî wertê turik, turik xape kerde u kerd pistinê xu. Cemê son de dewicî Meydonê Genim de nişt kamyonete, tekî amî dewe. Kamyonete amê verê mekteb de, îa dara hêruga Wuşenê Cocî de vinete. Her kes çualê xu u sepeta xu guret ama war. Bektes Axa kî çuale xu u filê xu guret, ama çe. Verê çeî de mal u naxir qirrenê. Xani-ma xu a sate çe de nêbie. Bektes Axaî çualê 'talî eş verê ambare genimî, pereî guretî berdî balix de wertê soba de dardî we.

Rocî verdî ra, paiz ama, paiz şî, her kes tedarîkê xu u yê malî u naxirî dî. Dewicu areî ardî ra kiresnaî, ardî ardî kerdî zerrê xaîu, mereke vas u simer ra kerde pîrr, zimiston ama. Zimiston de vore amê. Dewe, kemer u ku'ç, dar u ber têde bine vore de mendî. Her kes soba xu nê ru, tezeg u kolî etî soba. Soba çe Bektes Axaî gimir gimir vîsenê, zerre çeî bibî germ. Tae cîronî amenê çe Bektes Axaî de xu kerdênê germ. Teber de virike vecîayîbî u welax de vay denê. Taînê serê bonê xu etenê u ra yînî kerdênê ra. Sere kou de zaran-cî perrienê ra. Zimiston vêrd, vore vîleşîe ru, cemed bîjîa ra, mal u naxir axure ra vecîa, wusar ama. Bektes Axaî xu ver vat: Xo rê îşerî suke, dî u hîrê 'kodu urum bihêrnî u he-gaune xu biramî. Ama ke îşero perunê xu wertê soba ra bive-co biaro, ama vîr ke, pereî wertê soba de vîsê u bîê welle. Bektes Axa da xo ro, hama her çî endî vêrd bî ra. Wext ama, 'tau şî, pereî pistinê Bektes Axaî de reîna bî jede. Xu ver vat: Ez nî peru kotî wedarî, kotî medarî we?

Guretî bierdî binê aldonê çualu de dardî we. Peydona î ke perune xu veco, şe kerşd ke merre amo pereî kotê u kerdê

10/1 - 1994 - June Astor C

hurdi. Vacîa, qarîa u da xo ro, u nîa ra tîpîa perreê Bektes Axaî reîna bî zaf u deyra. Vat: Ez nî peru kotî wedarî, se bikerî, se meke-

rî? Pereê xu guretî berdî teber de kerdî ju qulika diesî, qulike ebe pa'çî dê ca, vecîa ama. Asme ra tîpîa şî ke peru veco bîaro, dî ke, pereî çînê, qilancike ama pereî pirrt kerdê berde, xo rê sere qewaxe de haleneke viraşta. Xu ver qarîa u vacîa, vat: Çe mi mevêso! Da zonîê xo ro, xu ver vat: Ez 'çi welle xo ro kerî?

Pereê xu reîna ke bî zaf, guretî daî xanima xu, ci rê vat:

- Nî peru bîce, rind wedare, na wext çe ma de zaf dizdî estê.

Xanima xu pereî guretî u dardî we. Hama nî peru ra pîra pîra xo rê çî hêrna. Çerçî ke ama dewe çerçî ra, eke asme de serre de îe suke bêxebera şîe suke de çî hêrna.

Roce Bektes Axaî xanima xo ra pereî waştî. Ae ke vat pereî nêmente, eî da xo ro, vat:

- Çe nêrijîayî, tu pereî şe kerdî?

Xanima xu sandiqe musne ci. Sandiqe de e kerd ke, ebe kinc u kolu, ebê zern u zinculu bîa pîrr. Tene vacîa pêde. Xu ver vat:

- Ez se bikerî, se mekerî, nî pereî derdî kerdî zerre mi.

Qerarê xu da, şî suke. Sukede asin ra ju kêsike hêrne, gurete arde dewe. Perreê xu ke reîna bî deyra, guretî kerdî zerre kêsike, kêsike kîlit kerde, kîlit kerd cebê xu.

Ju paiz u ju zimiston ra tîpîa, ju roca wusarî de, di gaê xu, ju hangaja xu gurete şî hega ke cite biramo. Gao xuyo ju-kek bor bî, jukek kî belekin bî. Tene ke cite ramite, araq da, venga gao da, vat:

- Oha!

Gai vinetî. Cebê xo ra destemale vete, araqê 'çarê xuguret. A sate kilitê kêsike gina waro, eî ferq nêkerd. Gai zerrê hegaî de ardî bierdî, ardî berdî, nêjdîe son de cite qedenê, tekit ama çe.

Asmî vêrdî ra. Ju roca amnonî de, nîet kerd ke, mete, yane roca disemeî, sodir ra binîso kamyonete u şîero şuke, suke de xo rê çî bihêrno. Son de î pê çalunê bulxur ra kêsika peru vete arde. Fetelîa nêfetelîa, kilitê kêsike nêdî.

Roca bîne sodir fejîr ra nîşt kamyonete, tekit şî suke. Suke de peê Meydonê Genim de şî lewê ju asinkarî, ci rê hal u mêzalê xu qeseî kerd. Mordemekî ci rê vat:

- Ez kêsika tu kon ra.

Dimîna ju xizar, ju kî ju 'ç'çaku'ç guret, nîştî kamyonte, cemê son amaî dewe.

Mordemekî na het ra da kêsike ro, Bektes Axaî dot ra kêsike ebê xizar birrnê. Hayleme u huyleme de zerrê çê 'timilike ra bî pîrr, pêniê de kesike bîe ra. Serê kêsike de bî 'çewt u tey qait kerd ke, 'çi bivînê, pereî zerre kêsike de poîye.

Mordemê Wextê Verenî

Mordemê wextê verenî zaf hewl u pêt bîê. Karê xo de dînc u xirt, qesunê xo de camord bîê. 'Çixa ke hetê mal u mulkî ra feqir mendê, rîhuîyais u zerrewes bîê. Wexto 'kan ra Koê Mircanî de dewa Mircan de, haq tenena conweşie ci do, ju mordemekode zaf kokim bî. Namê xu Memed Dede bî. Lese ra zaf derg bî, 'çime xu u buriê xu girs u şa bî. Rîê xu endî qermeçîayî bî, rî rê'çu ra pirr bî. Bejne de zimele xu yê qolindî je porrê xu endî bîbî sipî. Cînika xu Meleke ra zo-bîna kesê xu çînêbî. Cînika xu kî je eî zaf kokim bîe. Miqerrem verê diesî de nîştenê ru, cae nêşienê. Kincê ke pira bî zaf 'kan, hama sur u belek bî. Destê xu ardenê zonû ser, 'çimê xu miqerrem rae de bî, ke kam roce diarê înu ser ye-

no. Vatene ser, bonê xu hîre seî serru ra 'kan bî. Şivingê bonî ju het ra rişlayî u amaîbî war. Nî bonî de zaf mor vecîenê. Hete vatene ra weşîa Mamud Dedeî kerameta Haqî u yê Xizirî ra pîrr bîa. Cok ra 'çixa ke çe eî de zaf mor vecîe, xof ra ser nêamê. Peê bonî de ju kî ju axura xu bîe. Axura xu 'tip u 'tal bîe. Zerrê axure de tek u teyna ju maîna xu bîe, endî ju astik ju postik mendîbî. Gegane na maîna xu jên kerdênê, sodir lêle ra nîştênê ci, şîenê Pulur, tene sole, tene sekerê xu, tek u tuk saî u ju gile hengura xu guretenê, lete sewe de amenê çe. Serre, dî u hîre serrî ke vêrdî ra, hurdîmîna tenena bî bêferre, tenena bîbî bul. Çe înu de endî ju 'ko'çike do çînê bî. Cîronê xu, haq ci ra rajî bo, rind bî. Hama î kî je înu roce be roce qatix ra bienê, feqîrîe roce be roce bîenê jede. Hal u wextê pêrunê hande ke bîbî xêrib, kesî kesî rê 'ko'çike ron nêberdenê.

Mamud Dede roce hewn dî. Hewn dî ke, bîo xort, bîo cenc, rota zerrê çeî ci rê zerreqîna, dîna ci rê bîa rot, bîa nerm u tern. Cîle ra wuşt ra, kîncê xu guretî pîra, 'çarîxê xu kerdî linguê xo ra, tarîe zerrê çe de giron giron ama lewê çeberî. Zembeleke çeberî lewna, çeber kerd ra. Çeber tene qîr'ça. Pala xu şemîke ser ete teber. Teber tarî bî, tene fejr etbî. Asmên astareu ra pîrr bî u astareî roşto pak denê. Asme gilê Koê Mircanî de je veyvîke ronîtaî bîe u zerqê xu zaf wes bî. Zerrê xo de vengê haqî da, vat "Bisimîlaî", gamena şî. A sate ferq kerd ke, hewn dîo, hama zerrê xu, dîaxê xu honik u je yê xortu bî. Kîta dîes ra, ebê destî dîes de pêguretene, î hetê 'çeperî, xu ver tene bî bul, salvarê xu kerdî ra, kerdî war. Mîja xu ke kerde, cerîa ra, giron giron ama zerrê çeî. Endî nêkot cîle. Hewne xu, hewno ke dîbî, amaîbî u kot-

bî zerre eî. Weîe u gondarie amaîbî ser. Serê kurşî de nî ru, xu ver qal kerşd, xu ver xêal kerd, hata ke zerrê çei bî rot. Teber ra vengê mîl'çiku, yê malî u naxirî tek u tuk amenê.

Cînika xu wuşte ra. Kincê xu gurefî pira, amê verê loci-ne, pira pira adir kerd we.

Mamud Dedeî vat:

- Mi hewn dî.

Xanima xu Meleke vat:

- Xêr bo!

- Xêr o. Pulur de veyve bî. Ma rê silayîe amê. Ju laîqo-de rindek saa sure arde verê çeberî de dê mi, vat: "Apo, vey-ve esto, sima rê silayî a." Mi vat: "Lace mi, xêr o, veyve veyvê kamî o?" Laikî vat: "Muzir Baba bîo eskera, venga tim alemê dîna dano."

Meleke a sate lew na be'çika xo ra u be'çika xu nê serê 'çimunê xo ser, vat:

- Ya Muzir Baba, ya Xizir, tu esta!

- Ez şîo veyve. Dîna alem bîo top, bîo deyra, got u bul-xur pocenê, dawul u zurna cinena, ma xortî serê bonî de kay kenmê. Hewr pak o, cînîkî u camordî têde hat u dêlal ê, derd u keder çîno, her kes safaetê xo de ro.

Meleke vat:

- Xêr bo, xêr bo, mordemek, haq keder keşî medo.

- Ez amo çe, amo ke çe ma qab u qacaxu ra bîo pirr, axura ma mal u naxir ra bîa pirr. Mi veyve ra di teneî kî haq ra meymanî ardî. Mi şe kerd ke, ez delalîa dîna ra wes o.

Meleke vat:

- Tew, tu u çe tu, tu u mal u naxirê tu... Ku yo zerrê çe to de 'çik esto? Ju eleqe ardê ma çînêş ke non bipojî. Ju

'ko'çike ron çe de çîno ke, gula ma nerm bo...

Mamud Dedeî xu ver vat:

- Haq u tala tu esta, şîa tu ma ser kê m mebo.

Meleke vat:

- Haq azê kesî, kesî ra mekero.

Tene sukit mendî. Na sukinete bîe derg, dergîe de hew-nê Mamud Dedeî î. Serrî, serre, di serrî vêrdî ra, Mamud Dede îta ra ju bizek, uca ra ju vorek, nat ra ju guk, dot ra ju kurika here dîe, mal u naxirê xu bî jede u axure bîe pîrr. Ju roca amnonî de, na roce hande ke germ bîe, araq mordemî ser je axwe recefîenê, Mamud Dedeî ju zengene u ju kî hu-yê xu guret, tekit şî serê mereke. Serê mereke de lone ker-de ra. Zengene da pîro, kinit, herre arde pêser u ebe huyî este page. Simer u xisik cor ra kerd war, eş zerrê mereke, mereke bîe pîrr. Seweşîa ra ama cer, şî mereke. Digose gu-rete xu dest, destê xu tu kerdî, kot ra be simer u xisik ver. Xisik na het ser, simer u het ser eşet. Digose je firfirik cerî-enê. Digose kerde pîrr eşte, kerde tira eşte. Zerre mereke 'timilike ra bî bî pîrr, 'çim 'çimî nêdîenê. Kerde pîrr ete, ker-de tira vay da u het. A sate Meleke amê, gejt guret, dorme xisikî da are. Şe kerd ke zaf hewl u pê gurîno, ci rê vat:

- Tene giron bigurîe mordemek, tu 'çae conê xu gureto!

Mamud Dede raşt je adir u kille bî, tevana kotbî vay ver. Ci ra araq recefîenê. A sate dîna ke birîjîenê 'tawa xu ser nêguretenê.

Î ke gos nêna ser, Meleke reîna veng da, vat:

- Mordemek! Nu 'çik o tu terê vay virike xu verdo ra, haq tey bîaye, ha!

Dot tek ju lode xisik mendbî. Digose seke kerde bine xisik ra u vay da a het ser, vengê kemere ama.

Vat:

- Xanim, reî a dot de şeke, digose na dolim tevana tene giron amê.

Meleke îşe şe kerd, cerîe ra, vat:

- Wuuu, mordemek, mordemek, Haq to ra rajî bo, mordemek. Ezo ju serra ra hata nika fetelîn nêfetelîn destara ma nêvînon.

Mamud Dedeî şî ju dolimna xisik eş, digose pê çeberê mereke de nê ru, xanima xo rê vat:

- Mevînde xanim, tene axwe bîa dest u paune xu biu.

Hên bî. Mordemê vêrenî hewl u pêt bî.

Memed Sono Mekteb

Kokimê dewe son de, honî a ke tarî nêbîbî, verê bonê çe Yibraîme Anuxu de amênê têare, gumanê dîna ser qeseî kerdênê. Yibraîme Anuxu ke merd, endî verê bone çe Eyiz Axaî de amêne têlewe. A cemê son de Eyiz Axa, Kêkê Selmonu, Nesemî Axa, Hesenê Çe Feratî, Silemonê Çe Feratî, Sadiqê Babaî, Biraê Bakî u Hesen Usta verê dies de, serê mertege de ronîştai bî. Herbê Yemenî, herbê Kore, herbê Yunanu yê Tirkîa ser qeseî kerdênê. Hete ra xu goinî-enê, hete ra kî cenc u xortê nikaenu ra qail nêbîenê. Vatenê: "Ma şîme herb, şîme sefer, nêwes mendîmê, vêson mendîmê, bîmê dirbetin, taê ma ginaî piro merdî. Ma 'çarix nêdienê pira biguretenê, korek nêdî biwerdenê. Xorte ewru 'tawai ra qail nêbenê. Vanê cebê ma peru ra pîrr bo, dîna se bena wa bîbo."

Kokimu hete ra raşt vatenê, hama dîna Kurmancîe de verende ra hata nika 'tewa nêvuriyîbî. Çîode newe nêamaîbî dewe. Wenca a feqîrîe, wenca a bêkesîe bîe. 'Çerxê dîna 'çixa ke cerîayî bî, 'çerxê na dewe wenca usile î 'kan ra cerîenê. Tevana na dewe dîna ra teber bîe u tenena dîna ra bîenê dur. Cenc u xortê dewe se bikerê? Roce be roce her çî dewe de bîenê kê m, bîenê senik, suke de 'tawa nêamene hêrnaene. Karê dewe ju mal u naxir bî, ju hega bî, ju kî ware bî. Nî kar ra 'çixa ke amenê zerrê çêî, handeke înu rê bes bî, hande ke eî zimiston vetenê. Wexte xo de wekîle hukmatê Tirkîa amaîbî na dewe. Dewicu ci rê sogis kerd. Fekê 'çem de ci rê voreke sere birrne. Serre nêverde ra, dewe de, hetê Tekmecuge de ju mekteb viraşt. Mekteb serra 1956-57 de qedîa. Na mekteb de domunî xo rê Tirkî muşîenê. Domonî ke pira pira bî pîl u şî mekteb, pîe taîne gaê xu, mangaê xu, taîne hegaê xu, taîne kergê xu rotenê ke, roce laceke xu xo rê şîerê suke, şîerê Anqara u Estamol wa xo rê biwanê u xu bixelesnê. A son de vaode honik hetê Koê Salî ra, hetê Vîaleke ra, amenê. Dare hêrugu vaî ver sanîenê ra. Cînikî u çenekî birosê xu guretenê, şîenê verê yînî, ebe qumî qabî şutenê. Peydona birosî ebe axwe kerdênê pîrr, cêrîenê ra şîenê çewunê xu. Cêr hetê yînî ra cînika Silemonê Anuxu, hamal ser de ro, tekite amê. Seke verê camor-du ra vêrde ra, verê fekê xu guret, uskit vêrde ra şîe. Eyiz Axaî vat:

- Bira Silemon na rocu qe na het ser nêno.

Biraê Bakî vat:

- Feqîr se bikero, endî koto.

Kêke Selmonu vat:

- Wenca xêrê lacun o, ci rê wair vecînê.
- Heya, hênî o, vat Eyiz Axaî, ma ebe xu dîna ra xêr nedî.

Sadiqê Babî vat:

- Haq çe tu şen kero, to rê se bîo, 'çikê tu yê kamî ra kêmo?

Eyiz Axayî vat:

- Mevace bira, hên mevace, hao ke ma dî, kesî nêdî.
- Kêkê Selmonu cebê xo ra tabaqa tutinî vete, ju cixara xo rê pilesnê pîro, tabaqa tek u tek dê î bînu.

Silemonê Anuxu miqerrem verê çeberê xo de serê kurşî de ronîştîbî. 'Çimê xu endî nêdîenê. Ju ke nêjdîe eî ra vêrdênê ra, eke vengê gamu ra nas nêkerdenê, veng dênê, vatenê:

- Lao, u kam o?

Cinika xu birosî ardî, verê çeber de naî ru, vat:

- Waşh, teqete mi de nê menda.

Hamal eşt peê çeberî, mêrde xo rê vat:

- Axwe simena, to dî?

Vat:

- Heya, vî'çike bide.

Axwe simite, pişunga xu piskite welax ra, xanima xu masrabe dest ra gurete, şîe zerre.

Silemonê Anuxu dime ra veng da, vat:

- Nêrê, Muzir kotî o?

Ae vat:

- Hew, tu nêzanena Muzo Kuz kotî o?

Çua xu arde xu ver, vengo barî u xirtikin ra xu ver vat:

- Wey, lacê mi ewru şio hega axwe dano.

Xanima xu kote be karê çeî ver. Zerre hewlîe geî kerd, ame şie verê 'çeperî ra kolî sikitî ardî, adir kerd we, sit ard u na ser.

Silemonê Anuxu vat:

- Nêrê, u 'çik o, tu se kena?

Tene qarîe, vat:

- Hew, nu sene pers o? Ezo adir fin ra ci.

- Mi rê axwe nana ser?

- Hew mordemek, na son mordem qe axwe keno xo ro, xezebê haqî ha!

Eî serê xu xu ver kerd 'çewt, vat:

- Asme o ke mi axwe xo rê nêkerda.

Tene ke xu ver uskit mend, veng da, vat:

- Nêrê, Mem kata şio?

Ae vat:

- Haq belaê xu Memî medo, sar kar u gurê xo de ro, "se-re her" sodir son de şia vîalu de meredîono ra.

Son de pira pira vengê mordemu, vengê mal u naxirî bir-rîa, lete sewe ra hata sodir têe wende, hata ke fejîr eşt.

Lêle ra pêro pîa wuşî ra. Tae şî mal, tae şî hega, tae şî Cenciga ke qewa de kaxite kay bikerê.

Silemonê Anuxu çua xu gurete, cînika xu dest de guret pey, ard verê çeber.

Vat:

- Nêrê, Mem wuşto ra?

Ae vat:

- Tew, Mem na sahate de qe wurceno ra?

Veng da, vat:

- Memo!

Memî ra veng nêvecîa. Reîna veng da ci, reîna ci ra veng nêama. Na raa kî zewt da, vat:

- Memo, Memo, bêxer Memo! Hande here o, mekteb nêsono. Hande qatire o, hega nêsono. Tecelê min o, ezo feqire xo rê se bikerî?

Mem hande bêxer nêbî. Heya, girs bî, pîl bî, mekteb de pêruna ra derg bî. Suke ra ke ju amenê mekteb, vatenê malîm beyta Mem o. Des u 'çar serru de bî. Honîa şîene dolîma hîreêne. Mekteb de îbînu ra tawîlî bî u pêt asenê. Tevana çe Memî de werdis qe kê m nêbîo. Golige ke bar kerdenê, tek u teyna bar kerdenê. Bine Tekmecuge de hard ra kemerê pu'çî vetenê u ebe sepete hata wertê dewe pošta xo de kiresnenê. Tek u teyna dusê Vilê 'Kurike de, binê mezelu de herra çîle vetenê, kirestenê ardenê serê bonî u serê bonî luxe kerdenê. Ju çualê genimî eştene ra pošta xu, bierdenê arefîyê Gîrnawik de rênê ra, ardî wenca pošta xo de raa nê m sa hate guretenê ardenê çe. Hama Mem hetê wendene ra zaf peyser mendbî. 'Çand serr ê ke wenca u mekteb o, wenca u mekteb o. Ju ke ci ra pers kerdenê, vatenê:

- Memo, mektebê tu key qedîno?

Memî vatenê:

- Ma, ez 'çî zanon, maylim zaneno.

Maa xu reîna ke veng da, Memî ra ke veng nêvecîa, amê cîle ser, veng da:

- Memo!

Memî veng nêkerd. Hewno xorî de bî.

Reîna veng da:

- Nêro, endî bî pêroc, wurce cilî werte de mendi, 'ro!

Memî vat:

- Haaa?

Maa xu vengo honik ra vat:

- De, rawurce gonîa m', wurce baqilê mi.

Memî vat:

- Meke daê, hewne mi wes yeno.

Senik mend ke ser ra orxon biwenco, reîna vat:

- Nêro, sere her, tu 'ça nêwurcena. Wurce so mekteb!

Memî xu 'çarna ra, vat:

- Oşyh, mi zaf wend, tene kî şîero Muzir hurînda mi de biwano.

Maa xu teselîe ra kote, cerîe ra, saqolê xu guret, şîe axu-re kerde pak.

Bonê Miralî

Dewa ma de 'çar melaî bî. Wertê dewe ra Raa Virardîe şîenê u dewe werte de kerdênê di lete. Rae ra cor Mela çe Asuru bîe u na mela de di u hîre çe kî yê Mîrcuku ra bî. He-te cêren de mela çe Mîrciku, yê çe 'Kuresu, Kirdaşû u yê Boziku bîe. Raa Viradeî suke ra amenê, wertê dewe ra vêrdênê ra, serê dewe de hata verê 'Kela, hata Dere Gelîe, hata cao ke axwa 'çemî vecîna şîenê. Uca ra dot warê dewe ma bî. Rae hata Warê Taxtî, Warê Aberike, Dere Turazînî, Kemera Gulere, Warê 'Taştam, Navgol u Deve 'Çuxure şî-enê. A hetê Koê Muzirî rê ma vatenê Doim. Dêsim rê ma vanmê Doim. Doim ke ama mordemî vîr, zerrê mordemî deceno. Mordem ke qalê Doimî kerd, derd u keder, gonî u

4

gunaşere yena mordem vîr. Herbê hîris u heşt de xeyle mordemî merdê, xeyle çewu bar kerdê amê dewa ma. Mîralî na herb ra hîris serru ra têpîa ama dewa ma. 'Kalikê u pîrka xu na herb de 'Çemê Muzir de xenekîê. 'Çiton xenekîe honîa kes nêzaneno. Pî u maa Mîralî ke merdî, bira u waê xu ke zewejîayî u şî xerb, Mîralî teyna mendbî. Lewê apê xo de mendenê. Hetê Doim de. U kî ke merd, serrî di serrî teber de, jîaru de, axuru de, mereku de, wertê dar u birr de mendbî. Peydo kam ci rê rae salix daîbî nêzon, tekit ama dewa ma. Honîa

kenê amaîbî dewa ma Pulemurîe de asme di asmî sarî rê ebe qatire sole kirestenê. Kam ke loqme non dêne ci, peroc u pêsewe xizmetkarê înu bî. Wextê sole ke qedîa paizo pê-en de, wexto ke vore sifte vorê, amaîbî dewe ma. Kinc u kolî sero çînê bî. Eke pira bî, diriyî bî. Gizikê sere têwerte de bî, aspizî sero pîrr bî. Dîna de kesê xu çînebî. Bêkes u bêwair bî. Bêkesîe u bêwairîene dîna de derdu ra derdo giran a. Ama nê'çar u masum verê yînî de nîşt ru. Taîne vat nu dewres o, taîne vat nu xêx o, raa xu texelna amo. Kes venga ci nêda, kes lewe nêşî. Lete sewe, wexto ke kutiku kerd hewe hewe, maa mi axure ra vecîe amê, 'çila zerrê çêf fite ra ci, piê mi rê vat:

- Mordemek, verê yînî de hao ju laceko feqir amo, ke-so xu çîno, reî so, ci ra pers bike, kam o, 'çik o, kotî ra yeno, ez vacî kesê xu çîno.

Piê mi vat:

- Kam o, helbet ju ci rê wair vecîno.

- Nê, ez qe înam nêkon. Guneka, feqire mi teber de memano, teber serd o, hata sodir cemedîno.

Pîê mi wuşt ra şî. Eke reşt yîni, şe kerd ke ju qilatî hao verê yîni de, bine diesê bonê çe Mamê Qitkaî de meredîo ra, dest u paê xu xu ver de ardê têlewe, serd ver lerzeno.

Pîê mi ci rê vat:

- Lao, tu kam a?

Lacekî tersu ver, serm u nê'çarîe ver veng nêkerd. Pîe mi tenena şî lewe, vat:

- Lacê mi, tu kam a, tu îta se kena?

Mîralî serê xu hardî ser ra tene dard we, vat:

- Ez o apo!

- Tu kama xortê mi?

Mîralî ra veng nêvecîa, zaf nê'çar bî, bêkes bî, serm kerdenê.

Pîê mi pers kerd:

- Tu kotî ra yena, îta se kena?

Mîralî tene ama xu ser, xu ver de bî bul, vat:

- Apo ez Doim ra amo.

- Tu ama çe kamî, kam tu eşta teber?

Mîralî veng nêkerd. Uskit mend. Hewa tene serdin bîe, kutikî tenena vengo berz ra lawîenê. Kutik hen lawîene ke, têvana verg amaîbî dewe. Dot ra çe Mîrciku ra Wuşen Axa, tuxmeê sipî pîra bî, her hal cile ra wuştî ra, verê çeberê xo ra veng da:

- U kam o?

Tekit ama, vat:

- Bira Silemon, xêr o na lete sewe?

Pîê mi vat:

- Xêrê haqî tu ser bîero, nu lacek teber ra mendo. Wuşen Axaî ke Mîralî ra pers kerd, Mîralî vat:

- Ez Doim ra yon, kesê mi çîno.

Wuşen Axaî vat:

- Haq tey bîaye, ma 'ça çe ma nêna, tu 'ça hande nê'- çar a?

Pîê mi, Kêkê Selmonu, destê Mîralî de guret pey, vat:

- Wurce, wurce bêkesê mi, wurce şîmê.

Mîralî tene ne'çarîe kerde, 'çi ke ponc serrî çe be çe fetelîa, roce î çe de, roce teber de mendenê. Wuşt ra pîê mi de ama. Ma a son de ser verde potbî, sama xu werdbî. Di teneî kartolî binê tawuke de mendbî. Maa mi ci rê ebe tene none eskeva ard ver. Mîralî serm kerd, raver nêwerd. Pîê mi ci rê vat:

- Mesarmaîye lacê mi, nonê xu biwere pîzê xu mird ke.

Mîralî tene serm, tene xof, tene xeribîe ra ebe be'çiku nonê xu werd. Mîralî honîa des u 'çar serru de bî. 'Çixa ke wertê dar u birru de mendo, xirt asenê, ci ra asenê ke, kar dest ver ra yena. Lewê bone ma de oda ap Pasaî bîe. Na oda de ma xaşîe xu, nonê xu u çîê çeî nêne ru u gegane kî locina na oda de non potenê. Mîralî re ma ju astir kerd ra, ju balîsna u ju kî ju orxon da ci. Nu orxon zaf 'kan bî, sero se teneî pol pîra bî. Mîralî na oda de mendenê. Mal u naxirê ma bierdenê 'çirainênê, axura ma rutenê de. Gegane kî pîê mi tey bierdenê hega, hega de tey guriênê. Nî hegaî ye ma nêbî, pîê mi morabaene kerdenê. Pîê mi ser dewicu vatenê:

- Na dewe de tek Kêkê Selmonu rind gurîno.

Asme u serre vêrde ra, piê mi venga ci da. Destê piê mi de ju viring bî. Mîralî verê bonî de nîşt ru, piê mi ebe viring porrê Mîralî birrna, ci rê vat:

- Nika bitekne so yîni, serê xu bişuê, bitekne so çê Wuşen Axaî, venga tu dano.

Mîralî şî sere xu sanit axwa yîni ver, çîle kerde serê xo ra, serê xu pak şut, şî çê Wuşen Axaî. Wuşen Axaî Mîralî rusna çê Muxtarî. Na wext Muxtar Eyiz Axa bî. Eyiz Axaî "oda dewe" de ju ca da ci, vat:

- Tu nîara têpîa îta vindena. Hetu mino 'çep tuya. Qaitê dewe be. Ez ke dewe de nêbîo, rind muxaîtê dewe be. Şeke kam naxirê xu keno hegau, kam dar u birr birneno, mi rê vace.

Mîralî zaf qail bî, zerrê xu bî roşt. Mîralî roce eî rê gurîa, roce mal u naxirê eî bierd 'çiraina, roce na hega çînit, roce axura înu rute de, roce wostorê înu tîmar kerd. Taine dî u hîre quris da ci, taine kinc u kolî ci rê guretî, 'çar serrî nîa şî, bî wes u bî mordemê dewe.

Roce xo rê vat: "Ez endî şîa nî muxtarî ra xu rabirrî, çê u çeberê mi bibo, berx u darê mi bibo, şîa haqî ra teber şîa kesî mi ser mebo."

Birrîa ra, şî xo rê kîştî Raa Vîarde de xo rê ju holike viraşte. Holike kî hande kozik bîe. Serrena ke morabaene kerde, vat:

"Na holike mi rê qic a, dar u berê mi çîno, çê u çeberê mi çîno, wertê na kozikî de ez wenca bêkes o."

Kozikê xu rizna, hurînd de ju bonode rindek viraşt. Bon kî hande ke rindek viraşt bî, tevana wertê dewe de je saraye

asenê. Mîralî xu ver qal kerd, vat: "Ez bêkesîa xo ra nêmen-
do, gereke xo rê bizewejî."

Wexto ke zimelê xu endî araq daî, dewe ra çeneka de
rîndeke xo rê dîe. Namê çeneka Gulezare bîe. Dewe de vey-
ve kerd, 'çar dewu rê silaîye rusnê, meymonu rê ju nale se-
rê birnê.

Mîralî zaf pêt bî, destevera her kar amenê. Gulezare
çena zerrê çêî bîe, Mîralî ra dest u pay bîe. Hama ne wen-
disê ae bî, ne kî yê î bî. Sodir son de gurîenê. Ver u dormê
bonê xo de, hega de, mal u naxir de. Dormê roce be roce
ebe dar u tikmu bîenê pirr. Darê sau, darê kîrazu, darê mu-
rîu, darê tûyu, darê melemu u yê herugu. Tey anux, pune,
kartolî, lovajî u pu'çiklî ramîtenê. Wusar bostonê înu gul u
gulîstan bî, paiz fîl u fîlîstan bî. Ju ke amenê dewe, vatenê:
"Nu çe zerrê dewe de je moreke aseno." Mîralî roce darîa
xu gurete, şî tae darî birnaî, verê çeberê xo de taştî, nî daru
ra kurnî viraştî. Kurnî verê çeber ra hata verê fekê 'çemî bi-
erdî. Nîa ra têpîa axwa zerre çêî endî verê çeberî ra gure-
tenê. Serre verde ra nêverde ra, ju laikê Mîralî u Gulezare
bî. Name laikî Zerwan na pira. Roce be roce hîremîna tene-
na bîenê zerrewes, dîna înu rê tenena bîenê roşt. Roce nîa,
serre nîa, cor ra, hetê Raa Virarde ra Wuşen Axa, çue dest
de ra, hêrsin hêrsin ama pê bonê Mîralî, veng da, vat:

- Lao kutik tu kotî a, teber vecîe!

A sate Mîralî, Gulezare u Zerwan non ser bî, nonê pê-
rojîe werdenê.

Loqme Mîralî gule de mend, fereqet ama teber, vat:

- 'Çik o Axa?

Wuşen Axa zaf hêrsin bî, vat:

- Honîa ke gon nêvecîa, na dewe ra bar ke, pîncunê xu bîce so.

Mîralî vat:

- 'Ça Axa!

Axaî vat:

- Hênî o, tu honîa 'tawa nêzanena, roce be roc poşta dewe ra xu kena hîra. Bar ke so!

Mîralî veng nêkerd, Gulezare xil bîe, vat:

- Axa hên mevace, ma rê xeberune xirabinu mevace!

Hêrsê Axaî bî zaf, vat:

- Tu veng meke çena delle!

Sate uskit mendî. Axa tenena ama cêr, ama lewê Mîralî, vat:

- Lacê kelpê kutikî, tu 'ça na Raa Virarde de bon virast?

Mîralî vat:

- 'Ça se bîo Axa?

A sate Axaî ebe çua terike juê dê Mîralî ro. Gulezare cêrîe vero, vat:

- Axa ma rê zulim meke, loqmeo ke ma wenmê pîrnîkunê ma ra mîa.

Axa hêrsin hêrsin cerîa ra, çua xu sanite ra, vat:

- Ju heşt wextê sima esto, wertê jû heşt de ke bar nêkenê nêsonê, venga cendermu dan, bon sima sero riznon.

Ebê kifîrî, ebê qarîayene Raa Virarde ra tekit şî.

Na 'tau ra têpîa çê Mîralî qîsaute ra endî bîbî pîrr. Zer-rê çêî tevana pêroc u pêsewe bîbî tarî, bêkesîa Mîralî amê

vîr. Dar u ber, kemer u ku'çê kou ama vîr, vêsonîe u têsônîe, dec u derd ama vîr.

Ju heşt vêrd ra nêverd ra, Axa şî suke mexkeme de gerre kerd, hakîm rê vat:

- Hakîm beg, dewa ma de ju bom esto, nî bomî wertê dew de Raa Virarde de bîr bon virašto. Nu bom ju bîlmez o, gereke nu bon birijîo.

Hakîm qeit kerd, ci rê vat:

- Asmena vinde, xebere sima rê rusnen bê.

Asme vêrde ra nêvêrde ra suke ra celb ama. Mexkeme venga Mîralî daîbî.

Sodir lêle ra, roca disemeî, kamyonete wertê dewe de gurîenê. Mîralî ama ke endî şîero, Gulezare sandiqe ra tene teberik vet, da Mîralî. Mîralî teberik eş fekê xu, bî teber şî nîşt kamyonete. Serê kamyonete de dewicu ra pîrr bî. Taîne avroncîk de toraq u ron, taîne lovajî, taîne kergî tey ard bî. Kamyonete kute rae, Tekmecu ra vêrde ra, Qina Sajî ra vêrde ra, Fîtîlu ra ke honîa nêverde ra, Axa dot ra perna Mîralî ser, ci rê kifirî kerdî, wertê mîletî de qeseê gironî ci rê vatî. Serê kamyonete de hayleme u huyleme vecîayî bî. Dewicî kot wertê, rabirrnaî. Hata Mazra Qaytaî inu serê kamyonete de da pêro.

Uca ra têpîa kamyonete ke kote raa duze, vengê her kesî birrîa, hata suke kesî kesî de qeseî nêkerd. Kamyonete wertê suke de vinete.

Axa pêt pêt ama war, çue dest de bîe, tekit şî. Mîralî honîa suke nas nêkerdenê. Cok ra Memedê Çewaî tey hata verê mexkeme ama, mexkeme musna ci, cêrîa ra şî. Verê

mexkeme de di teneî cendermeî bî. Mîralî tene sermonek şî kot zerrê mexkemeî. Dimîna jubîn ra dur. Axa na het de nîşt bî ru, Mîralî heto dot de. Peydona hakîm ama, nîşt ru. Hakîmî Mîralî ra pers kerd:

- Namê tu 'çik o?

Mîralî vat:

- Mîralî.

Hakîmî vat:

- Namê tuyo pêen?

Mîralî vat:

- Ben bîlmez hakîm beg.

Hakîmî vat:

- Soyun sopun 'çik o?

Mîralî vat:

- Ben bêkes, bîlmez.

Hakîmî vat:

- Ronîse!

Hakîmî na reî Axaî rê vat:

- Wurce xo ser!

Axa wuşt ra, di gamî hakîm ser ama.

Hakîmî pers kerd:

- Gerre tu 'çik o?

Axaî vat:

- Begefendî, gonîa mi to ra bo, rîê mi şa meke, nu xêx o, tawa nêzaneno, amo dewa ma de bîo mordem. Raa Virarde de çe viraştö.

Hakîmî vat:

- Ronîse!

Venga Mîralî da, vat:

- Nu bon bonê kamî o?

Mîralî vat:

- Bon kî yê min o, bax u boston kî yê min o.

Hakîmî vat:

- Tapuye xu esto çîno?

Mîralî vat:

- Mi bonê xu ebe destê xu virast, bostonê xu ebê destê xu axwe da.

A sate Axa hurînda xo ra xîl bî, vat:

- Hakîm beg, pasa, nu nêzaneno, nî caê dewe de bon virašto, nu mekteb nêşîo, qe 'tawa nêzaneno. Bîlmez o, eke înam nêkena, reî ci ra pers ke, şîkîno ke namê asmu bimo-ro.

Hakîmî Mîralî rê vat:

- Name asmu bimore. Xo ra ke tu namê asmu mordî, bono tu nêrijîno, xo ra ke nêmordî, bonê tu riznanmê.

Mîralî tene kot tenge, di reî qesê xu quletna, kotî ra cesarete gurete, namê asmu je zincile, 'çiton ke axwuke sona, hên mordî:

- Zemperîe, Gucîge, uca ra têpîa Marte, Marte ra têpîa Nîsane, Gulane, Wusaro Pêen, uca ra têpîa Amnono Vêren ya kî Temuze, Temuze ra têpîa Amnono Wertî, Amnono Pêen, nae ra têpîa Paizo Vêren, Paizo Wertî u Paizo Pêen.

Hakîmî vat:

- Rind, tu tavana mordemo baqîl a, ronîse!

Hakîmî qerar da. Rîe Axaî hêrsu ver bî bî sur. Amaî te-

ber. Vêrê çeberî de cendermeu ra jukekî Axaî ra pers kerd, vat:

- Xalo, se bî, tu guret ya kî kerd vînd?

Axaî çua xu Mîralî ser sanite ra, vat:

- Hanu, hanu, tu hanu dî, zerre ma werdo qedeno.

Cenderme veng nêkerd. Mîralî kulika xu xo ser nê ru, giron giron wertê suke ra hetê kamyonete ser şî.

Eskicî

Pîrka mi Cewairê dewa Maxa'çure de nîştene ru. Honîa ke 'kalikê mi Hesên de zewejîayî bîe Mazra Qeytaî de vindenê. Peydo 'kalikê mi, yane pê maa mi ke merd, pîrka mi şîe çe Yîbraim. Yîbraim kalikê mino dien bî. Karê xu tevana yê î binu ra tenena zaf bî. Rew rew şîenê suke. Na wexto pêên de endî gegane raa xu suke ser şîenê, 'çike bon ke virast şiving ra ginaîbî waro, lînga xu şikîayîbî, cok ra tene lengenê. Eke şîenê suke di u hîre hakî kerdênê wertê simerê zembile, hakî bierdenê denê mamurê humatî ke, tapuê hegao ke 'kalikê eî ra mendo xo ser bîcero. Lewe de wertê parzon de ron u 'toraq çena xo rê, yane xalika mi rê berdenê. A roce suke ra ke ama, tey ju nonê suke, di kîloî kîrajî, ju xîyar, nê m kîlo kî es'kicî ardbî. Verê bonê çe Nesemî ra vêrd

ra ebe lengene vêrd ra ama çe. Malê sonî Koê Baneî ra amaî bî. Pîrka mi biros guret şîe ke mal bidoso. 'Kalik Yîbraim verê bonî de serê nêrdigonu de nîşt ru, zembile lewê xo de nê ru. Verê bon ra vi'çîke axwu ke şîenê. Uca tae domonê qickekî kay kerdênê. Pîrka mi ke axure ra vecîe, reî 'kalik Yîbraim de, reî kî zembile de şe kerd, vat:

Nu 'çik o tu tey ardo?' Kalik Yîbraim vat:

- 'Çi ke ardo, ebe xu şe ke bivîne.

A sate domonî dorme de bî top. Pîrka mi domonu rê tae es'kicî kerdî vila, domonu es'kicî kerdî lapa xu u pêşê xu, şî bine dara tue. Domonî lete rut bî, kinc u kolî sero çînê bî. Seke torna Nesemî dî ke, domonî hae çîe wenê, pira pira ebe serm amê lewê ma. Pîrka mi ju lape eskicî vetî, daî ci. V-veneke tene sermaîye. Pîrka mi destê xu ra da ke ci do, çe-neke serm ra vilê xu kerd çewt. Pîrka mi vat:

- De bîce çena della şae, ne raa kî naz kena.

Çeneke pêşê xu kerd ra, es'kicê xu guretî, ebe çef voşte şîe lewê domonu. Roca bine sodir wuştme ra, ez u 'kalik Yîbraim şîme axure. Ma axure rute de. Mi sil kerd sepete, 'kalik Yîbraimî kiresna berd silond ser kerd 'tal. Pîrka mi verê tendure de, lewê axwu ke de adir fit ra ci ke 'çay serno. Ma axure ra vecîayîmê, dest u paê xu yînî de şutî. Wexto ke serê cacim de ma ara xu kerde, ma gos da ke, verê bonê çe Nesemî de Veyva Nesemî hawa vacîna. Amê şîe tae pa'çî serê 'çeperî de fit ra, ebê hêrs u birrais şîe zerre.

'Kalik Yîbraimî vat:

- Na Veyve ra hata ewru veng nêvecîenê, na 'ça na so-dir vacîna.

Ma ara xu kerde, wuŝtmê ra. Pîrka mi mi rê vat:

- Wurce so tene kolî u tezeg bîce bîa, nonê ma qedîo, tendure vêsnon.

Ez nerdigonu ra amo war, ŝîo peê bon ra, tae kolî, tae tezegî kerdî virara xu, guretî ardî tendure. A sate pîrka mi ardî kerdî tekna ke non mîr kero. 'Kalik Yîbraim ama ke ŝî-ero wertê dewe, pîrka mi vat:

- Wenca kata sona?

Kalik Yîbraim hûiya, vat:

- Tu nêzanena ez kata son?

Pîrke vat:

- Di heŝtîê ke hega axwe nêdo tu, lovajî nika tîc ver bîe sim u ŝa. 'Kalik Yîbraim cêrîa ra, linga xu xo pê ra wentenê. A sate Veyve wenca amê teber, seke 'kalik dî, çîtika xu wente pîrnika xo ser, xu ver xulxulna. Bine yînî de eî domonî wenca amaî bî têlewe, wertê axwuke ra tae çî dênê are u xirpa xirp werdenê. 'Kalik Yîbraim pîrka mi rê vat:

- Ne xanim, u 'çik o na Veyve kerdo hengo ceng?

Pîrka mi vat:

- Ma ez 'çi zanon, beyta mêrde xo de do pêro.

Pîrka mi tendure ra amê teber ke, ŝîero çe ra tîre u astame bîaro ke non ra kero, dot Veyve ebe vengo berz vat:

- Najnî hala vinde.

Tene na het ser amê, vat:

- Ne, najnî tu 'ça vîjer es'kicî daî çeneka mi?

Pîrke vat:

- 'Ça Veyvê, se bî?

A sate ez u 'kalik Yîbraim ŝîmê teber, veyve verê fekê

xu guret, vengê xu birrna.

'Kalik Yîbraim vat:

- 'Ça, sebî, rind ke dê 'çi. Tene 'tam bîero fekê domonu.

Veyve 'çitike fekê xu ver ra gurete, vat:

- Çena mi hata sodîr nalê, zerre xu deceno. Lete sewe de wuşto mi 'çila fite ra ci, pa'çî bîerdî şutî. Es'kicî 'çiton ke quletnê, hên kî cîê xo de kerdê. Nika kî hawa cîle de ra.

Pîrka mi vat:

- Betera haqî, bêtera haqî, mi ke bizanitenê mi qe denê ci.

Veyve muredîe, qarîe, cêrîa ra. Cêrîe ra ke, lêceke xu hao ebe havalune xu wertê axwuke ra çîe dano are u weno. Şîe lewê laceke xu ke, hao wertê axwuke ra es'kicu dano are u xirpa xirp weno. Veyve ju silpaxe pe 'kerika lacekî de dê piro, vat:

- Lacê kutikî, tu hata nika qe es'kicî nêdîe ke, nika kî cîê waa xu wena.

'Kalik Yîbraim huîya, şî axure ra bêlle gurete, raa hegaî ser bî raşt. Pîrka mi kî tene huîye, şîe tendure, xo dima venga mi da, vat:

- Rindekê mi, rapete ma çîno, so çe Veyve, selame mî ci rê vace, vace rapete ma çîno, ci ra rapete biwace. Ez şîo verê çe Veyve. Veyve hêrsin bîe. Mi vat:

- Pîrka mi rapete sima wacena.

Veyve birrê vat:

- Rapete ma çîno. Ez cêrîo ra. Tene ke na het ser amo, ae mi dima veng da, vat:

- Bî bîce lao!

Ez tene nê'çar şîo lewe, ae rapete 'ton ra da mi dest
ser, mi rapete guret ard da pîrke.

10/2 - 1994 - final Astaire

Lauw kdar

Kutene

Teber sipî kerdênê. Pencereî cemedin bî. Zerrê çêî han-deke serd bî, helmê mordemî fekê mordem de bux denê. Axwa zerrê çêî cemedîayî bîe. Mi kincê xu ke guretî pira, kincî mi sero jê vore serdin bî. Buros ra mi axwe gurete, hewlîe de dest u rîe xu şutî. Ara xu kerde, pastole xu guretî pira, kaşkola xu 'pilesnê vilê xo ra, kulika xu xo ser nê ru, çê ra vecîo teber. Raî u welax cemedin bî, senik mend ke biso-metî ra. Mela ra tek u tuk makîneê eskeru vêrdênê ra. Ve-rê qereqol ra verdo ra. Ju polîs verê qereqolî de, tifongo oto-motîk dest de bî, serd u puk de vinetenê. Tek u tuk morde-mî zerre suke de şîenê. Serê pêrunê 'pilesîayî bî u serd ver

bul bî. Suke de kar çine bî, pereî çine bî, na suke tevana suka feqîru bîe. Wenca ke kes hurînda xo de nêvindîenê. Çe-unê xo ra bîenê teber, ya şîenê qewa, ya kî şîenê ju dikon. Çe taîne de kolî çînê bî ke bivesnîenê, ke domonunê xu xu germ kerdênê. Nî şîenê qewa ke uca xu germ kere. Omide nî feqîru zaf bî, hama pê na omidî 'tal bî, 'tewa hurînd nêamenê, 'tewa nevrîenê. Hama 'çixa ke omidê înu zaf bî, zerrê înu dec u derdu ra pirr bî. Feqîrîe mordemu ana têlewe, ana pêser. Cok ra mordemê na suke u yê na welatî hande ke jubîn ra nejdî bî u jubîn rê zaf samîmî bî, cike derdê pêrunê ju bî u je jubîn bî. Tek teyna nu omid dîna înu tarî nêkerdenê, zobîna kî dîna înu têvana merd bî, tevana î dîna ra nêmordîenê. Ju ra ke pers kerdênê, tu kata sono. Vatenê: "Ha nîa ovor son." hama pêniî na "avor şîayene de" 'tawa çî nêbî, na raa teyna raa omid bîe. Koto zerrê qewa. Zerrê qewa serd u puk bî, du ra pirr bî. Masa u kurşîunê darikinu serdî u hîre mordemî destî kerd bî xu ver ra, xu ver xêal kerdênê. Masa bîne de ju mordemeko kokim ronîştîbî. Ez şîo lewê eî de nîştî ro. Mordemekî serê xu xu ver de naî bî ru, 'çime xu rî de vîndîayî bî. Rîe xu nêterdbî, herdisa xu herdîsa ju heşt bîe, hete gepu ra je vore sîpî bîe, gepe xu 'çale de bî. Çever de, serê masa de ju namroce bîe. Xu ver mote namroce kerdênê. 'Çimê xu 'tal bî, tey omid çînêbî, zerrê 'çimu de derd u keder bî. Reî serê xu 'çarna ra mi ser, mi de şe kerd, wenca xu ver na ru. Rî de hên asenê ke, têvana çe xu rijîo, têvana dîna xu bîa dirbetin. Zaf murîzîn bî. Ama ke mi rê 'çay vaco, hama nê'tawrîa, 'çike ju quris ceb de çînêbî. Cok ra tenena zerrê xu deca. Eî selam da mi u ma xêr

kerd. Serê xu tene dard we, 'çimeê xu rî de reî bienê vînd, reî je morekê şaî vecîenê. Fekê xu têvana kîlit bî, hama zer-re xu derd u tecelu ra pîrr bî. Mi namroce gurete, tey qait kerd. Namroce de resimê gerillau bî. Xebere ser wenca hawt gerillaî kîşîê. Welat de herb bî. Herb kou u dewu de bî. Kou de pêroc u pêsewe ringa tinga tifong erjîenê. Her roc ju merdenê, her roc ju kîşîenê. Mordemek helmê xu da be te-ber, destê xu berd 'çarê xu ser, vat:

- Mewane, dihana rind o.

Ez qaitê ci bîo, vat:

- Henî o, xeberunê namroce ra têvana boa gonî yena.

A sate qewac 'çay ard, pers kerd, vat:

- 'Çay?

Mi vat:

- Heya, bide!

Eî vat:

- Ju ya kî di?

Mi vat:

- Di tenu.

Ma 'çaye xu simitene. Mordemê k tutine 'pilesna piro. Serd de destê xu lerjîenê. Tutinê xu ke na pira, qulma de derge gurete. Be'çikê xu due 'çiaxara ra bîbî 'çequer. 'Çay kant simit, tene ke zerrê xu bî germ, reî teber de şe kerd. Verê camunê qewaxane de cemed verdiayî bî ra. Xu 'çar-na, vat:

- Xo rê şîer, se bikerî.

Mi ke ju 'çayna ci rê waşt, veng nêkerd. Tevana qail bî, têvana xu endî teyna nêdîenê u tengîa zerrê eî tene bî bî vi-

la.

Eî vat:

- Amê çe ra guretê berdê. Heşto ke zerrê de ro. Mi vat:

- 'Çi ra?

Eî vat:

- Ma ez 'çi zanenon. Vanê polîtîqa kerdo.

Mi vat:

- Nika kotî o?

Eî vat:

- Kerdo xepis. Xortê mi de benz u bal nê mendo. Maa xu şîa ke bivîno, înu nêverdo. Ez sate sukit mendo. Eî reîna cixara 'pilosnê piro, simite, vat:

- Abukat şî lewe, ama vat, heşto ke sodir son de kunê, danê piro.

A sate di polîsî amaî kotî zerrê qewaxane, ma ser u ma dorme de cerîayî, 'çimî ma ser fetelnaî. Ma pêro sukit mendîme, veng nêkerd. Polîsu nufusa ma ma ra gurete, qait kerd, şî lewê î bînu. Polîsu înu ra jukek dard we, kut ra ci, muzelikî kerdî destu ra. Mordemeko kokimî xu kerd raşt polîsu rê vat:

- Guna eî 'çik a, sima eî feqir ra 'çi wacenê?

Polîsu ra jukekî vat:

- Tu veng meke, hurînda xo de ronîse!

Çeber ra ke bî teber, polîsu ra jukek peyra pasqule dê piro, Vat:

- Lerze bike, komunîsto kutik!

Zerrê qewa hande ke sukit mend, têvana jukekna merd

bî. Ma u haê ke dot masa bîne de ronîstaîbî, sukut u fereqet jubîn de şe kerd. Mordemekî vengo qolînd ra vat:

- Tuya ebe xu vînena. Roce be roce yenê cenê pey benê. Benê danê piro, kunê têde kîsenê. Qebaate nî masumu 'çik o? 'Çiko, zonê xu qeseî kenê, 'çik o zanikê xu vanê, 'çik o Kurmancîa xo rê wair vecînê. Xortê mi, xortê mi, dîna de ju o. Hewesê wendene tey zaf o. Guvenê mi xorte mi bî. Omîrê xortê mi xepîsxane de poynanê. Mordemek tene kelazir bî, senik mend ke biberbo, hama berbisê xu guret. Berbis nêşîkîno mordemunê hewlu.

Wuş ra. Eke wuş ra, destê xu ra da, vat:

- Ez derdê xu kam rê vacî. Di qurîsê ma kî çînê ke abuatî dîmê. Seke qewa ra şî teber, çeber ra vaode zaf serdin ama zerre. Due zerreî vay da. Dêrd u dec wertê serdî de cerîa 'çerexîa, omîd de bî vila. Bî vila kou ro şî, wertê dewu u welaxu ra, wertê melau u suke ra vay dîa u wencîa vînd nêbî. Tek teyna omîd bî, eî ra teber ju haq bî. Haqî rîe taînu de şekerdenê, yê taînu nêdîenê. Xepîsxanu de têvana haq çînêbî. Lacekê mordemekî kî kutbî xepîsxaneo nîanî. Çeberê xepîsxane ser nuşîayî bî: Îta haq çîno, peyxamber kî şîo îzîne.

Lacek mektebo berz de wendenê. Serra xu mend bî ke endî maîlîm bo. Xo rê rew rew şîenê Dersim. Şîene lewê havalunê xu. Wexto ke gerîllaî u esker kîşîayî, polis roca bîne lacekî guretbî pey. Xepîsxane de da bîpiro, kut, kut. Axwa serdine ser ro kerda war, elektrîk na be binê lingu ra. Cî rê vatê:

- Tu komunist a, verva dewlete vecîna.

Dîna de heştîae u di mîlet esto. Dîna taîne rê herb u

'çek o, taîne rê haşt u delal o. Hawtae u di millet esto, taîne
rê rindo, taîne rê xirab o. Wa teke her kes rê dîna wes u ze-
lal bo, pêdima ke beno haq rîê bêkes u feqiru de kî şe kero.
Raunê xepixaneî 'çalî u 'çirpî ra gîredo, hurînda înu de haş-
tîe pêda kero. 'Ci ke se beno bibo diêso raşt nêrijîno.

Teyera

Di asmî îzina mî bîe. Ez şîo welat. Şîo suke, şîo dewe u şîo ware de mendo. Jede pê heftî ebê nas u dost, ebê havalu şîo Çirtonê Gîrnawîkî u rocê şen u delalî vêrnaî ra. Suka Erzîngonî amnon de vêsena pêsenâ. Hande ke germ o, mordem germ ver hurînda xo de nêvîndeno, germ ra helmê mordemî birîno. Rocune germu de mîlet sono dewe. Hae ke suke de vîndenê, kotî ke şîe dîe, sonê uca. Xo ra suke de ne dar esto ne kî ber. Erzîngon amnon de wel u wusk o. Na hetê Erzîngonî Koê Keşîşî ê u heto bîn Koê Muzurî ê. Wertê nî silsila kou de germ beno top, suke ser yeno war u suke xekneno. Zimiston kî hande zaf serd o. Cêr hetê Kamaxî ra

miz u puk vay dano, cor hetê Erzurum ra serd u pukê vore vay dano, yeno Erzingon ser rijîno. Qulê Erzingonî lete ra je-de Kurmonc ê, eî bîn kî Tirk ê. Nejdîo ke îzina mi endî biqedîo, honikê sonî de ma pêro pîa racerîayena mi ser qeseî kerdenê. Ma ke qeseî kerd, mi vat:

- Ez ke ebê otobosî şîer, hande raa na germ de 'çiton qedîna.

Maa mi vat:

- Erzingonî ra teyera kî sona Estamol, eke wacena ebê teyera so, gonîa mi to ra bo.

Mi vat:

- Sibma rind zanenê ke teyera esta?

Pîê mi vat:

- Ez hande ke zanon, heşt de jue esta.

Mi vat:

- Sene roce sona, xebera tu esta?

- Pîê mi vat:

- Rind nêzanon, hama ez meşte pers kon, to rê van.

Mi vat:

- Nê, ez ebe xu son, ci ra pers kon.

Pîê mi vat:

- Na kîşt "dort yol" de buroê 'THY' esto, so eî to rê vanê.

Roca bîne şîo na buroê teyera. Ju laiko de xort peê ma-sa de hewn de bî. Tevana germ ver xerepiayî bî. Tevana qe karê xu çînêbî. Buro de serê hardî de tozo wusk zaf bî, dorme eî de vizikê şîayî feteliênê. Tevana heydura laikî bêkar u bêgurîayis nêamenê. Laikî serê xu bêhewes u qefeliayî

dard we, vat:

- Kerem ke.

Mi vat:

- Ez eşîo pê, Erzingon ra teyera sona Estemol. Esta cî-
na?

Xort tenena ama xo-ser, vat:

- Esta.

Mi vat:

- Key, sene roce?

Eî bîne masa ra ju defter vet, usilê burîo ser tey qait
kerd, xetî nata 'çarnaî, bota 'çarnaî, vat:

- Normal de her roce teyera ma esta, hama na rocu
tek teyna roca 'çarsemiê son de sahata des u heşt de sona.

Ez tene qail bîo, xu ver qal kerd ke ebê otobosî na germ
de vîşt sahate 'çiton şîer Estemol, mordem rau de foteşîno.

Mi vat:

- Teyera de ca esto?

Xortî vat:

- Normal de çîno, hama ju ca dan tu. Wacena ju bîlete
to dî?

Mi vat:

- Teyera 'cand sahata de sona resena Estemol?

Xortî vat:

- Normal de di u nêmi sahate de sona.

Mi vat:

- Eke henî o, ju bîlete bide mi.

Xortî kasa kerde ra, tae xetê qermeçîayî vetî, nata 'çar-
naî, bota 'çarnaî, wertê defteru ra ju bîlete vete.

Xortî vat:

- Sima 'çand mordemî sonê?

Mi vat:

- Ez teyna o. Fîyatê xu 'çixa o?

Xort vat:

- Di seî u poncas.

Mi vat:

- Rind.

Mi pasaporta xu dê xortî, ke namê mi bîlete ser binusno. Xortî qeleme gurete, ama ke binusno, qeleme nênusnê, 'tal bîe. Ju qelemena gurete, ama ke binusno, ae kî nênusna. Reîna ju qelemade bîne guere, ama ke binusno, fekê qeleme têde şîkîa.

Xort desinde wuşt ra, şî teber, dikone cîron ra ju qeleme gurete arde, bîlete ser nusna. Nuseê xu 'çewt bî, nêamenê wendene, hama înzaa xu zaf çer bîe.

Roca 'çarsemê mi bawula u çîê xu kerd hazir, pêroc ra têpîa sahate hîre de çe ma pêro pîa çe ra vecîayîmê teber. Mi maa xo ra, birau u waunê xo ra, cul u cemaat ra xatir guret, pira pira bîo raşt. Çe ma ra taî mi dima berbaî. Piê mi vat:

- Ez kî to de hata meydonê teyera bîerî!

Mi nêverda, 'çi ke hete ra hande luzim nêbî, hete ra kî piê mi xora kokim bî, hawtae serru de bî, hama hewl u pêt bî. Cixara u alkol nêsimite u nêsimeno. Beznê xu je gon vêsienê u didonê xu je mercanê bereqienê. Mi waşt ke lew dest ra nî, nêverda. Eî lew na rîe mi ra, ma 'pileşîayîmê jubîn ra, ez qotmis bîo.

Ebe taxpî amo meydônê teyera. Bonê meydone teyera hande kozik qickek bî. Ez ke amo di u hîre teneî mordemekî salon de bî. Salon germ ra pirr bî, germ tevana germê Afrîqa bî. Zerrê salon de ju pencereo qickek bî, serê ei de 'Kafeterîa' nusnaî bî. Hîre herfê qeseê 'Kafeterîa' kî tey çînê bî. Araq mi ser bîenê war. Mi waşt ke xo rê çîode serdin bihêrnî u bisimî, pê dolabî ra ju laikode qickekî vat:

- Suse de çîo simitene çîno?

Mi vat:

- 'Çay esto?

Laikî, çîgîtî dest u fek de rê, vat:

- 'Çay çîno, teyna bîskuîtî estê.

Ez xu ver tene hûîyo, cerîo ra amo lewê bawula xu, namroce yete, nîşt ru. Çeber ra ses hawt teneî mordemekî, bawulî u valezî dest de rê, kotî zerre. Ci ra asienê ke, mordemê na welatî bî, hama Ewropa de vinetene u gurîenê. Yê taîne şene xu hata vêre akerde bî, taîne ebe destemala araqê rî kerdênê pak. Ju mordemek, nejdîe poncas serru bîenê, ama lewê mi de nîşt ru, vat:

- Tu kî sona Estemol?

Mi vat:

- Heya. U tu?

Ei vat:

- Xêr ke beno, însala honîa ke tîc xoro nêşîa resenmê Estamol. Mordemekî vat:

- Teyera ama, nêama?

Mi vat:

- Nezanon, hama gereke sahate des u hawt de wedarîo.

Mordemek cebê xo ra destemale vete, rîe xu ser fetel-nê, wuşt ra şî ke, çîe simitene biaro, şî, hama desto 'tal cerîa ra ama, vat:

- Tansîone mi zaf bîo berz, nika ke dîde serdin ke bibî-enê, 'çixa rind bienê.

Reîna wuşt ra şî lewê ju mordemekê 'tawlî. Mordemko 'tawlî ser kincê je unîforma bî, tey qeseî kerd, tene bî hêrsin, ama lewê mi vat:

- Teyera honîa nêama.

Mi namroce ser ra serê xu dard we, vat:

- 'Çaî?

Mordemekî vat:

- Nêzanon, hao mamur vano teyera Qers ra honîa nêama.

Mi vat:

- Hama sahate 'çar u nêma, gere ke nêma sahate ra tê-pîa teyera biperro.

Ma dimîna ke tene hêrsin qeseî kerd, dot ra eî bînî kî amai lewê ma. Oonu ra jukekî, nu hetê Mirconê Tercon ra bî, vat:

- Se bî, 'çi bî, se beno, 'çi beno, qaî?

Mi namroce dê ju, şîo lewê î mamurî. Mamur seke mi dî şî zerre, peê masa de nişt ru. Masa ser lewê telefon de ju bêtel bî. Telefon şa u 'kan bî. Mamur bine 'çimu ra motê mi bî, veng nêkerd ravêr. Mi tirkî ra 'çi ra pers kerd, vat:

- Teyera ama nêama?

Mamurî vat:

- Nê, xonîa nêama.

Mi vat:

- Qeî? Nêm sahate menda ke sahate ponc bo, gereke sima bawulunê ma nika ra bîcerê zerre?

Mamurî reî dorme xo de şe kerd, serê xu kerd 'çewt, vat:

- Ez nêzanon, sima gereke walîê suke ra pers bikerê, walî sima rê vano.

Qese nî ra endî bîbî belî ke, hal u hekat 'çik o. Morde-mekê bînî dorme mî de bî are u amai pêser. Her kes çê vat, vengê înu tene bî berz, hayleme vecîa. Mi nînu rê vat:

- Au mamur vano: Walîê suke de qese bikere, beyta te-yera yena. Pêrunê vat:

- Teyera gere ke mecburî bîero îta.

Mordemekî bî hêrsin, şî xarê mamurî bî, mamurî rê vat:

- Sima ma xapnenê, teyera bîero, ma hurînda xo ra nê-lewînmê!

Tene kê birrais vecîa u uskitîe vecîe, sahate endî amai bî des u ponc u nêm. Mi jukekî rê vat:

- 'Çimê mi nêceno ke, teyera bîero îta.

Eî vat:

Tu se vana se bikerîmê?

Mi ravêr veng nêkerd, ura dima vat:

- To de ke ju jetone esta, buroê namroce rê telefon bî-ke, bîerê na xebere bîcerê. Mordemek, xora tansîonê xu berz bî, hurînda xo ra xîl bî, deşt eşt cebê ceketê xu, ju jeto-ne vete, lerze kerd şî lewê telefonî. 'Çixa ke jetone eşte ci nêeşte ci, telefon ra nêbî. Texelîa, bî hêrsin, ama vat:

- Telefon kî nêgurîno.

Tene ke herso germ mordemu ser ra şî, her kes ju sate uskit mend. Sahate endî bî bî ses. Mamur oda xo ra vecîa teber ama, vat:

- Ma sima rê otobos ard, sima otobos nîsê, otobos sîma ceno beno Erzurum, Erzurum de teyera yena, sima nîsenê teyera xu sonê. Pêro sas bî. Mi vat:

Teyera bîero! Perune ju fek ra veng da, vat:

- Teyera bîero!

Seke mordemeku nîa vat, vere çeber ra di teney cendermeî, tifong dest de ro, amaî kotî zerre, tifongî ardî ma ser. Her kes bî uskit. Cendermeî kotî wertê ma, ma nata bota 'ton daî, jubîn ra fitî dur. Teselîa ma kote. Bêveng u bêgon mendîmê. Uskitîe tevana uskitîa 'çolê Afrîqa bîe. Mordemeku ra jukek bî hêrsin, birra, kifirî kerdî, vat:

- Nu sene dugel o, na sene dewleta, nu sene hukmat o, ma hande pereî daî bilete?

Juyodo bînî vat:

- Îzina mi qedîna, ez kun hereî, Alamanîa de pawulqa ra mi erzene teber.

Mamur şî oda xu, telefono şa guret ra xu dest, ju ca de qeseî kerd. Hama mi ra hên asanê ke, keş de qeseî nêkerd, moxsena kerd. Mamur ama, vat:

- Walîe suke vano, teyera nêna Erzingon, 'çike hewa xirabin a, hetê Erzurumî de zaf tef u du esto, teyera ke bîero Erzingon, rae de xo sas kena, hem kî nêşîkîna meydonê Erzingonî de bîero war.

Mordemeku ke tenena mamur de hure da, mamurî vat:

- Ma venga otobosî da, otobos sima beno Erzurum. Pê-rune mudale kerd. A sate otobos ama verê çeberî de vinet.

Mi mordemeku rê vat:

- Ebê otobos ke şîermê se beno, hama teyera 'ça nêna.

Pêrune ju fek u ju veng ra vat:

- Nêsonmê, teyera bîero! Ma boykot kenmê!

Senik mend ke pêro pîa jubîn kuyê u pêro dê, cender-meî kutî werte. Tene ke jubîn ra bî ca, mamur di gamî mi ser ama, 'çime xuyê qulkinî mi ser fetelnaî, ebe hêrs şî oda u telefon kerd ra. Otobos cerîa ra. Wexto ke racero, vêrê çeberê salon de nêşikîa racero, nata ramit bota ramit, kot wertê ju 'çale hên tey mend. Tene ke badanaj keîd, mîlet pêy de bî deyra, 'ton da, vecîa şî.

Des deqeî vêrdî ra nêvêrdî ra ju minîbosê polîsu ama, verê çeber de vinet. Ponc teneî polîsî tey bî. Desinde amai dorme ma guretî. Di tenu verê çeberî guret, di tenu dorme ma guret, jukek şî lewê mamurî. Înu tene ke qeseî kerd, polîs ama lewê mi. Ez ronîştai bîo. Destê polîsî pîştoc xu ser bî. Ama mi ser, vat:

- Wurce!

Mi vat:

- 'Çai?

Polîsî vat:

Wurce mi to rê vat.

Ez giron wuşto ra xo ser. A sate mamurî kî ama lewê ma, eî mi musna polîsî, ci rê vat:

- 'Çi kerd, pêro nî kerd, pukeleke nî vete.

Ez mote ci bîo. Dimînu kî raver veng nêkerd, hama polî-

sî mi rê vat:

- Bî, mi de bî.

Ama ke bojiê mi de pey bîcero, mi vat:

- Destê mi raver de, ez bese kon ebe xu bîerî.

Amaîmê ke şîermê teber, mordemekî kotî ver, nêverda mi bierê. Polîsu ra jukeke cînike bîe. Na cînika polîse vat:

- Eke wacene ebe otobos şîerê, eke nêwacene sima cenmê benme kenmê nêzarete. Mordemeku ra tae qejîayî, tae niqejîayî, înu ra jukekî vat:

- Heya, beno xanîm efendî polîs, otobos bîero, ma ebe otobosê xu sonme Erzurum. Mamurî reîna venga otobos da, des dequ ra têpîa otobos ama, ma niştîmê ci şîmê. Sahate endî bîbî hawt, honike sonî endî vecîayî bî. Sahate nejdîe newî-ne de amaîmê nejdîe meydônê teyeraa Erzurumî. Her ca tip tarî bî. Hewa zaf serdin bîe. Her ca ebe eskeru pîrr bî. Hata ke kotmê zerrê meydone teyera eskeru hîre reî ma kontrol kerd. Teyera Qers ra amaî bî, her kes ma ser vinet bî. Bawule ma 'çiton ke otobos ra ardî war, hên kerd dî zerre teyera. Bawulî kontrol nêkerdî. Ju çeberê salonî de kotmê zerre, çebera doten de vecîayîmê. Tarî de tene ke pêya şîme, reştîmê teyera. Va vay denê, serdê amnonî zaf 'tuz bî. Niştîmê teyera. Teyera zaf qickeke bîe, tevana handê ju makîna bîe. Yê 'çewres mordemu bîe. Anons kerd Englîzkî ra, ma qaîsê xu gîre da, motorê teyera gurîa. Teyera zerrê tarîe dîna de meydon ser ponc deqeî avor şîe, ponc deqeî davacer şîe, xu kerd raşt. Tevana meydon ser leqîenê, je makîna kulistire lerjîenê. Tene şîe, şîe, tenena şîe, xu kerd raşt vînete. Pilotî qaz da teyera, venge teyera bî berz. Desinde te-

yera verdê ra, teyera meydor ser bîe çîp, tenena bîe çîp. Teber de dormê raa teyera de 'çîlaî vêsîene ke, raa teyera belî bibo. 'Çîlaî kî cîlaê qajî bî, 'çîlaê fenere bî. Teyera tenena ke bîe çîp, tae fenerî xo ra şî, tae kî xora nêvêsîenê. Ma tene tersaîmê, ma vat mebo ke teyera raa ra vecio u ju hega kuyo, gindir bo şîero. Tenena ke şîe, fenerî pêro têdima xora şî u teyera darîe we, perre bîe berz. Seke bîe berz nata 'çelqe bota 'çelqê, nata bîe 'çewt bota bîe 'çewt, xu kerd raşt, huîyais ma pêrone guret. Jukekî rîhuîyais vat:

- La, lao, nika sonmê cer, mezgê mî beno vila, haq ma bisewekno!

Juode bînî vat:

- Huylî, huylî, na sene teyera wa çevêsa!

Yaranîe u lax ra reştîmê Anqara. Lete sewewa. Vêsonîe ra qirr bîmê. Ma 'çixake xostesu ra non u axwe waşte, înu vat na teyera de non çîno. Anqara de ke nê mî sahatê mendîmê, na raa teyera reîna 'çelqê, asmeno tarî de bîe berz, sodir sahatê di u nê mî de amê Estemol. Estemol de hata ke şîo çe waa xu, sahatê bîe 'çar. Pêro hewn de bî. Teyna waa mî verê pencereî de mî ser vinet bî. Waa mî 'pileşîe vilê mî ro, vat:

- Tu 'ça hande kota hereî, ez qisaute de mendo, mî vat tu beyta ebe teyera yena.

Mî vat:

- Otobos beyta hande hereî nekutenê.

Ae vat:

- Tu ebe otobos ama?

Ez huîyo, vat:

- Teyera ma je otobos bîe.

Heşte Estemol de mendo nê mendo, nîştî teyera girse, şîo Alamanya.

10/1 - 1994 - Linn's Quail

Zachary

Cîronîe u Percî

Wexto ke çeberê xeribîe bî ra, omîdê dewucu bî deyra. Xeyle dewucu hegaê xu, korta xu ya kî hêriga, gaê xu u manga, biz u mîa xu rote, tekit şî suke. Şî suke ke qeîte xu bike-rê, kaxita xu bivecîo, şîerê Alamanya, uca bigurîe u xo rê peru are dê. Sodir sipe ra amaî suke, şî 'mamurîeta karkeru'. Her kes tek u tek kaxitî kerdî pirr, hurînda îmişa de becika pîlê boya ra kerde hît u kaxite sero nê ru. Wendisê nî dewucu çîne bî. Nînu ra en kokim sestae serru de bî, en qîçkek vîşt u 'çar serru de bî. Asmî vêrdî ra, serre vêrde ra, suke ra tek teyna ju kaxite mamurîeta karkeru ra amê dewe. Na kaxite Îsmail rê amaî bî. Îsmailî kaxite gurete, şî pê bonî, zarfe kerde ra, tey şe kerd, hama nêşikîa biwano. Dot ra yenga ju laikode qickekî da, vat:

- Lao, reî na kaxite biwane tey 'çi esto.

Laikî wende, vat:

- Apo, kaxite de vanê bîero suke, kaxita Alamanya vecia.

Seke laikî nîa vat, riê Îsmaîlî bî nerm, zerrê xu bî honik, tevana ser ra hazar kîlo gironê şîe. Xete kerde di qat, kerde pistinê xu, peê bon ra vecia ama. Cebe xo ra ponc quris vetî daî laikî, vat:

- So dikon ra xo rê sekero girikin bîce.

Son de, çef çefê Îsmaîlî bî, tevana endî her çi a sate xu vîr ra kerd bî. Xanima xu Menese 'çila arde fite ra ci, domonu dest u paê xu şutî. Dest u riê domonu qeşeliyî bî. Îsmaîl verê aldonî de serê kurşî de nîşt ru. Hewesê xu amai bî ra, 'çime xu bereqienê. Menese, zerre çei de kar kerdênê, qabî ardenê, qabî bierdenê. Menese ke şîenê teber, amenê zerre, 'çimê Îsmaîlî miqerrem ae dima ra bî, miqerrem lesa ae de şe kerdênê. Menese vat:

- Ez şîer maîne bîarî.

Îsmaîlî vat:

- Maîne kotî a?

Menese vat:

Hawa honia fekê 'çem de vîale ra gîredaiya.

Îsmaîlî vat:

- Tu vinde ez son an.

Wuşî ra şî teber. Teber, welax, roştê as me ra roşt bî. Xu ver zaf çefin bî, hama têvana na hewes ra je serxosu bî. 'Çixa ke ci rê raa Alamanya bibî ra, qisauta xu kî seveta xanima xu u domonunê xu hande zaf bîe. Maîne gurete arde

kerde axure. Domonî ke şî hewn ra, Îsmaîl venga Menese da. Menese amê hewlîe, vat:

- 'Çik o, vace.

Îsmaîlî vat:

- Hala aî kurşî bîce bî lewê mi de ronîse.

Menese sermaîye, tenekî huiye. Menese vat:

- 'Çik o se vana vace.

Îsmaîlî vat:

- Kurşî bîce bî ronîse.

Menese kurşî hard ser xir kerd, ard u ka leka Îsmaîlî de nîşte ru. Tenekî merax kerdênê.

Îsmaîlî vat:

- Xanîm kaxita mi vecîa.

Menese veng nêkerd, tevana 'çimê xu bî tarî, bî roşt, re-îna bî tarî. Serê xu kerd 'çewt, dard we, vat:

- Tu sona?

Îsmaîl serê xu sanit ra, vat:

- Heya, son.

Uskit mendî, qeseî nêkerdî. Menese hurînda xo ra wuşte ra, hete perda ser şîe. Ebe karî xu xecelna, hama têvana aqil u zanike xu kar ser nêbî, tevana serê xu persu ra bîbî vîla. Hoîna ke nêşî ramerdîê, kinc u kolê xu, kaxita xu u nufusa xu vete u kerde wertê turikî, turik pe çeber de darde kerd.

Sodir sipera Menese eî ra ravêr wuşte ra. Ama ke çe ra teber vecîo, serê şemike ra cerîa ra şî oda. Oda domonî honîa hewn de bî. Hîre domone xu bî. Dî çenek bî, ju lacek bî. înu sero bî 'çewt, lew na hîremînu ra. 'Çimê xu ebe îstîru bî-

bî pirr. Ama wertê dewe. Meydonê dewe de cîronî u xisimî amaibî u bibî top. Pêrone ra xatir guret, bî raşt, wertê dewe ra şî cer hegau de vecîa. Hegau ra u kortu ra vêrd ra ama raa suke ser.

'Turikê xu lewê xo de na ru, hen vinet. Nêm sahare vêrde ra nêvêrde ra mînbosê Cencîga ama. Îsmail dest dard we, mînbos ver de vinet, dima mînbos ra toz u du vay da, qelebîa ra Îsmail ser. Suke de nişt otobosî ama Estamol. Estamol de doxtorî muayene kerd, vîsa xu gurete, ebe tîrene ama Alamanîa. Des serrî pawulqa metal de gurîa, qe welate xu nêşî. Tevana welate xu, qe u çeberê xu, Menesa xu u domone xu ca be ca xu vîr ra kerdbî. Asme de, serre de qe xo rê tene pereî rusnenê. Roca xanima xu Menese ci rê ju mektube u wertê mektube ju bandê kasete rusnaibî. Bande kasete de laceke xu qeseî kerdbî, vatbî: Bao, binê lingunê to de miron, ma xû vîr ra meke. 'Çimê Îsmailî bî pirr. Nîa kerd, hên kerd, şî pawulqa ra kaxitê xu waştî, qerar da ke endî xo rê ebe di u hîre qurîsê ke dê are bîcero şîero lewê domonunê xu. Pawulqa de ci rê vat bî:

- Ha kaxitê tu, ha rae, eke wacena bigurîe, eke wacena xo rê so!

Îsmail des u ju teneî bawulî ebe çimî kerdî pirr, nişt teyera tekit şî welatê xu. Her kes qail bî, her kes sa bî, her kes amaena Îsmail ra hande ke qail bî, berbis ver mendî. Îsmail zerre des serru de bibî kokim. Eke şibî xeribîe, porrê xu je xizalik şa bî, hama nika pê gosu ra bibî sipî.

Bawulî kerdî ra, cîronu u xisimu rê haletî u çî kerd vîla. Taîne re îşlige, taîne rê tutun, taîne rê sabon, taîne rê çikola

ardbî. Dewicî pêro qail bî, 'çi ke qicu ra hata pîlu tey cî re çîe ardbî. Cîronu vat:

- Haq keder ci medo, wes u war şîo, wes u war amo lewê domonunê xu.

Hîre asmu ra tîpîa Îsmâil xo rê wertê dewe de ju dikon kerd ra. Hata na wext dewe de dikon 'çiko çînê bî. Şîene suke, suke de seker, sole, 'çay, qewa, kuras, derjen, goçîne, vîring, qazê 'çila u zobîna çî hêrnênê, ardenê dikone xo de rotenê. Dewucî pira pira musîayî dikonê Îsmâilî. Seveta ju derjen, ya kî ju kîlo seker endî suke nêşîenê. Cok ra Îsmâil ra tenena qail bîenê. Ju roce dewe de, wertê mordemune dewe de ju qese bî vila. Nu qese çe be çe, welax be welax, dîar be dîar fetelîa ama reşt gosê Îsmâilî. Dewucu ra jukekî vato:

- Îsmâil şîo Alamanya, pereî dê are ardê, pîrnika xu cok ra zaf berz a.

Îsmâil seke na qese eşîa pê, zaf kelazir bî u xo xo de zaf qarîa. Roc verdî ra nêverdî ra, şe kerd ke, cîronî endî nêne dikon, pira pira bene senik u je verend tey haşt u delal qeseî nêkenê. Xo de sas bî, xu zerre de vat:

- Pîrnika xu berz a, pîrnika xu berz a.

Îsmâil nu qese guret zerrê xu, xo ra pers kerd vat: Ez 'ça mordemune xîrabinê nîanenu ra rindîe bikerî ke, nî kî mi rê qesune gironu vacê. Nu qese, yane "pîrnika xu berz a", endî ne gosê eî ra ne kî sere eî ra bî teber. Roce şî suke, şî ke çî bihêrno, hama hernaîs ra tîxelîa, şî nî peru ra 'çewres teneî ayneî guretî. 'Çewres ayneî bî, 'çewres kî guler u lilik bî. Ju ayne kerd pistinê xu, eî bînî, hîris u new teneî, kerdî

'turike xo, ama lewê tiraktorî. Lewê tiraktor de dewucu ra honîa kes nêamaî bî, teyna bî. Reî nata şe kerd, reî bota şe kerd ke lewê de kes çîno, pistine xo ra ayneo lilik vet, ayne de xo de şe kerd. Xo ver vat: Pirnika xu berz a, pirnika xu berz a, kuya lacune kelpê kutikunê şau, kuya pirnika mi berz a?

Ayne rind ard ra rîê xu ver, dur guret, vat: Nê, pirnika mi berz nîa, ez pirnika xu berz necon.

Ayne kerd pistinê xu, nîşt kasa tiraktorî ser, dewucu ser vinet. Tene hêrsin bî. Dewucu ke kar u hêrnaisê xu dî, amaî, nîşt tiraktorî, kut raa dewe ser. Tene ke amaî, xo ra vengê motorê tiraktor ra u toz u duê rau ra kes vengê kesî nêeşî-enê pê, Îsmail xo zerre ra vatenê: Pirnika xu berz a, berz a, berz a. Çualu ser ronîştai bî, hêrsê xu ver xo ver şe kerdênê. Nejdîe dewe xo ver vat : "Pereê nî cîronu çînê u peru ra zaf has kene ke, mi ra hande zaf qarînê. Ez ke tiraktor ra xu moxsana bierjî cer u peree ke pistine mi de rê xo ser vîla kerî, tu vana nî cîronî ke amaî war mi ser yenê ya kî peru ser yene u peru dane are."

Îsmail pistine xo ra pereî vetî, xil bî desinde xu moxsana tiraktor ra eşt cêr, pereê ke dest de bî sero piskîayî. Dewicu ra jukekî kî veng da, tiraktor vinet. A sate Îsmail moxsana balmis bî, hata ke eî amaî war gegane 'çimê xu kerdene ra înu de şe kerdênê ke, kam se keno, kam seveta eî yeno war, kam seveta peru. Dewicî herbî amaî war, taîne Îsmail hard ra dard we, taîne pereî kerdî top, kerdî pistinê Îsmailî. Înu Îsmail dard we, ard kerd tiraktor. Îsmail tene ke pîştîke xu kerd pak, wertê çualî ra hîris u new ayneî vetî, pêrunê rê

kerdî vila, vat:

- Lao, de ha bîcerê, bîcerê reî rind xo de şe kere, ma ra pirnika kamî berz a?

Dewicu ayne guret xo ver, perune qaîte xu kerd. Rîe pê-rune rîe dewicu bî, rîe karkeru bî, rîe înu şî bî ra Koê Mirco-nî. Dewicu ra jukekî, hao ke 'çimêşaenî kerd bî, vat:

- Bira Îsmail şîo Alamanya amo tevana tene vurîo. Dot ra ju dewicî perna ra ser, vat:

- Lao, zonê xu hande derg meke, tu kî şîa Fransa ama cîe bese nêkerd, na raa kî mal u mulke sarî rê 'çimeşaen ke-na. Bigurîne, bigurîne tiraktor ma şîme, kotme hereî, mal u naxir nika amo! Amaî wertê dewe. Wexto ke her kes vila bo şîero çeune xu, di cîronî amai lewê Îsmailî u mordemoko ke 'çimeşaenî keno, dimîna ardî têlewe, kerdî haşt u her kes re-îna jubîn de bî cîronê rindî.

Hesen Dede

Wext de ju dewa Erzinganî de Hesen Dede bî. Dede dewres bî, kerameta xu haq ra zaf bîe. Cem guretenê pê, dewu u dugelu de her kes eî nas kerdênê.

Ju roce Hesen Dedeî malê xu kerd teber, guret bierd verê 'çemî de resina malê dewe u cerîa ra. Cerîa ra ama lewê 'çem de verê Kemera Sipîe de tîc ver vinet, duwêê kerde, kelle xu birrîna. Zerrê ra nîet kerd ke xo rê reî şîero xec, şîero Meêa. Roca kincê xu, çî u mîe xu gureti tekit ama suke. Suke de nîşt otobosî şî Anqara. Anqara de mordemî silxet amai bî. Pêro nîşt otoboso ke sono Meêa. Hesen Dede kî, çua xu dest de bîe, nîşt ci, caê xu guret. Otobos qotmis bî, mordemu jubîn taqdîm kerd, jubîn nas kerd. Taîne vengahaqî da, taîne tesbîe xu wentî u duwae kerde. Nî modemî pê-

ro sunnî bî, tek teyna Hesên Dede alewî bî. Ju kokimo hêrdi-
sino bulî Hesên Dedeî ra pers kerd, vat:

- Mordemo mumîn musulman, tu kam a, kotî sene de-
we de vindena?

Hesên Dedeî vat:

- Ez alewî o, tornê Hezretê Wuşênî o, mesebê Îmamê
Caferê Sadiq ra yon.

Hae ke nejdi de bî, tene sas bî u rîe înu persu ra bî sur,
jukekî vat:

- Hala, hala, nî na cerate kot ra gureta ke , tek u teyna
nîa ma de yeno xec.

Hêrdîsino kokim u juyode bîn wuşti ra, şî lewê şoforê
otobosî, ci rê vat:

- Otobos bivinderne, kinare raa de vinde, wertê ma de
juyode xerîb esto, eî îta otobos ra bîarmê war!

Otobos vinet. Tae xarê Hesên Dedeî ser bî, ci rê vat:

- Bî war, otobos ra bî war!

Hesên Dede bine lewu ra hurdî hurdî huiya, qaitê zerrê
'çimune înu bî, vat:

'Ça xecî u xoca?

Kokimî vat:

- Caê ma çîno, cok ra.

Hesên Dede ke nêama war, reîna xarê serî bî, ebe 'çeti-
nîe ardî war, otobos reîna raa xo ra şî.

Dorme, dugel, ca u meydonî pêro bine germê tîcî de
mend bî. Tîc cor bereqienê u ceqer bîe u hetê 'Çolê Kerba-
la de zaf berz bîe. 'Çol duz u 'ceqer bî, ne teyr perriênê ra,
ne kî kerwane verdênê ra.

Raa roce ra tîpîa otobos ama lewê ju yînî de vinet. Xe-

cî u xocêî amai war. Pêro zaf qefeliayî bî, zerrê araqî u gonî de mendî bî. Seke amai verê yînî, şe kerd ke Hesên Dede înu ra ravêr amo, dest u paê xu şutê, şîo şîa dare de abdestê xu gureto, şene xu kerdo ra, destemala xu kerda hît u eşta pê vile xu, tuxmee xu hata zonî semernê we xo rê areşîno ra. Nî xecî u xocêî sas bî, bî lal u kut, 'çîmunê xo rê înam nê-kerd. Tekit şî lewê Hesên Dedeî, ci ra pers kerdî:

- Nîa 'çiton beno? Ma ebe otobosî ju roce de amaîmê îta, 'çiton beno ke tu ma ra rew ama îta? Hem kî raa roce qe makîna nêamê u ma nêvêrde ra!

Hesên Dedeî qe veng nêkerd, qe 'tawa nêvat, 'çîmunê xuyê roştunu ra înu de şe kerd. Dormê Hesên Dedeî de nîşt ru. Înu kî endî înam kerd ke Hesên Dede keramete ra pîro, dewres o u mordemo ewlîa o. Na 'tau ra têpîa înu Hesên Dedeî rê hurmete, hunere u xizmete kerde. Înu Hesên Dedeî ra namê dewa eî gurete, ke xec ra têpîa biere dewa Hesên Dedeî u eî bivînê u ci rê hurmeta haqî bikerê. Xec ra têpîa her kes ama çe xu. Ju serre ra têpîa haq ra gîna pîro merd, bî raxmet. Xecî amai dewa Hesên Dedeî u eşîayî pê ke, Hesên Dede merdo u raxmetê xu darîo we.

Dewucu xecîu ra pers kerd, vat:

- Sima mesebê ma ra nîê, ma alewî mê, sima sunnî ê, sima 'ça Dedeê ma pers kenê?

Înu vat:

- Îtîqatê ma Hesên Dedeî rê zaf bî u honîa zaf o, kera-meta eî ma ser esta.

Dewucu pers kerd, vat:

- 'Çi ra?

Înu ke hal u mezal vat, pêrone gurete mezala Hesên

Dedeî kerde sipî. Mezele kerde turba, qurbon birrna, kerd
vila u ebe xu kî bî vila şî. Serre be serre pêro, sunnî u alewî
amaî turba Hesen Dedeî ser qurbonê xu kerd u kelle xu birr-
naî u şî. Hata ewru honîa nîar o: Yenê 'çila vesnenê, duawa
xu kenê, qurbonê xu kenê vila, kelle xu birnenê u verva ro-
cî benê vila sonê.

Koo Sipî, Koo Şa

Wexto verên de, dewa Pertege de di xortî benê. Hurdîmîna nerm u tern benê u zerra hurdîmîna kî kuna ju çeneka-de rindeke. Zerra xu verdanê cî u hurdîmîna kî wacenê ke tey bîjewecîê.

Sonê çeneka rindeke ra pers kenê, vanê:

- Tu ma ra kam cena?

Çeneka vana:

- Sima hurdîmîna kî semt e, des u pa ê, ez nêzanon sima ra kam bicerî. Hama sima şîerê qesê xu ju kerê, jubîn de bîerê hure, ez u wext helbet sima ra jukekî de zewejun!

Nî xortî sonê, jubîn de qeseî kenê, hure danê u qesê xu ju nêkenê. Xeyle wext verêno, roce be roce wenca seveta çeneka rindeke qewxa kenê, verva jubîn yenê. Nu pêrodaisê

înu hata ke bî kokim nêqedîno. Eke bî kokim her ju beno ju ko. 'Çixa ke hurdîmîna benê ko, huredaisê înu ne vindeno ne kî qedîno. Ni dî kîo kemeru u gurzu sanenê ra jubîn. Kî ju seke kemere erzeno koê bîn, gilê kîo 'çel beno u ko beno sipî. Na raa kî kî sipî ju gurze ceno saneno ra koê bînî, u kî beno şa. Nî di kîo ke endî bî 'kal u pîr, name înu beno Koo Şa u Koo Sipî.

Yaranîe

Pulur de di rocî u hîre sewî veyve bî. Qic u pîlu kay kerd, reqesîayî, muredê xu guret, bî vila şî çeunê xu. Celal ama lewê mi, destemale vete, araqê 'çarê xu kerd pak, vat:

- 'Çitonî a?

Mi rî de şekerd, bînê lewu ra huîyo, vat:

- Rind o.

Zurna destê Celal de bîe, fekê zurna ra tu amenê. Celal zurna xu tene sanite ke ci ra tu şîero u pak bo. Celalî vat:

- Ez zurna rind cinon?

Xo ra xeyle wext bî ke ez hesretê vengê dawul u zurna bîo.

Mi vat:

- Wes u war be, 'kal u pîr be, rind cinena, gos u 'kerîkê

ma bî ra.

Mi dest de ju teyibode qickek bî, mi vengê dawul u zur-na guret bî. Dot ra Heyder ama, vat:

- Tu veng guret?

Mi teyib peyser pîlosna piro, kerd ra. Veng wes guret bî teyib. Mi ke teyib kerd ra, domonî dormê ma de bî deyra. A sate lawukdar Xidir Akgul kî ama.

Ma hîremîna, ez, Celal, Heyder u Xidir, bîme ra raşt, şî-me wairê çei ra u wairê veyvî ra xatir guret, şîme wertê Pulu-rî. Heyder u Celal ra asenê ke hurdimîna seveta dawul u zurna cinitene qefeliayî bî. Cok ra wertê Pulur de tene feteli-ayîmê. Mordemê Pulurî zaf rindê, zaf delal u haştê. Beyta emsalê înu dîna de çîno. Eke raştê jubîn amaî, jubîn rê va-nê: Gonîa m', 'çitonî a, conê tu wes o, gonîa'm, bî roce di ro-cî ke meymanê ma be, qidaê tu mi ser bîero, rind qaitê xu be!

Mordem u cînikê Pulurî tevana tek ju mae ra bîe. Adet u usilê pêrunê, ro u dîaxê pêrunê jubîn ra zaf nejdî o. Verê dikonî ra vêrdimê ra, amaîmê verê dikonê dermonxaneî. Uca otoboso qickek vinetaî bî u nejdî bî ke endî şîero dewe. Ma nîştîmê ci. Zerrê mînbôsî zaf germ bî, hama mînobos honîa pirr nêbî bî. Cok ra ma amaîmê war. Eke amaîmê war, ju laikode qicekek ama lewê mi, vat:

- Apo, mose esto wacena?

Mi vat:

- Turik reî rake şe bikerî.

Laikî turik kerd ra, wertê turik de wertê axwe de 'çar te-neî mose bî. Celal laik rê vat:

- Lao, tu moseî kot guretî pey?

Laikî vat:

- Dewa ma de.

Mi Celal u Heyder ra pers kerd, vat:

- Sima mose wenê, eke wene bihêrnîmê.

Heyderî vat:

- Ez mose ra has nêkon.

Celal ke mi de şe kerd, mi vat:

- Ez mose ra has kon, hama germê amnon de mose nê-

won.

Heyderî vat:

- Nî moseî moseê şa ê.

Raşt moseî şa bî, serê mosu de pulê surekî çînê bî. 'Çi-mê Celalî ke mosu ra perra, 'çike axwa fekî amê ra lewu ser, mi laik rê vat:

- 'Çandîne ra rosena?

Laik 'çimunê masumu ra qaite mi bî, vat:

- Tu 'çixa ke daî, apo.

Mi vişt hazar panguletî vetî daî laikî, Celal dest ra 'turik guret, niştîmê mînîbosî. Muavêne mînîbosî çî mîê dewucu mînîbosî ser bar kerd, ama war nişt ci, ma qotmis bîmê. Pûlur ra ke vecîayîmê, verva mia asmeno hewz pak u zelal ma ver asa. Koê Muzirî handeke berz u girs bî, tevana reştene asmenî. Amaîmê dewa Jiare. Jiarete lewê jiareta Muzir Babai de ra. Axwa zelale bine kemer u 'ku'çu ra vecîenê, bîne lîngunê Muzir Babai de biene top, wertê dar u beru ra biene derg u şîenê Dersim. Ma hîremîna dormê Muzir Babai de tene feteliayîmê, axwa xu simite. Axwa Muzir Babai hande

ke wes a, kes ci ra mird nêbeno. Cor Koê Muzirî ser ra vengê qewale amenê. Şuane malî verê kemere de ronîştai bî, zerrê ra qewale cinitenê. Ma tene ke qewale gos dê, Celalî vat:

- De, wurce şîmê.

Ma wuştîmê ra, wertê Jiarete ra pird ser ra vêrdîmê ra. Raê wertê Jiarete ra şîenê, raî u welaxî 'çamure, pusqulu u sil ra pîrr bî. Hewa honike bîe, roê mordemî tey şîenê, tîca sonî kakita ko ser sur kerdênê. 'Çixa na dewe ra boa feqirîe amenê, her kes xo de haşt bî. Derdu ra derdo giron esker bî. Esker her ca de bî, taîne esker ra qutefîenê pîro. Ma ke wertê Jiarete ra vêrdîme ra, tae mordemekê kokimî verê bon de ronîştai bî. Ma selam da înu, înu selamê ma guret vêrdîmê ra.

Ma şîme, zaf şîme. Wertê hegau ra, dormê daru u 'çe-peru ra şîme, rastê axwuka bojiê Muzir Babaî amaîmê. Vane wexte xo de na ca de ju çeneke u ju laik bîo. Nînu zerra xu verda jubîn ro, jubîn ra zaf has kerdo. Hama kes rajî nê-amo ke, nî bizewejîê. Meselea na has kerdene ra tae aşîru jubîn de do pêro, dî hetu ra tae mordemî gonî u gunaşer de bîe dirbetin. Çeneke u laikî se kerdo ke pêniîa na has kerdene rind nêama, hurdîmîna şîe feke 'Çemê Muzirî, xu eşte axwe xenekîê. Î ke raxmet bîê, dorme 'çem de gulê surelekî u sipî bîe u pîleşîe jubîn ra, hata ke vora zimistonî sero vora.

Mi 'çem de şe kerd, ke haq ra zaf çîp şîenê, je laşerî têser dênê. Têvana mordem ci ra xof kerdênê. Celal u Heyderî pastolê xu vetî. Amo ke ez kî pastolunê vecî, înu nêverda. Heyder pantolê xu semernaî we, mi ver de ama zonîu ser,

vat:

- Tu bî pošta mi.

Ez huîyo, mi vat:

- Nê, ez ebe xu vêron ra.

Heyderî vat:

- Nê, tu meyman a, tu nêşikîna raverê.

Mi kerd, î kerd, pošta eî ser nîšto ru. Celal ma ver kot axwe. Heyder u ez dime ra giron giron kutîmê ci. Wexto ke ma 'gem lete kerd, senik mend ke Heyder bisometîo ra, ma biginemê axwe ro. Heyder veng da Celalî, vat:

- La, lao, nika axwe ma cena bena.

Verdîme ra dover, kinc u kolê xu xo sero kerdî pak, je dewresu, je asiqu wertê vas ra, wertê yonca ra verdîmê ra, amaîmê raa dewe ser.

Dot dur de tepike ser bonî asîayî. Bonu ra her ju ju ca de bî, têlewe de nêbî. Şîa sonî endî bî bî derg, araq ma ser tene bî serdin. Ma ke reştîmê binê dewe, mi Celalî ra pers kerd, vat:

- Çe tu kamcî o?

Celalî vat:

- Au coren yê min o.

Bonê corenî hîre teneî bî. Mî vat:

- Înu ra kamcî o?

Eî vat:

- Hau ke en cor de tepike ser de ro.

'Tir ra vecîa yîmê cor, reştîmê bono cêrenî.

Celalî Heyderî de şe kerd, vat:

- Ravêr şîmê çe Dursî, 'çayede xu bisimîmê, uca ra tê-

pîa pira pira sonmê çe ma.

Heyder vat:

- Rind beno, tene raareşimê, uca ra dima sonmê çe tu.

Înu ke mi de şe kerd, mi vat:

- Sima ke wacenê, şime tene ronîşime.

Amaîme verê bono cêrenî, yane bonê çe Dursî. Verê yî-nî de di teneî cînîkî ronîştai bî. Seke înu ma dî, çitîkî wentî verê fekunê xu, wuştî ra. Ma ke reştîmê verê çeberî, Celalî vengo berz ra vat:

- Wairê na çeî zaf 'tamakar o, meyma ke ama çe nî, sono xu axure de dareno we, lewê meymanu nêno.

Ez tene sas bîo, 'çike çîode nîanen mi hata nika nêdîo. Cînîkî amaî lewê ma, ma hal u xatir jubîn ra pers kerd u dimîna şî teber. Celal reîna vengo berzin ra vat:

- Wairê na çeî bînamus o, pêzeveng o, ni lao tu kotî a, tu 'ça xu dardo we?

Mi Heyder de şe kerd, qesunê Celal rê sas bîo, 'çi ke ma meyma bîme, Celal 'ça qesunê xirabinu wairê çeî rê vaco. Cînîke, waira çeî, qazik guret şîe yîni ra axwe arde, adî-rê locine ser axwe nê ser.

Celal cînîke rê vat:

- Nî, mêrde tu kotî o, u 'ça nêno lewê ma?

Cînîke veng nêkerd. Celalî zerrê 'çîmunê mi de şe kerd. Mî serm kerd. Tavana kifirê eî ginîenê ra mi. Celal vengo nerm ra mi rê vat:

- Wairê nî çeî zaf qef'çîl o, ju 'çay kes nêdano, xuya xu je xuya vergun a.

Nî qesu ra zerrê mi deca, hande ke deca tevana feke

mi kilit bî, mi tewa nêvat. Mi xu ver vat:

- Na welate ma de pêro biraê u birazaê, pêrone rîê jubîn gureto, beyta samîmîete ra Celal nîa sa u ser qeseî kenno. Na raa kî Heyder hurînda xo ra wuşta ra, şî zengeleke çeberê axure zingirna, vat:

- Nêro, tu 'ça nena teber, meymanê tu amê?

Heyder dot ra, Celal na het ra huîya. Ez tey nêhuîyo, nî xeberê xirabinî şîa sonî ra giron mi ser amenê. Cînike reîna şîe teber, verê gorre ra taîna kolî ru'çiknaî ardî kerdî locine.

Celalî vat:

- Ma hata ke nonê xu nêwerd, 'çayê xu nêsimî, îta ra cae nêsonîmê.

Heyderî vat:

- Heya, xora hên kenîmê.

Serme eî ver zerrê mi bî teng, tevana na sate mi rê her çî tomate bîe. Ma kaşkana mêamene îta, mi xo de vat. Tene ke 'tau vêrd ra, Celalî cînike rê ebe birraîs vat:

- Ni se bî, çenêrijîayîe, nu 'çayê tu honîa nêgîrîa?

Cînike veng nêkerd. Cînike gereke çîe bivatenê, gere ke binê qesune gîronu de mêmanîeyenê. 'Çi ke cînikê ma çer ê u hewl ê, bine qesunê xirabinu de nêvindenê. Veng nekerd, kurşî went, şîe verê aldonî de nîşte ru, reştika xu gurete xu dest. Celal u Heyderî jubîn de 'kakirna. Zerrê mi mi de bî bî cemed. Mi bojiê xu xu ver de ardî jubîn ser, hên motê dimîne bîo. Teneke nîa vîneto, çeber de ju mordemekode cenc kot zerre. Ma jubîn de mişore kerde. Mi vat, beyta nu wairê çêi yo, hama nêbî, nu ju cîron bî.

Celalî vat:

- Nu murdaro wairê çêî kotî a, 'ça nêno lewê ma?

Cîron mi de şe kerd, eî de şe kerd, vî'çike huîya, reîna mi de şe kerd, vat:

- Wairê çêî çe de nîo, wurcê şîerîmê çe ma!

Mi xu kerd raşt ke şî şîerîmê, Celal u Heyderî vat:

- Nê, hata ke ma ju 'çayê nî kufkinî nêsimî nêsonmê.

Cîronî 'çimê xuyê qanqolî mi ser gindîr kerdî, Heyderî de şe kerd. A sate cinike ra hurdî hurdî veng ama. Tevana xu ver berbienê, tevana huîyenê. Pêro pîa huîyaî. Cînike kî tey vengo berz huîye. A sate ez amo ra xu ke, nu çe çe Celalî o. Ez kî na yaranîe ser tey huîyo.

Peydona ma 'çayê xu simî, nonê xu werd. Nejdîe lete sewe Celal u cînika xu moseî ardî, ardî sanaî piro u ron de potî. Ma ra taîne mose werd, taîne nêwerd. Wexto ke êndî hewa hewa kutiku teber de vecîe, ma wuştîmê ra. Ez u Heyder oda meymanu de merediayîmê ra.

Dewic u Sawcî

Hardê Mircanî hîra o, koê xu berz ê, hewrê xu pak u zelal o. Axwa Mircanî her wext zaf a, wertê deru de şiqena.

Roce domonunê dewe vorekî guret bierdî 'çiraînaene. Dormê 'çemê gulu u 'çicegu ra xemeliayî bî. Di çenekê qickekî gulî u newrocî daî are, di laikê qickeku kî axwê de moseî guretenê pey. Laiku ra jukek fereqet ama serê kemere, vêrê kemere de ju mose vinetaî bî. Kemere sero bî 'çewt, seke mose guret pey, mose dest ra sometîa ra wunce gina be axwe ro. Sahatena, nê m sahatena ke mosu pêgurtene dima feteliayî, pêniê ju mose guret pey. Laiku ra jukekî mose guret, tura 'çatale kerdê fekê moseî ra, raa dewe ser qotmis bî ke moseî bîaro çe. Tene ke ama, binê dewe de di teneî cendermeî raşte laikî amaî. Cendermu destê laikî ra mose guret, ju silapxe, di 'çapolî daî peê 'kerrika laikî ro, tekî şî qereqol. Laikî berba, ebe berbais voşt ama çe. Ama çe, hal u mezal pê xo rê vat. Pê laikî wuşt ra şî. Şî lewê sawcî ke

gerrê xu bikero, nî cendermu 'ça do laik ro. Pîê laik zaf hêrsin bî u qe tirkî nêzanitenê. Sawcî pê masa de ronîştai bî, lewê eî de ju sekretere, qeleme dest de bîe, kursî ser nîşt bî ru.

Seke ama lewê sawcî, vat:

- Sawcî beg, cendermu do laikê mi ro, tu cendermu 'ça nêercena zerre?

Sawcî vat:

- Ez cendermu 'ça bîerjî xepisxane, tu nêzanena ke mose pêguretene tomet a.

Mordemî vat:

- Nî domon ê, 'çi bizanê, hem kî 'çem 'çemê dewa ma o, se bîo xo rê ju mose gureto pê. Mordem pêroc pêsewe non u toraq ra qe beno mird?

Sawcî vat:

- Wurce so çê xu, eke nêsona to ser dewa gerreî kon ra!

Têselîa xu ke kute, wuşt ra, kulika xu xu ser nê ru. Ama ke çeber ra teber bo, cerîa ra sawcî ser, vat:

- Sawcî beg, tu ke hurînda laikê mi de bê, hasa na xanimê ra, tu cîê kamî wena?

Hêrsu ver riê sawcî bî sur, xo zerre ra qarîa, hama veng nêkerd.

Mordemek tekit şî dewe.

Silê Qicî

Desim de her kes Silê Qicî nas keno. Silo Qic welatê ma de lawukdaro pîl o. Herbê Kore, herbê Yemenî, herbê hîris u heştî ser, has kerdene u weşîe ser nejdîe di seî lawukî vatê. Haq keder ci medo, hawtaê u ponc serru de ro. Ez amo Desim. 'Çantê xu mi guret, termînalê otobosî ra amo zerrê suke. Ravêr şîo qewaxane. Verê qewaxane de jede kokimî kurşîu ser ronîştai bî, taîne kaxite, taîne kî domîna kay kerdênê. Lewê di kokimu de nîšto ru. Mi ke kokimu ra Silo Qic pers kerd, înu vat: Tu îta tenena vinde, satena yeno. Satena ke nêama, kokimu xebere rusnê. Peydo kokimu ra ju-kek wuşt ra şî. Satena tepîa, ju mordemek ama lewê ma de nîşt ru. Juode kilmek u kokim bî. Seke nîşt ru, zerrê 'çimunê mi de şe kerd. Mi kokim de şe kerd, eî mî rê vat:

- Tu nas kerd?

Mi tey şe kerd, kokim rê vat:

- Nê, nas nêkerd.

Kokimî vat:

- Mordemo ke tu saa kena, na o.

Nu mordemek Silo Qic bî. Ma jubîn de mişore kerde, lew na jubîn ra, hal u xatir pers kerd. Mi vat:

- Ez amo ke tu bivînî, tene kî vengê tu bîcerî teyib.

Silê Qicî vat:

- Heya bao, hama vengê mi endî koto, endî bîo kokim.

Mi vat:

- Eke bese kena, mi rê wextê vêrenî ser di u hîre lawu-
ke vace.

Eî vat:

- Heya van mi qida, hama mi vîr de jede lawuke cînîku
estê, eî binî mi vîr ra şîê. Eî ke namê lawuku mordî, mi kaxi-
te cebê xo ra vete u name lawuku nusnaî.

Eî vat:

- De, wurce şîme bao!

Ma venga taxsî da, tekîtmê şîmê Milo. Milo dewa Silo
Qicî a. Verê yînî de amaîme war. Ju cînîka gence verê yînî
de qab şutenê. Ae ke ma dî, verê fekê xu guret. Silo Qicî mi
dest ra 'çantê mi guret, vat:

- Bî, mi qida, bî şîmê.

Mi 'çante nêda ci, hama eî mi dest ra guret. Welax ra
şîmê, şîmê kotîme çe Silê Qicî. Çe xu tek di odeê qickekî bî.
Ma şîme oda corene. Oda de ju aldono qic bî. Eî ser ju 'ta-
murode qickek, lewê eî de ju kemande bî. Desin de kemande

xu ard. Keman 'pilosnâi bî pa'çu ra, ke toz mecero. A sate ju çeneke ame zerre. Silê Qicî vat:

- Çena mi, mevinde ma rê non hazir ke.

Çeneke şîe hewlîe, ma dorme masa de amaîme têlêwe. Masa leqienê, eî zelik kerd bine linga masa ra. Mi teyib vet, eî akordê vengê xû u yê kemandî kerd, vat:

- De waaayî, wayîl!

Tenê ke xu kerd raşt, vat:

- Tu hazir a mi qida?

Mi tenê ke veng guret teyib u gos da, vat:

- Heya.

Endî kot ra tewtê lawuku, mi rê lawuka Seterî, yê 'Çi-xur Axaî, Dax Beg, Xelil Beg, Wuşene Mozik, Xido Gove, Dere Laçî, u yê has kerdene ra Gulîe, Canê Canê, Xezale u Hewa Seîd Qajî vate. Eke vatenê, gegane burîê xu amêne peser. Qe are nêda, di u nêma sahatî mi rê lawukî vatî. Mi ke ci rê vat, tene areşîo, eî vat:

- Meke, juê na vacî, beso.

Seke tezene xu kerd keman ra, vat:

- Na kî lacê mi Sa Heyder ser van.

Na lawuke ke tene vate, mi şe kerd 'çimê xu ebê îştîru bî pîrr. Sa Heyder wextê zelzeleê Pulemurîe de esker bîo. Na zelzele de zaf mordemî merdê. Sa Heyder u eskerê bînî yene ke ebe cemsîa şîerê Pulemurîe, cemsîa rae de gindir bona, Sa Heyder tey mireno.

Kemanê aldon ser na ru, nefesê xu da be teber. Zaf qefelîayî bî. Ma non u doê xu werd, tene ke muhabet kerd, qeseî kerdena ma hîris u heşt ser şîe. Herbe hîris u heşt ke De-

sim u dormê Desimde qedîa, hewrê şaî, boa gonî u gonaşerî
pira pira wencîa we. Hazaru ra mordemî kîşîayî, tae vesîayî,
tae 'çem de xenekîayî, tae bine top u tifongu de merdî, tae
ramaî, tae surgin bî. Peyda pey rîê Desimî reîna bî gul u gu-
listan, dormê xu bî 'kewe. Kilamdaro pîl Alîşer ke kîşîa, la-
wukî dirbetîe u bekesîe ser bî deyra. Wertê nî lawukdarunê
welatî de jede Silo Qicî derdê welatî ardî ra zon. Eî ke lawu-
kî vatenê, roê xu vengê 'tamurî de perrîenê ra, bienê berz,
Koê Muzirî ser bienê vila, reştenê Varto, reştenê Erzingon,
reştenê Dîyarbekîr. Na waxt zaf feqirîe u sefilîe bîe. Wext
wextê 'derebeglîe' bî. Çe keş de 'tawa çînêbî, her kes vêson
têson bî. Silo Qicî lawuku ra bienê mird, nonê u sola eî lawu-
kî u 'tamur bî. Vengê Silo Qicî reştîbî 'çar dugelu, cok ra es-
keru serê eî de 'çimdarîe kerdênê. Eskerî amaî, Silo Qicî gu-
ret pey, bierd walîe suke. Roce ra tepîa verda ra. Serre vêr-
de ra nêverde ra, walîe suke qerar da ke, reîna pey bicerê.
Eskerî ebê tifongu u sungû amaî çe Silo Qicî. Silo Qic a sa-
te dîwan de ronîştîbî, 'tamur cinîtenê u welat ser lawukî va-
tenê.

Seke eskerî çeber de kot zerre, Silo Qicî vat:

- Esker amo ke mi biero, haqo, roê mi to rê emanet o!

Ekeru guret pey bierd eşt zerre, roca bînê ard mexke-
me. Silo Qicî Tirkî nêzanîtenê, cok ra venga ju tarcum an
da. Hakîmî vat:

- Lacê mi, ma hande da to ro, hande derse dê to, tu
wenca kî hurînda xo de nêvîndena, lawuku vana.

Silê Qicî vat:

- Hakîm beg, mî rê derse merse lazim nîa.

Hakîm vat:

- Ama sen hep dertli şarkı söylersin ve halkı duygulandırırın! Silo Qicî vat:

- Bilbilê mi vano, vano, vengê xu roê taîne sano, xebere ama ke ordî qumandanî amo, wax lemin çe ma ma ser rijîo.

Tarcuman ke 'çarna ra Tirkî, hakîmî tene vacîa pêde, vat:

- Böyle şarkıları söyleyenin suçu çok büyüktür, sen bölücülük yapıyorsun!

Silo Qic uskit mend, tarcuman rê vat:

- Mi qida, hakîm beg rê vace ke, qılancık bilbil nêbeno.

Tarcuman ke hakîm rê vat, hakîm vat:

- Pekî sen Molla Mustafa Barzanî'yî tanıyor musun?

Silo Qic tarcuman rê vat:

- Mi qida, reî hakîm beg rê vace nu Mola Mustafa kam-cî aşîre ra o, eke aşîra dewunê mara o, beyta nas kon.

Hakîm a sate ferq kerd ke, Silo Qic teyna lawukdar o, cendermu rê vat:

- Ravêrdê, ravêrdê şîero.

Di cendermeî amaî, di bojiu de guret pey bierd.

Ma ke nîa wexte vêren ser qeseî kerd, xeyle wext vêrd bî ra endî. Ju 'çayna ke simit, mi endî ci ra musa de waşte. Eî waşt ke, ez ewru meyamanê deî bî. Ez nêvineto. Wexto ke endî şîerî, verê çeber de xanima xu kî raştê mi amê. Hal u xatir ra tepîa, mi vat:

- Xer bo, tu nîa kot ra yena?

Ae vat:

- Mi hanî gaê ma bierdî çiraînaî, bao.

Ae kî zaf israr kerd ke, ez meyman bî, mi nêwaşt, 'çi ke
xo ra çe xu zaf qic bî. Hama mi qese da ci ke, reîna yon, u
wext bon meymanê înu. Silo Qic mi de hata wertê Milo
ama. 'çantê mi wenca eî kiresna, 'çixa ke mi nêverda, eî
hen waşt. Ma mişore kerde, ez nişto mînîbose dewe, amo
Desim.

Dewres Aliyê Manqilî

Mordemê dîna zobîna u zobîna ê. Her mordem dîna xo de xu vînenê. Mordemo ke usil ser şî, kes ci rê 'tawa nêkeno, qesu nêsaneno ci. Dîna de mordemê baqil estê, mordemê bomî estê u mordemê baqilê bomî estê. Mordeme ke haq ra nêjdîê, çe înu înu ser nêrijîno. Mordemo ke dewres o haq ra nêjdî o. Nî dewresu ra jukekî kî Aliê Manqilî o. Aliê Manqilî Dersim de her kes nas keno. Roce Aliê Manqilî şî meymonîe. Çe wairê çeî de sama xu werde, kut ra qesu u muhabet ver. Binê roştê 'çila de qeseî kerdênê. Çua Aliê Manqilî miqerrem dest de bîe. Tae laê surî u 'çeçerî 'piles-naî bî çua xo ra. Sate her kes uskit mend u zanikunê xo de xo ver qal kerd, Aliê Manqilî çua xu sanite ra, wairê çeî re vat: Mordem, wurce hao Xizir amo verê çeberê tu, wurce çeber ci rê rake! Mordem seke wuşt ra çeber kerd ra, zerrê

çei u zerrê Aliê Manqilî bî honik.

Aliê Manqilî vat:

- Ya Xizir tu esta!

Wairê çei xanima u domonunê xo de şe kerd, vat Aliê Manqilî beyta milaketu de qeseî keno.

Satena ke vêrde ra, Aliê Manqilî vat:

- Mordem, haê falan dewe de, falan çe de qalê mi kenê, î mi ser qesunê xirabunu vanê, vanê kerameta Aliê Manqilî çîna.

Wairê çei vat:

- Pîrê mi, tu meymonê min a, tu zerrê xu teng meke, şî-erê ê, se vanê vace!

Aliê Manqilî vat:

- Con u roê înu rê 'tawa nêkon, hama hala vinde, ez înu nika tarî de verdon.

Aliê Maqilî desinde çua xu xo dest de kerde derg, vat:

- Tuxxx!

Roca bîne meymonîa Aliê Manqilî ke qedîe, xo rê bî raşt dewe be dewe dewresîa xo ser fetelîa. Dewicu hal u hekat ci rê vat, ke raşt a roce, falan dewe de, falan çe de qalê Aliê Manqilî kerdo u a sahate fenera falan çei peqa u tarî de mendê. Dîna de guc esto con de ro, guc esto ro de ro, guc esto je rîo fetelîno u reseno alemê dîna. Weşîa Aliê Manqilî kî na guc ra amai bî. Roce polîs amai, Aliê Manqilî guret pey, guret bierd qereqol. Komser ci rê vat:

- Tu nusqa kena, la gîre dana, mîletî xapnena u ci ra peru cena!

Aliê Manqilî qe veng nêkerd. Polîsu nusteê 'kanî ardî

ver, vat:

- Biwane!

Wendisê xu çinêbî, bese nêkerd biwano. Polîsu na raa kî Tirkî ra çîe nusna, vat:

- Nae biwane!

- Eî ke bese, nêkerd biwano, polîs qarîa, vat:

- Lacê herî, wendisê tu ke çîno, tu 'çiton nusqa virace-na?

Alîê Manqilî vat:

- Wendisê mi çîno, cok ra zerrê mi ra ke 'çi vêrd ra, ez eî xete ser 'çizxî kon, sero duwa kon, nusqa qedîna.

Polsu ra jukek qarîa, jue dê piro, vat:

- Îfade xu bide!

Tene ke sukî mend, komîser vat:

- Namê tu 'çik o?

Alîê Manqilî veng nêkerd.

Komîser reîna vat:

- Tu sene mîletî ra wa, nika mi rê vace!

Alîê Manqilî ke 'tawa nêvat, ju polîs seweşîa ra, jukeke na dê piro, pîrnika Alîê Manqilî ra gon eşte. A sate zerrê Alîê Manqilî zaf deca, hama gereke kerameta xu eskera bi-kerdenê. Verê pîrnika xo ra ke gonî kerde pak, be'çika xu kerde derg, arde daktîla ser, vat:

- Tuxxx!

Polîs ama ser, tainena da piro, peydo ju zon 'çarnayox guret ard.

Polîsu ci rê vat:

- Reî nî xex ra pers ke, nu 'tuxxx' 'çik o?

Alîê Manqilî vat:

- Gonîa mi to ra bo, ez kî nêzanon 'çik o. Î amaî ke îfa-de mi bîcerê, mi 'tux' vat, daktîla înu şikîê.

Daktîla de şe kerd ke raşt şikîa. Polîs tene sero huiyayî, peydona verd ra.

Wenca ju roce Alîê Manqilî ama ke dewe ra şîero suke. Tene ke ama, reşt Pirdo Sur. Şe kerd ke pey ra ju kamyonete hawa pê xo ra toz u du vecena yena. Seke amê reşte ci, destê xu dard we, kamyonete vinete. Alîê Manqilî vat:

- Raa sima haq ra bêdert u bêguman bo, mi hata suke tey berê!

Înu vat:

- Bî pîro bî, hama ponc panguletê tu ke estê bî.

Perê Alîê Manqilî çînê bî, cok ra înu nêverda cinîso. Se-ke kamyonete qotmis bîe, Alîê Manqilî dima înu ra vat:

- Şîerê şîerê, ez sima ra rew son suke!

Kamyonete şîe, tene ke şîe Alîê Manqilî pey ra vat:

- "Tuxxx!"

Tenena ke ama, şe kerd ke kamyonete hawa kinare raa de menda, têde şikîa.

Kamyonete vêrd ra şî. Tene ke şî, kamyonete reîna amê eî vêrde ra şîe. Seke vêrde ra jukekî veng da vat:

- Şeke, tu dî, ma na dafa to ra ravêr resenme suke.

Alîê Manqilî vat:

- Heya, hey a, sima ravêrê şîerê, ez sima ra rew son suke.

Hîre sahatu ra têpîa pêya ama reşt suke. Tene ke bine vîaleke de areşîa ra, şe kerd ke kamyonete kî hawa pira pi-

ra 'tir ra ebe lernais vecîe amê.

Eî tene sas bî, wexto ke amai lewê Alîe Manqilî ra vêr-
dî ra, Alîe Manqilî serê xu nêdard we u tey şe nêkerd.

Hal u hekatê welatî zaf o. Welat pîr u rayberu ra, dew-
res u babau ra pîr o, hama wext wextê vêrenî nîo. Her kes
dîna xo de raa haqî dime ra o, taîne dîo, taîne nêdîo.

Her Çi Ju Sate de Bî

Ez u misaibê mi şimê ke xo rê restorant de non biwer-mê. Seke çeber de kotîme zerre, garson ama, ma guret bi-erd bostonê restorantî. Boston de hîre teneî masaî bî, ju ma-sa de hîre xortî ronîştai bî, ju masa 'tal bîe, a bîne de kî ma niştîme ru. Î xortu hetera non werdenê, hetera reqî u bîra si-mitenê. Ma ke nonê xu werd, wairê restorantî kî ama lewê ma, misaibê mi rê vat:

- Ez 'tamur bîarî, ma rê tene cinena?

Misaibî mi de şe kerd, mi vat:

- Tene kê bicine, zerrê ma honik bo.

Wairê restorantî wuşt ra şî 'tamur ard. Tene ke derd u dîwanu ser cinet, 'tamur dare ra darde kerd. Dot î hîrê xortî hayleme xo de bî, venge înu 'tau be 'tau tenena bienê berz,

huîylene u kakirniênê. Ci ra asenê ke, sukunê xerbî de mendê. Hem qeseî kerdena înu ra hem kî sîma înu ra asienê. Çeber de ju laik vecîa ama. Zaf nê'çar u zaf feqîr asienê. Ju îşliga sure pira bîe, îşlige dirîayî bîe. Tuxmeê ke pira bî, car cau ra pol kerd bî. Pastolê laylonî pira bî, pastolî pey ra ebe dest deştîayî bî u lingê xu qilaştîayî bî ra. Laik ke ebe serm qaitê ma kerd, mi venga ci da. Laik ravêr nêtaurîa. Mi ke reîna venga ci da, tekîta ama.

Wairê restorantî rê mi vat:

- Ci rê tene non bîa xo rê biwero.

Wairê restorant ravêr pîrnîka xu kerde 'çewt, ama ke laik restorant ra bierzî teber, ma ra nêtaurîa. Laik şî dot ra ju sandalîa guret ard, lewê ma de nîşt ru. Garson şî tene non laik rê ard. A masa dotene de hayleme î hîre xortu endî xu ver şîenê. Înu ra jukek ama, ma ra 'tamur waşt, ma da ci, şî dot tene cînit.

Laik ke nonê xu werd, wuşt ra şî lewê qewaxe de nîşt ru. Î xortu ra jukekî venga laikî da. Laik şî lewê înu. Xortî ju bardax reqî da laikî. Laik ravêr nêguret. Xortî ebe zor bardax da laikî, ebe destê xu verda ra laikî ser, huîya, vat:

- Ero, qulme be qulme mesime, ju reî de xo ser ke!

Laikî simit, ebe îşlîga xu fekê xu kerd pak, lewê de vînet. Xortê bînî tamur cînit, eî bîn laikî rê vat:

- Kay ke!Laiko saf kay kerd, xo dorme de cerîa 'çerexîa, xortî ju bardax reqîna da laikî, ju suse bîrana da laikî.

Mi misaibê xo rê vat:

- Eî 'ça eî laikî kenê serxos, u xonîa domon o?

Misaibî vat:

- Meke, se kenê bikerê, domon kî nîo, hao des u hawt serru der o.

Laik ju suse bîra xo sero kerd 'tal. Xortî ju bardax reqî-
na verda ra gula laikî ro. Laik rind bî serxos. Pojê xu xo dor-
me de je perrê qilancike kerdbî ra, dorme masa de kay
kerd, kay kerd xo ra rind vêrd ra. Xortu ra jukekî cebe xo
ra pereî vetî u kerdî laikî ra. Laikî reîna ju bardax reqî kerd
xu ser, reîna kay kerd.

Ez u misaib wuştîme ra ke şîme. Wexto ke boston ra
amaîmê u kotmê zerrê restorantî, ma dîme ra warrais u
'karrais ama. Laik voşt ama restorant. Destê xu fekê xu ser
bî, ci ra gonî amenê. Laikî xortî rê kifir kerdî, vat:

- Non de maa tu, non de maa tu.

Xortu ra jukekî ebe gumriga xu daî bî fekê laik ro. Gonî
fek ra rişê îşlige ser. Laik ama ke şîero fekê xu bişîuyo, gar-
sonî nêverda, vat:

- Bîtekne so, lacê kutikî!

Garson ama, destê laik de guret pey, laik eşt teber. La-
ikî xo dima xortu rê kifirî kerdî u xortî xonîa haylemeê u hu-
îyayisê xo de çef kerdênê.

Hên bî, her çî ju sate bî: Dostîne, helalîe, pêrodais u
qewxa. Xo ra hênî o. Xuya mordemunê suke xuya yê dewu
nêcena.

46/1

- 1994 -

Umal Antene

Gintene

Xafi

Pîr 'Kal Hesen Xozat de vinetenê. Çe u çeberê xu, der u cîronê xu îta bî. Sulala çe Pîr 'Kal Hesenî verende ra Xorasanê Ooranî ra amaîbî. Sulala xu sulala Hezretê Alî ra bîe. Pîr 'Kal Hesen Pîrê na suke bî. Cem eî guretenê, duwae eî kerdênê, nêwesî eî kerdênê wes. Pîr 'Kal Hesen koxaxe xo de nîştênê ru. Ju kî ju xizmekarê xu bî. Xizmetkar roce vasturîa xu gurete şî ke tume hegaî bîçîno. Binê dewe ra dervaz da bover, reî nîa da ke, cor verê derî de ju mordemek hao serê kemere de nîsto ru. Bojîê u salvarê xu semernê we, dest u paunê xu şuno. Xizmetkar vêrd ra şî tumê hegaî. Tene ke vasturîa xu kerde vas ra, u mordemek ama vîr. Xizmetkarî xu ver vat: Hala, hala, nu kam o îta verê derî de ningunê xu şuno u hem kî temare na serê xo ra. Vasturîa xu gurete şî lewê mordemekî, vat:

- Ma ebe xêr!

Mordemekî veng nêda.

Xizmetkarî pers kerd:

- Tu kam a, 'çik a, 'çiwa wa?

Mordemekî ra veng nêama. Xizmetkar reîna şî ser, vat:

- Ezo to rê van, tu kot ra yena, sona kotî, tu tevana na dewe ra nîa?

Mordemekî serê xu dard we, vat:

Ez kî nêzanon, ez kotî ra yon, kata son.

Xizmetkarî vat:

- Je budala qeseî meke, mordem 'çiton nêzaneno kotî ra yeno kata sono, tuya ke hata îtika ama, helbet ju sebebê xu esto!

Mordemekî qe veng nêkerd. Xizmetkarî cor ra cer qa-itê ci bî. Mordemekî tae pa'çê surî u belekinî 'pilosnaîbî serê xo ra. Na ca de kî tae serê xu 'pilosnenê piro, hama tene zobîna usil ra. Mordemekî pu'çê xu guretî pira, pîştîkê xu ardî ra pêser, wuşt ra, vat:

- Dewa sima de eke dewres esto, mi biere lewê eî.

Xizmetkar kut ra ver, guret berd çe Pîr 'Kal Hesenî. Pîr 'Kal Hesen serê dîwan de ronîstaîbî. Hêrdisa xu reştênê serê şeneî. 'Çimê xu je 'çîla roşt bî. Porreê xu pey ra derg bî u pê vile de kerd bî gile.

Wexto ke hurdîmîna kotî zerre, Pîr 'Kal Hesenî 'tamerê xu xo dest ra na ru, ca da ci.

Hal u mezal, qesu u muhabet ra têpîa mordemekî Pîr 'Kal ra pers kerd, vat:

- Dewres ez zanon ke tu ebe keramete ama dîna. Kera-mete beyta her kes de esta, hama her kes bese nêkeno dew-res bo. Tu 'çiton bîa dewres, mi rê vace, ju rae bîmusne mi, ez kî dewres bî!

Pîr 'Kal Hesenî destê xu hêrdisa xo ser fetelnê, xizmetkarê xo rê vat:

- Ez zanon nu mordemek ebê 'çi fêl amo îta. Ci rê vace, hata ke rew o, îta ra şîero, mektebê dewresîê kî çîno, dewresîê haq ra yena.

Xizmetkar mordemekî guret bierd teber, hata verê de-reî ard, qeseê Pîr 'Kalî ci rê vatî. Mordemek da xo ro, hêre-dîa şî, reîna na het ser nêama.

Je Sanike

Wext de Dîarbekîr de ju walî beno. Nu walî kuno zidedê ju mixenetîe Kurmonc cenê pey. Walî verê 'çimunê cînîku, domonu u cel u cul de Kurmonc rê eziyete u şesate keno. Dest u paunê Kurmoncî dano gîre daene, Kurmoncî hurdîmîna hermu ra lonê kenê, fine ra dare. Lone kerdî, her herme ser ju mume têde nanê ru, mumu finê ra ci. Mumî vêsênê u pêdîma sero vileşîne ru. 'Tonê mumu yeno dirbetê Kurmoncî ser, dirbetîe vêsena u zaf zurîna. Conê Kurmoncî zaf zon dano. Kurmonc birreno u zir'çeno, walî kî pê huîno. Kurmonc decu ver didonunê xu qir'çeno, birreno, veng dano, natê u dotê xo de şe keno, wertê millet de lacekê xu vînenê.

Ci rê vano:

- Tu ke lacê min a, nî walî 'çimunê mi ver bikîse, hêfê mi ebe weşîa mi ci ra cena!

Lacekê Kurmoncî hawt serru de beno. Laik vozeno so-
no çe. Sandiqe ra pîştîe xu veceno, ceno ano. Yeno ke ha-
wa taqa taqa wafîa, hete ra danê piro, hete ra pê huînê.

41 b. gere

Kurmonc reîna nat u dotê xo de şe keno, lacê xu vîne-
no.

Ci rê vano:

- Lolê mi, tu ama?

Lacek vano:

- Heya bao, ez amo!

Vano:

- Lacê mi, to de esto, çîno? Nî walî 'çîmunê mi ver bikî-
se, honîa ke ez nêmerdo, ez ebê weşîa xu nae bivînî.

Lacek vano:

- Bao, tu qe merax meke, haq ver vatena tu bibo, ez ge-
re ke hawt walîu bikîşî u hefê piê xu bîcerî.

Nî qeseî vatî nêvatî, na pira walî kîşt. Walî bî dirbetin,
qina walî sandalîa ra qindir bena, ginena waro. Kurmonc
ebê a dirbetîa xu tîl beno, sono zelegîno walî ra, vano: Mi
de na qine nae, kam kamî kîşt, kam ke camord o nîa belî be-
no! A taşqale de Lolo rameno, hama esker kuno ra dime.
Lolo rameno u rameno sono, rae ra raştê ju cînika kokime
yeno.

Cînike ci rê vana:

- Cîgera mi, tu 'çik o nîa vozena?

Lolo vano:

- Nacnî, mi walîê suke kîşt, hefê piê xu guret, nika kî es-
ker mi dimera o. Sekena bike, mi îtîka ju ca de wedare.

Cînike vana:

- Bî binê pêşê mi kuye!

Cînike Lolîo kena binê pêşê xu, sero nîsena ru. Esker
yeno, ci rê vano:

- Kokime, tu tawa kes dî, îta ra qe kes vêrd ra?

Vana:

- Nê, mi kes nêdî.

Teselia eskeru kuna.

Vana:

- Sima kamî fetelînê?

Vanê:

- Ma ju domono hawt serrî fetelînmê.

Vana:

- Mi tawa kes nêdî.

Esker pers keno:

- Tu wertê rae de 'ça nîşta ru?

Vana:

- Hew, ayib nîo sima çîode nîanen mi ra pers kenê. 'Çi-me sima kor e, sima nêvînenê, ez xo rê kokim o, nîşto ru xo rê mîja xu kon.

Teselia eskeru endî kuna, cerenê ra sonê, Lolo kî xeleşî-no.

Lolo endî pira pira beno pîl, beno xort. 'Çiton ke pê xo rê sond werdo, qeseê xu ano ser. Lolo pêro pîa hawt walîu kîseno, sono reseno mirodê xu.

Herre

Zemînê mordemu hard o. Hard herr a. Herre ra zaf çî virajîno. Bon virajîno, hega beno, asin u paxir beno, qab u qacax beno. Hard u herre ke mebo, nonê weşîe nêbeno. Non nêbî, tae mordem herre weno. Zur mebo, ez ke qicekek bîo, mi kî herre werda.

Dewa ma de wusar bî. Dormê dewe 'çair u 'çimen ra, gul u 'çi'çegu ra bereqîenê. Vîalî, qewaxî, darê sae, yê murîe u hêrugu jîl dênê u vore ra sipî 'çi'çegê xu bî. Verê çe ma de ju korte bîe, veren de ra, feqerîa tenge ke amenê, taîne na korte ramitenê. Hete na korte reştenê 'tirê 'Kela, he-to ju amenê reştenê verê çe ma.

Ma ke ara xu kerde, vorekî u bizekî gom ra vêrdî ra ke, biermê verê 'Kela de bi'çirainîmê. Ez bîo, waa mi Gulsipîe bîe, torna Memê Bertî Gule bîe, lacê Wuşenê Gulî Mesut bî, lacê Seyd Alî Nurî bî, ju kî lacê Dursê Xidî Wuşen bî.

Ma vorekê u bizekê xu sanaî ra 'tir, taîne newrocî daî are, daîne gule vore daî are, gîre daî u kerd sere xo ra u pê gosê xo ra. Waa mi Gulsipîe verê kemere de nîşt bî ru, ju kemere dest de bîe, kemere ebe tu kerdênê hît, kemere ser

xil b.yere

xiznene u kerdene be'çikune xo ra. Gule, torna Memê Bertî, ma ra tene pîl bîe. Pê 'çalîe de nîşt bî ru, çîe dênê are. Ma ra her kes a sate xo ser bî, xo gos dêne. Bizekî u vorekê ma şîbî hetê 'Talas, ma ra dur şî bî. Nurî fereqet veng da. Ma pêro pîa xil bîme, voştîmê şîme lewe. Ma şe kerd ke, Gule hawa herra wena. Destî ebe herre kerdê pîrr, hawa xirpa xirp wena. Waa mi vacîe pêde, vat:

- Ere mewe mewe, zerrê cena, zerrê tu deceno, bena nêwes!

Gule qe gos nêna ra ser. Herre guretenê u je danîu eştenê fekê xu, cutenê u quletnenê ru. Herre ci rê hande ke wes amenê, tevana non werdenê.

Gule wuşte ra, vat:

- Bîerê, mi dima bîerê.

Avor şîe, ma kî dime ra şîme. Verê ju 'çalîe de xu kerd 'çewt, çîe fetelîe, nêdî. Ma kî va, beyta mamuxu fetelîna. Tenena avor şîe, binê ju 'çalîe ra tae pusqulî daî are. Nî pusqulî pusqulê awresî bî. Gule ke di u hîre teneî pusqulî eştî fekê xu. Yê mi zerre mi kut hure. Wuşenî vat:

- Tu, kix, kix!

Waa mi vat:

- Pisê, destê xu pira mene!

Gule ju pusqulena eşte fekê xu, vat:

- Sima ke nî pusqulu biwerê, qe nêwes nêbenê, maa mi mi rê vat.

A sate dewe ra veng ama, vat:

- Lao, lao, vorekî hae şîe şîa 'talas de biê vîndî, lao! La, lao, herbî şîerê bî'çarnê, verg yeno weno, verg!

Waa mi mi rê vat:

- Bivoze, mevinde!

Mi vat:

- Nê, ez teyna nêson.

Gule Nurî re vat:

- Tu kî tey so, ro!

Nurî hurînda xo ra nêlewna ra. Gule perna ra ser, senik mend pêro dê, gizikê jubinî biwencê. Ez, Nurî, Wuşen u Mesut şîme vorekî u bizekî 'çarnaî ra ardî. Wexto ke şîa kou eşte dewa ma ser, ma vorekî u bizeke xu guretî ardî. Şîa Koê Baneî endî amaîbî dewe ser. Gilê Koê Salî xonîa binê zerqê tîc de bî. Lewê Korte de her kes vorekê xu birrnaî ra, çeune xu ser qotmis bî. Gule xo rê tene herre u tae pusqulî kerd bî pêşê xu tey ardbî.

Son de binê 'çîla de ma nonê werdenê. A sate Gule amê ra mi vîr.

Mi maa xo rê vat:

- Dae, Gule herre wena.

Maa mi hûîye, vat:

- Tewa nêbeno lacê mi, tu zerrê xu hure mefîe. Tu ke qickek bîa, tu kî gegane werdenê.

Raşt kî mi werda, hama herra ke mi werda teberik bîo.

Gule ewru Estomol de ra. Zewejîayîa, domonê xu estê. Hama nêzanon Estomol de herre esta çîna.

Sosine

Nejdîê Pulur de dewu ra Dewa Vialeke esta. Na dewe de ju çeneka azebe bîe. Namê xu Sosine bîe. Sosine xonîa azebe bîe. Maa xu waştênê ke Sosine lacê biraê xo do. Hama Sosine lacê dedê xu nêwaştênê. Ae zobîna ju laiko xort de qese guretbî. Maa xu rajî nêbîe, vat:

- Roca bîne lacê biraê mi de so!

Sosine vat:

- Daê, se beno mi rê çîode nîanenî mêvace, ez eî de nêson.

Maa xu vat:

- Nê nê, nêbeno, tu gere ke lacê biraê mi bîcerê.

Maa xu ebe hêrs mal axure ra kerd teber berd. Sosine axwe nê ser, adir kerd we, tesne nê ru, xo re axure de axwe kerde xo ro. Altunê u îşturneê xu vet bî, serê sandiqe de naî bî ru. Axwuke ra ke vecîe, amê zerrê çêî.

Biraê xuyo qickek rê vat:

- Biraê mino lilik, so 'kilê rê vace, hawa Sosine xu fina dare.

Laik kot kay ver, nêşî maa xo re nêvat. Maa xu mal raa kîo ser kerd raşt, cerîe ra amê. Raa de ju cînike de tene qeseî kerd u xu xecelna. Uca ra têpîa amê verê çeber de nîşte ru, hîre reî veng da:

- Sosin, Sosin, Sosine! De bî, sepeta zibilî wedare mi ser, zibil bierî bierjî verê gorre!

Se kerd, se vat, Sosine ra veng nêvecîa. Wuşte ra şîe çeberê çêî kerd ya ke, Sosine hawa hewa ra sanîna ra. Zir'çê, xu eşt ser, mordemê dewe ser bî top. Hayleme u huyleme de, ax u wax de, sicim nêkerd ra, ju karde arde, kardî eşte ra ci. Arde war, labanta risne ser, mîşt da nêda, nêamê ra xu. Eke kardî mêeştênê ci xapa sicimî ya kerdênê, Sosine amêne ra xu.

A roce xebere dê mamurîeta hukmatî. Meîte Sosine hata sodir çe de mend. Sodir bî, esker u doxtor ama. Di eskerî çeber de xapdar vinetî. Milet têde cer verê bon de bî. Vere çêî heng u ceng bî. Miletê dewe berba u zerre xu Sosine rê taşele bî. Maa xu verê çeber de hokir hokir berbê, da xo ro, da zonê xo ro, da serê xo ro, xu kîşt, hama her çî endî vêrd bî ra.

Maa Sosine vat:

- Kard mêerce çena mi, kardî ver mêsane çena mi!

Hama eskeru nêverda ke şîero zerre oda. Doxtoru di sahatî meyt zerre de verda, ebe kardî u maqas kot ra be ver u muayene kerd. Ebe kardî şene birrna, des u ponc deştanî eştî bî ra ci. Vozd u gonî dêştan ra vecîayî bî teber. Peydona doxtor u eskerî têde amaf teber. Gonî u axwe arde eşte teber. Meyitê Sosine guret ard teber. Le'çeke eşt bî ra serê sereê Sosine, kerdbî veyvike. Hên veyvike arde teber u tene-

sur ser nê ru. Dewucî pêro dorme de bî are. Sosine 'çixa ke veyvike bîe, gonî u vozde têde amafîbî teber. Deştanî nejdî nejdî nê, dur dur eştbî ci. Kuraso sipî ke eşt ser, gonî wencanêbirîe. Hên tene ke şute, arde kuraso sipî ser. Kuras ke honîa nê'pilosna piro, hene ard, na destu u be'çikunê ningu ra. Pu'çê sipî daî pira, le'çeka sipîe ser de 'pilosnê piro, hên kuras went ser. Ju doseke bine de fît ra, ju balisna binê bejnê de naî ru u ju yorxon da ser ra. Sosine hên kerde mezele.

Ma de vanê: "Meyit ke nerm bî, xu dima meyitu beno."

Çeneke hîn rindeke bîe, hîn rindeke bîe, mordem qemis nêbîenê piro şeke ro. Namê xu Sosine bîe.

Bî Ebe Xu Vece

Mercanê Tercanî de xeyle dewî u mazraî estê. Dorme dewu u mazru dar u birr ra, kemer u 'kuc ra, u axwunê deru ra pirr o. Na ca de ju mazra bîê, namê xu Gomike bî, Xincorîe ra nêjdî bîê. Na mazra de tek teyna di bonî mendbî. Ju bon de Gozere u mêrdê xu Wusif, bone bîn de ju cuanekade viaye medenê. Namê na cuaneke Seyrane bî. yê çe Gozere di bizê xu, hîre mîê xu u ju qatira xu bî. yê Seyrane tek ju manga xu bîe. Mazra de domonî qe çînêbî. Wusif gegane ebe qatire u manga Seyranê korta hêrge ramitenê. Na korte ra hîre sinikî korek vetenê. Jede korek nêvecîenê, 'çi ke hêrge de zaf vas bîenê u axwe çînê bîe ke, hêrge axwe dênê. Zaf feqir u şefîl bî. Roca haqî non u do werdenê. Hama helmê xo de roştî u zelal bî. Çe Gozere u Wusif de tek teyna di vengî bî. Domonê xu nêbîenê. Hama înu omîdê xu domon ra nêbirrna. Xeyle rocî ke vêrdî ra, ca be ca, 'tau be 'tau, dec eştenê vêrê Gozere. Gozere wenca kî malê xu di tenê, zerrê u verê çêî rutenê dê, dere ra axwe ardenê.

Wusif a roce şî bî Dere Teyru. Vas çînit, tae kolî birrnaî ardî verê gorre de rizanî. Gozere verê locine de kar kerde-

nê. Reî dec eşt ra kaleke, nalê, hurînda xo de nîşte ru hên mende. Wusif verê bonî de nîşt ru, kasketa xu vete, zonîe xu ser nê ru. Gozere tenena ke nalê, Wusif reî çeber ra zerre de tey şe kerd. Gozere hard ser meredîe ra. Wusif kot qisa-ute ver. Hama na mazra de ne mîlcik perriêne, ne kî kerwane vêrdenê ra. Wusif xu ver vat: Ez se bikerî, şîer Tercan doxtor bîarî, se bikerî. Na wext Tercan de doxtor çînê bî. Eke bibîenê kî, gere ke Wusif ebe qatira xu raa roce bîşî-enê, u hem kî dî qurisê xu çînêbî ke doxtor dênê. Xu ver vat: Kolîu bar kerî bierî Tercan de biroşî, ya kî ju sinîk ko-rek tey bierî doxtor dî beyta yeno. Hama texelîa, 'çimêaxu nêbirrîenê. Gozere tenena ke vengo berz ra nalê, Wusifî veng da, vat:

- Seyrane! Erê waê reî bî, na hawa decu ver têde şîe.

Seyrane zaf kokim bîe, nejdîe newae serru de bîe. Xu ver bul bîe. Çe xo ra giron giron bêferre amê şîe lewê Goze-re. Dest de guret pey, dest kerd mîane u vêre ra. Wuşte ra şîe serê adirê locine ra axwe arde kerde hazîr. Gozere decu ver endî birrenê, tevana tey balmis bî bî. Seyrane veng a Wu-sif da, vat:

- Nî, bira, haq tey bîaye, tu 'ça bîa cemed menda, hala reî bî, destê xu mîanê xanima xo ra ke, eke domon rew bîa ro.

Wusif serm ver hurînda xo de bî wusk u wel mend, nêşî lewê. A sate Gozere locine ra kemere gurete, voremîe Wu-sif ser, vat:

- De bî ha, bî, tu 'çiton ke kerdo zerrê mi hên kî vece!

Wusif tene ke mutesir bî, verê çeber de tene ama şî, te-nena ke 'çerexîa, vere çeber de peya vinet. A sate vengê

berbaisê domono sawkekî ama ra gos. Desinde şî zerre, vat:

- Wuy, haq u tala, Tacê mi bîo!

Tene ke çef ver qail bî u xu kerd vînd, araçê riê xu kêfa dest ra kerde pak, nefese xu da be teber, vat:

- Huh, sukir xeleşîayîmê.

Laik bî pîl. Namê Riza na pira. Riza eke ama des u heşt serrû, pîê xu merd. Pî ra nê serrê tîpîa maa xu merde. Riza ke honîa di asmu de bî, Seyrane muredê xu dîna ra guretbî. Riza roce şî Selepur ra ju çenekade rindeke ramite arde Gomike. Ju lacê xu, di çenekê xu bî. Namê laikî Wusif na pira, namê çeneku Gozere u Seyrane na pira.

Hetê Erotîk Ra Serbestîye Kirmoncu

Wertê suke de tek tuk makînî vêrdenê ra. Nî makînî je-
de je eskeru u yê polîsu bî. Gomdar mî rê vat:

- Suke ra endî teber nêbenê nêsonê ke, qom xo rê re-
het bifetelîo.

Eî seke qom vat, mî serê xu dard we, dorme suke de şe
kerd. Dormê suke de 'çar kîo bî, serê kou rut bî. Zerrê na
'çar kou de na suke bîe. Caê na suke belî o, dost u dismenê
xu belî o: Dersim.

Dersim ke vat, sifte Kurmoncîe yena ra mordemî vîr.
Ae ra têpîa ceng, herb, esker u helbet haştîe u rindîe yena
ra mordemî vîr. Her kes zaneno ke qomê Dersimî zaf cesur
o, gondar o u hewl o. Zulum rê sabirê xu çîno, serva haqa xu
dano pêro. Hama wenca na dus de rînerm o, haşto u zerre-
germ o, yaranîe ra u lax ra has keno.

Ez u Gomdar rae ra verdîmê ra dover. Dover de tae la-
ikî lewê rae de nîşt bî ru, rîbeşî rotenê. Cimê mî seke gine

ra ribesu, ju deste ribeşi mi hêrnaî. Avor şîme qewaxane. Mi ribeşi daî garsonî, eî bierdî şutî, ma wertê xo de kerdî vila u werdî. Satena ju xort ama lewê ma. Zaf rîhuîyais bî. Hal u xatir pers kerdene ra têpîa tene ke ma qeseî kerd, xortî ju mesala xu ma rê qeseî kerde.

Falan dewe ra ju cînika kokime zaf bena nêwes. Adirê xu zaf beno. Cenê anê Dersim, anê doxtor. Cînike Tirkî nêzanena, doxtor kî Kurmonckî nêzaneno. Doxtor kokime ra çie pers keno, a fam nêkena, cok ra venga nî xort danê, 'çi-ke nu xort di zonû kî zaneno.

Doxtor nî Xortî rê vano:

- Hala na xanima kokime ra pers ke, mîja xu ke kerde emînê xu 'tawa zurînê?

Xorto rîhuîyais tene tewelîkî kokime ra pers keno, vano:

- Ni, najnî 'tawa pîsê tu hurînê?

Seke xortî ma rê nîa qeseî kerd ma huîyais ra taşele bîmê. Tenena ke ma huîyaimê, hetê pey ra ju kokimî vat:

- Ni lao, u 'çiko hîrra hîrr a, kirra kirr a?

Ma ke na pers ser 'tawa nêvat, kurşîê xu kas kerd ama nêjdiê ma. Kokim kot ra qesu ver, dewe ser, suke ser, hal u hêkat ra qeseî kerd. Mordemek zaf kokim bî, rîê xu qerme'çîayî bî, tavana rî de weşîa hazar serru asienê. Salvar pîra bî, mîane ra şuale, sere ra puşîe bîe. Mî ci rê vat:

- Apo, to ra çie pers bikerî?

Eî vat:

- Vace gonîa mi to ra bo.

Mî vat:

- Xeyle serrê tu estê, tu herbê hîris u heşt dîo, ma rê hîris u heşt sero tene qeseî bike.

Kokim kot qesu ver, tewana wertê kitabî ra qeseî kerdênê. Eî ke qeseî kerdênê, gos u 'çime ma hîremînu eî ser bî. Qeseî kerdena deî je filimî 'çimunê mi ver vêrdenê ra. Eî ke qeseî kerdênê, gege ez, gege kî Gomdarî "him, him" kerdênê. Kokim ferq kerd ke ma miqerrem "him, him" kenmê, qesê xu wertê de birna, xil bî, wuşt ra, çua xu xu ver sanite ra, vat:

- Him him, him him, nu 'çik o sima kerdo 'him him', him çua mi, him kirê mi!

Ma huîyayimê, hama pêdima tene sermîayimê. Kokim qarîa, di gamî bota şî, ma vat beyta ma ra muredîa şî. Hama reîna cerîa ra ama, vat:

- Ha çua mi, ha kirê mi!

Nîşt ru reîna lewê ma de, ma ci rê oraleta vate. Oraleta xu simite, wuşt ra xu ser, vat:

- De xatir be sima.

Xo kerd raşt, xu ver tae çî qeseî kerd, giron giron diesu ver şî. Tene kî bul bî.

Dermon

Cînika Wuşenê Selmonu Fadîma zaf nêwes bîe. Her kes qisaute de mendbî, ke na cînika dînc u hewle rê wertê di roce de sebî. Cînîkê dewe roc be roc amenê bejna Fadîma ser. Fadîma ke di heşt cile de mende, cîronu gurete berde jî-ara Qirxleru, berde Sapaz Dede ser, wenca rind nêbîe. Na wext wextê Derebeglîu bî. Dîna de zaf feqirîe bîe u bêkesîe bîe. Di mîe çe Wuşenê Selmonu bî. Cîronu vat, gereke raa haqî de ju qurbon bikero Wuşenê Selmonu. Qurbon kerd, qurbon çeunê dewe rê vîla kerd, cemat venga haqî da, bejna weşîe ser dua kerde, Fadîma wenca wes nêbîe.

Roce Wuşenê Selmonu domonî temey kerdî, rusnaî Doim ke, Dewres Dedeî bivînê, Dewres Dede bîero la gîre do. Di xortê dewe aspor bî, hetê Pulumurîe ser şîe. Rocê di rocu ra tîpîa ebê Dewres Dedeî amaî. Dewres Dedeî Wuşenê Selmonu de dizdene 'çar 'çimu ver qeseî kerd, va ke:

- Ez ewru la gîre nêdan, wae 'kila mi hewno ke ewru son de vînena meşte sodir mi rê vaco, ez u 'tau ci rê la gîre dan.

A sewe Fadîma dec u derdu ver hata sodir nalê. Sodir cînîkê dewe dormê cile de lewê Fadîma de ronîştîbî. Pêro sukît bî, gegane berbîene u têde serê xu sanitenê ra. Çeber bî ra, Dewres Dede kot zerre. Cînîkî wuşî ra oda ra şî te-

ber. Dewres Dede lewêl bejna Fadîma de nişt ru, pistine xo ra di laî vetî. Jukek sur bî, jukek sipî bî. Fadîma hewnê xu ci rê vat. Dewres Dedeî dua kerde, la gîre da. La ke gîre da, la kerd binê berjinê Fadîma. Ura têpîa ci rê ju nusqa kerde. Nusqa ser wende, xete ser dua nusnê, kerde wertê pa'çî, dê Fadîma. Fadîma nusqa kerde pistinê xu. Dewres Dedeî du-awa pêylene kerde, wuşt ra şî teber. Verê çeber de cinikî, tae pêya tai kî ronîştai bî. Verê feke ciniku ebe leceke gure-tai bî. Rîê ciniku de murizê u decê se serru bî. Cinikî şemi-ke ra vêrdî ra şî lewê Fadîma.

Dewres Dedeî Wuşenê Selmonu rê vat:

- Qisaute de mêmane, haq ke keder nêdano bena wes.

Wuşenê Selmonu ju sinik ardî, ju sinik genim u tene kî pir'ç da Dewres Dedeî, kerd helal, venga xortu da. Xortu wostor went ra çeber ver, Dewres Dede qotmis bî, Vilê Pali-ke ra tekit şî Pulemurîe. Heştana ke vêrd ra, şe kerd ke Fa-dîma wenca nêwes a. Decê xu zaf ê, adirê xu nêsanîno we.

Qisauta Wuşenê Selmonu nêşîe, cîronî kelazir bienê, cî-nikî berbîenê, tersenê ke Fadîma endî wertê înu ra bibirîo ra, şîero muredê xu reso.

Wuşenê Selmonu vat, xo rê şîer Suka Erzinganî, şîer te-ne dermon pêda bikerî. Ju 'kot genim kerd zerrê çualî, çual eşt ra poşt a xu, nişt maîna xu, dawa cer Pasature ser qotmis bî. Raa roce ama reşt Erzingan. Raver şî dermonxane. 'Çu-alê genimî na ru, cînika dermonxaneî rê vat:

- Xanima mi zaf nêwes a, xêrê 'kalike u pîrka xu tene dermon bide mi, hanu kî ju çual genim o, ceremê dermonî o.

Cînike vat:

- Apo, genimê xu bîce, bîtekne ebê xanima xu so lewê doxtorî. Doxtor ke xeta dermonî dê to, bî îta îlacê xu bîce.

10/1

- 1994 -

Uune Atere

Axwe kivernoine

Wuşenê Selmonu genimê eşt ra poşta xu ser, dermonxaneî ra şî teber.

Teber wertê suke ci rê zaf xerîb amenê, ebê xu xamê suke bî. Wendisê xu çînê bî. Tene ke doxtor fetelîa, nêdî. Taîne ra pers kerd, keş ci rê nêvat ke doxtor kotî o. Reî şe kerd ke cor je deî juode feqir hau hera xu rameno yeno. Wexto ke mordemek ebê hera xu bîero revêro, Wuşenê Selmonu ci ra pers kerd, vat:

- Nî bira, na ca de qe doxtor esto çîno.

Mordemek xerîb nêbî. Reî nat u dotê xo de şe kerd, vat:

- Xer bo, 'ça?

- Wuşenê Selmonu hal u hekat ci rê qeseî kerd. Mordemek kî suke nas nêkerdenê ke ci rê salix bidîenê.

Vêrd ra şî. A sate ju tabur esker cor ra ama. Eskeru muzikê eskerîe cinîtenê u ju fek ra vatenê:

- Marş, marş, îlerî marş.

Tabur ama meydonê zerrê suke de vinet. Dot ra zerrê ju taxsîo şa ra walî ama war. Walî şî verê heykel de vecîa kursî ser, qeseî kerd, vat:

- Miletê ma, ma her çî do sima. Ma sima rê raî u welaxî viraştî, sima rê mektebî viraştî, elektrik ard kerd zerre çenê sima.

Wuşenê Selmonu tene nejdî şî, kot wertê qelebelixî, çualê xu xu ver de na ru, gos da. Gos da, hama zonê walî fam nêkerdenê. Verê Wuşenê Selmonu de ju mordemekode bulî fekê xu kerdî ra, rind gos naîbî qesune walî ser, vat:

- Heya, wes bo, wes bo walîê ma. Her çî do ma, tek teyna ju qotik nêdo ma.

Walî tenena ke qeseî kerd, vat:

- Sima seveta partîa ma bî mordem, seveta partîa ma pîze sima mird o, yaşasin, yaşasin partîmîz!

Mordemeko bulî vat:

- He, yaşa, yaşa bîzîm paşa, her çî do ma.

Se ke nîa vat krîzê qelb ra gina waro, merd.

Wuşenê Selmonu uca ra birrîa ra tekit şî. Tene ke wer-tê suke de doxtor fetelîa, şe kerd ke hawa ju cînîka zaf koki-me, di mordemekî di hetu ra kotê binê bojîu, ju bon ra amê teber. Wuşenê Selmonu şî lewe, vat:

- Bira, xerê haqî sima ser bo, îta çe doxtorî o?

Mordemekî vat:

- Heya.

Çuale xu poşt de, nerdigonu ra ju qat şî cor. Verê oda doxtoru de xeyle nêwesî bî. Nêwesu ra jukekî vat:

- Bîz de beklîyox bire, toxtor begîn çox îşî var.

Doxtor çeber kerd ya, çeber de têde venge qir'çais ama.

Doxtor çeber xu dima da ca, kîlit kerd, vat:

- Ez nika son nonê pêrocîê won, sate na yon, tenena sa-bir bikerê.

Sahate nêm sahare ra têpîa doxtor ama. Fêkê doxtor de ju zelik bî, ebê zelik didonê xu kerdenê pak. Dolime ke ame Wuşenê Selmonu, venga ci da, şî zerre, vat:

- Fadîma, xanima mi, 'çand heştê ke cile de ra, pêroc pêsewe decu ver nalena.

Doxtor vat:

- 'Cikê xu esto?

Eî vat:

- Ben kendî bîlmez doxtor beg.

Doxtorî vat:

- Adirê xu esto?

Eî vat:

- Esto.

Doxtor xete ser çie nusnê, dê ci, vat:

- Nî hebu ra her roce hîre tenu ebê axwe bisimo her çî vêreno, hade ge'çmis bo.

Wuşenê Selmonu wuşt ra, çualê genimî da ci.

Doxtor dest çual ra nêna, ebe be'çika xu salix da, vat:

- Ha aî kose de rone, so!

Omidê Wuşene Selmonu zerre de je tîc germ 'bî, endî xu ver qanat kerdênê ke dermon dîo, Fadîma xu bena wes.

Tekit şî dermonxane, dermon guret. Roce endî dêm bî bî. Tene bî bî vêson. 'Çixa ke lokantu ra boa nonî bux dênê teber u pirnika eî ver amenê, nonê suke ci rê xam bî. Heto bîn ra tevana ges de merd bî. Teyna di qurisê xu tey mendî-bî, înu ra kî dermon hêrnaîbî.

Nîşt maîna xu, kot rae, raa roce ama dewe, ama Qele-cuxe.

Roce be roce hebî daî Fadîma, hama Fadîma wes nê-bîe. Adirê xu qe nêgina waro. Hêştene ke vêrd ra, Wuşenê Selmonu reîna xebere rusnê Dewres Dedeî rê. Dewres Dedeî ju lacek de teberik rusnaîbî, u temey kerd bî ke, eke adire wae 'kile esto, roce de hîre reî toraqo 'çivlek biwero.

Raşt kî hên bî, toraqo 'çivlek ke werd, adirê xu amênê war, biênê senik. Fadîm ke tene amê ra xu, qisauta pêrunê nîştê berjîn. Asmî, di asmî verdî ra, wusar ama. Wusar de bax u boston xemelîa. Bax u bostonu ser helmê dîna bî ra, bî ra tey dermonê tabiatî ama. Wertê gul u 'çî'çegu de ju lacekê Fadîma ama rîe dîna. Bî 'kal, bî pîr, roce amê, haq ra rîe dîna ra bî vîndî. Bî vîndî, a bêkesîe, a feqîrîe na dewe ra vînd nebîe.

Kam Beno Muxtar?

Dewe de heştæ heşt mordemî bî. Nînu ra ju Axa bî, ju Moraba bîB, ju şuane malî bî, ju Xoce bî, ju kî xorto de Wendis bî.

Morabaî hegaî ramitenê, şuaneî mal u naxir 'çirainîenê, Axaî genim u ron cî ra guretenê, Xoceî dua wendenê u meyi-tî şutenê, xorto Wendisî kî suke ra xeberî ardenê.

Qulê dewe jubîn de haşt u delal bî, hata ke ju hengeme vecîa.

Çe Axaî de roce hayleme vecîa. Vengê hêredais u pêro-dais ama wertê dewe. Axaî perna ra ser, vat:

- Azê tu to ra memano Xoce! Teber be, teber be çe mi ra so!

Xoceî pirtê u pîştîkê xu daî are, voz da teber, ama wertê dewe.

Dewicî amai lewe, ci ra pers kerd:

- Xoce, ni 'çik o tu ebê Axaî kerdo xir xirnaîs, gir girna-is?

Xoceî vat:

- Qe pers mêkerê, ebe tase do, ebê qeseî virvir, ebe ge-
jî gimgim, mî xo rê voz da teber.

Dewucî şî lewê Axaî, ci ra pers kerd, vat:

- Axa, nu 'çik o sima kotê riqa jubînî?

Axaî vat:

- Sodir son de dua, pêroc u pêsewe bela.

Roca bîne verê yînîe dewe de wenca venge heng u ceng
vecîa. Dewucî voşt amai, şe kerd ke Moraba be Ş G anê ma-
lî hae kote ra jubînî, danê pêro.

Moraba birra u vacîa Şuaneî ra, vat:

- Haq belaê xu tu ser bîaro, tu 'ça kona raê mî.

Şuaneî vat:

- Haq 'çimunê tu tarî kero ke, tu raa xo ra nêsona.

Dewucî sas bî mendî. Vat milaketî amê dewe. Vîjer pê-
rodaîs, ewru hêredaîs.

Dewucu Morabaî u Şuanê malî ra pers kerd, vat:

- Nu 'çik o sima kotê ra qeste jubînî?

Şuaneî vat:

- Je gaî qorreno, je here zirreno!

Morabaî vat:

- Qut, qut, qut, terê kerga 'kurte rut!

Pê pêroc xorto Wendisî suke ra ama. Dewucu Wendis
rê hal u hêkatê dewe qal kerd, ke milaketî ame kotê zerrê
dewe.

Xorto Wendisî venga Axaî, venga Morabaî, venga Xo-
ceî u venga Şuanê malî da. Pêro amai wertê dewe de bî are.

Wendisî vat:

- Sima 'ça xatirê jubînî nêzanenê, sima pêro qicî u pîlî
mordemê na dewe nê?

Şuanê malî uca ra vat:

- Ez rind qaitê malê dewe bon, cok ra ez bon muxtarê dewe!

Axaî çua xu kerde terik, Şuanê ser şî, vacîa pêde, vat:

- Lao kutik, veng meke, nika tu con ra bine lingune xu!

Şuanê xu peyser gur et, veng nêkerd.

A sate Xoce ama ra zonû ser, destê xu verva asmenî kerdî ra, duaye vate:

- Ya Haq u Mihemmed, ya Elî, ya Ana Fadîma, ya Kemerâ Sipîê tu esta, wertê na cul u cematê dewe de rîe mî şa meke, desture bide mi ez muxtarê dewe bî.

Dot ra Moraba kut ver, vat:

- Xoce, tu fekê xu kerd ra, nika cor hewrî qilaşînê ra, laşerê şîlie ver hegaê mi sonê!

Na raa Wendis kot wertê mordemu, vat:

- Mehêredîê, mevaciê, meqarîê sima pêro pîa biraê jubînî ê!

A sate hewr gurra, 'pilesik eş, asmên ra gura gur vengê hewru ama, têde şîlie vorê.

Şuanê vat:

- Muxtarê dewe ez o!

Axaî vat:

- Lao kutiko zexer, sima çe mi de non u sola mi werdo, sima saê mi ra bî mordem, nika kî verva mi yenê?

Xoceî vat:

- Haqo, omidê mi tek teyna to de ro, ez ke muxtarê dewe bibî se beno?

Morabaî xain xain Şuanê malî de şe kerd, ci rê vat:

- Lao, sodir naxir son de axur'. Muxtarê dewe ez o!

A sate Şuaneî çue sanite ra serê Morabaî. Moraba vo-
remîa ra ci, Şuaneî dêm da, gina Axaî ser, Xoce vulqeşî gi-
na waro, kot ra lingu ver, jubînî nata bota kas kerd, da jubînî
ro, wertê lixe u 'çamu re de tene gevj da, Wendis kot werte.
Kot werte ke ca bikero, u kî kas bî kot ra be wertê pêrodais.
Reîna 'pilesik eş, hewrî gurraî, şîlie tenena bîe zaf. Cil u 'ça-
mure de jubînî rind kutî, rind kutî hata ke dewicî kot werte,
jubîn ra birrnaî kerdî ca u her kes şî çe xu.

Nêm serre kes kesî de qeseî nêkerd. Ne Axaî Xoce de,
ne kî Şuaneî Morabaî de. Hata ke Rocê Îmamu ama. Her
kes rocê xu guret, gêrma Îmamu pote, qurbonê xu kerd, çe
be çe vila kerd, lew na jubîn ra u pêro pîa reîna bî haşt u de-
lal.

A roc a, na roc a, gegane na perodais ser qal beno. De-
wicî vanê:

- Qeseî amê qesu dima,
Reştî çeunê dîna.
Cer hard cor asmên o,
Dewa ma de ju qese bîo vila.
Bîerê bîerê bivînê,
Hal u gumanê dewa ma.
Zeke hewrî qilaşîayî ra,
Dewa ma tey bîe vîa.
Cer hard cor asmen o,
Haq rîe mordemê rindî de şe kero.
Hao ke xuya xirabine dime ra o,
Calu u pagu de xerepîno.

Mordemî ke Nêzanit, Nêzaneno

Verende de, xonîa ke makîna gurre dewa ma de çîne-bîe, zaf herî, qatirî u goligî bî dewa ma de. Dewicu na heygonu ra zaf fayde u xêr dîenê.

Ware ra pendîr u ron ardenê, hega ra genim, lovajî, xisik u simer, areî ra ardî u bulxur kirestene ardenê çeunê xu. Dewa ma de 'çixa ke herî u qatirî bî, herê Wusê Cocî hero-de zaf xirt bî. Herê Wusê Cocî herê Misirî bî, rengê xu sipî bî. 'Çixa ke sero zaf bar kerdênê, binê bar de hande kî pêşîenê.

Binê dewa ma de Saz esto. Saz cer raa fitilî esta u binê fitilu de kî Mazra Qeytajî esta. Raa na fitilu zaf 'çetin bîe, mordem nê'taurîenê ke rehet bişîenê, 'tirê fitilu ra yê taîne zerre xu qurefîenê piro. Na fitilu de ju caode zaf teng u 'çetin bî. Kam ke amêne na ca, ebê here gindir bienê, here xo rê, mordemek xo rê şîenê. Here ke gindir bienê, hama her reî na ca de here gindir bienê, çualî u bar têde pîşkîenê. Mordem wenca here kas kerdênê ardenê cor, uca bar wenca here ser bar kerdênê amênê dewe.

Roce Silemonê Feratî şî lewê Wusê Cocî, yat:

- Dereza, herê tu hera ma ra hewl o, herê xu bide mi, ez tae kolîu bierî Cenciga de biroşî.

Wusê Cocî şî axure, havsarê herî xa'çik ra kerd ra, gu-ret ard u da ci.

Silemonê Feratî kolîê xu bar kerdî, her sanit xu ver şî.

Seke ama fitilu, her hurînda xo de vinet. Ebe çue da pi-ro, her 'çeneqîa nêşî. Teneke 'ton da, her gama xu eşte. Se-ke game eşte gina waro. Dim de guret pey went, hama her gindir bî şî cer. Girzê kolîu têde axme bî 'tir ra şî cer.

Peydona kolî daî are u reîna her ser bar kerdî, guretî bi-erdî Cenciga de rotî.

Na caê fitilu de miqerrem nîa bienê. Herê kamî ke amêne na ca, tey ginenê piro. Hama dewicu ra kes aqil nê-kerdenê ke, ebe huî u zengene na caê xirabinî duz kerê.

Hata ke makîna gurre dewa ma nêkute, na raa fitilu nîa 'çetin bîe. Hênî o, mordem ke nêzanî nêzaneno.

Herbê hîris 38 (38) yer

Terteleyê 38 yer

Jerosîlê 38, may 19 kerub
rast o?

Wejîr Axa

Erzinganî ra ke hîris kîlo metere Koê Muzirî ser şîa, yena resena Gîrnawuk. Kîştî Gîrnawuk de ju 'çir esto, 'çir ra ju 'çirtone yeno. Axwa 'çirtoneî dewa ma Qelecuxe ra yena. Nu 'çirtone Ewropa de kî nas beno. Axwa 'çirtoneî yena, binê Mazra Qeytajî ra vêrena ra sona. Mazra Qeytajî de mordemo en kokim Wejîr Axa o.

Mî reî ci ra pers kerd, vat:

- Serrê tu 'çixa ê?

Eî vat:

- Uris ke ama Dêsim ez des u ses serru de bîo, ez nika 'çand serru de ro, tu vace! Wejîr Axaî herbê Urisîa u Tirkîa, herbê Yunanîstanî u Tirkîa, herbê Tirkîa u Dêsimî, herbê Yemenî u yê Qore dîo u taîne de esker bîo. Herbê hîris u heşt de zaf Kurmoncî kîşîe. Taîne vêsînê, taîne xeneknê, taîne surgin kerdê. Wejîr Axa a wext dewe de bîo. Ebê vîşt mordemu şîo ko. Ko de grub u grube biê vila, her kes ju het ser şîo. Asmî u hefteî reqa taqa tifongî erjînê.

Wejîr Axaî havalunê xo rê vano:

- Lao, pirodê pêrodîmê.

Tene ke daî pêro, havalê xu kîşînê, ebe xu xeleşîno, so-no xu ju eskeft de dareno we. Ju kî tey ju maîna xu bena. Es-kerî yenê cenê pey, destu pey de gîre danê, nîsnenê maîne, cenê benê. Wejîr Axa xu ver qal keno, pîlane viraceno, va-no ez se bikerî ke, destê nî zalimu ra bixeleşî, nî mi benê 'ça-le de qerqesune nane ra mi, mi kîsene, ya kî bene meydane suke de darde kenê.

Ake amaî kot dere, eskeru rê vano:

- Efendî, hala îta tene vinderîmê.

Eskerî gos nêna ra ser. Reîna veng dano, vano:

- Efendî esker, reî îta vinderîmê, ju karê mi esto.

Esker pers keno, vano:

- 'Çi karê tu esto, tu esirê ma wa.

Vano:

- Îta tene vinderîme, ciê mi yeno.

Esker eî maîne ra anê war, benê pe 'çalîe, destu kenê ra. Nêm sahare sero vîndenê, 'tawa çîno. A sate Wejîr Axa xu 'tir ra verdano ra, rameno sono wertê dereî, uca wertê dar u birr de xu dareno we. Eskerî pey ra tifongu ercenê, wertê dar u birrî fetelînê, vînenê, cenê pey anê serê maîne de gîre danê. Tenena ke şî, Wejîr Axa reîna veng dano, va-no:

- Efendî cenderme, a îta tene vinderîmê.

Esker vano:

- 'Ça wena sebî, wacena ke ma bixapînê!

Vano:

- Nê, îta vinderîmê ju karê mi esto.

Maîne ra anê war, benê pê 'çalo oê, pê xu 'çarnenê ra ci, ser vîndenê. Wejîr Axa a hêdile de voz dano, rameno so-no wertî derî. Axwe ra vêreno ra, vecîno dara goze ser. Es-kerî dime ra tifong u pîsto ercenê, wertê derî beno reqîê u teqîê. Yenê wertî derî fetelînê nêfetelînê, nêvînene. Tevana hard tey quletno ru. Teselîa eskeru kuna, texelînê sonê. Eke bî tarî Wejîr Axa goze ra yeno war sono u destunê eske-ru ra xeleşîno.

10/2 - 1994 -

Unal Astora

Louisa

Çermê Gaî

Ju roca paiz bîe. Pîe mi u apê mi Wuşen hega ra amai. Pîrka mi u maa mi serê adirê locine de gêrm potenê. Çe ma wertê axure de ju kose de bî. Axure de xa'çik went bî, axure kerd bî di leteî. Hetê ju de malê u naxirê ma, hetê ju de ma vinetê. Ma pêro pîa heşt mordemî bîmê. Na wext ju gaê ma, ju manga ma, ju gukê ma, di kergê ma u ju kî ju her ra ma bîe. Pîe mi u ape mi sarî rê morabaîne kerdênê. Destevera pîe mi her kar amênê. Dewe de mordemê hewl pîe mi bî. Qimetê karî u genimê hegaî zaf rind zanitenê, 'çi ke na wext feqirîê u qitlixîê hande ke zaf bîe, mordemê dewe vêson u têson bî. Cok ra na wext aşîrî zaf qewxa kerdênê u dîna dizdu ra pîrr bîe. Her kes feqir bî, weşîe çînê bîe, kinc u kolê mîletî dirîayî bî, taê rut bî, yê taîne gizikê xu sero ro-verdaî bî, aspîzî u êêî ser pîrr bî.

Na roce, son de, biraê mi gaî u manga tîmar kerde, pis-ke bine de sanîte pîro. Pîrka mi 'çîla fîtera ci. Sama xu ma werde. Sama ma gêrma bêqatix u nono korek bî. Nono korek wusk bî, maa mi axwe sanê pîro. Sama xu ke ma werde, cîlî fîtî ra, ma xo rê meredîayîme ra. Letê sewe de, ma ke xorî hewn de bîmê, reî çeberê axure qir'ça. Pîrka mi 'kalikê mi rê vat:

- Mordemek, tevana vengê çeberî yeno.

Reîna ke çeber tene bî ra, qir'çais tenena vengo berz ra ama. Kalikê mi, pê mi u apê mi desinde wuštî ra. Ma kî tersu ver ceneqiyâmê. Çeber tenena ke bî ra, di qilatî 'çimunê ma ver de asiayî. 'Kalikê mi veng da, vat:

- Lao, u kam o?

Qilatîu ra jukek game eşte na het ser, ama xa'çik ver, ti-fongê ard ra ma ser, veng nêkerd. Qilatîo bînî kî ama zerre.

'Kalikê mi reîna veng da, vat:

- Lao sima kam ê?

Kes ra ke veng nêvecîa, 'kalikê mi u pê mi xu kerd raşt ke, bivoremîe ra ser, pîrka mi kelacir bîe, kote 'kalikê mi ver.

Qilatî tifongê xu ard ra 'kalikê mi ser, vat:

- Vengê xu mevecê sima kîsenmê.

A sate tersu ver zerrê mi qurefîayî bî. Dot verê arre de mal u naxir xuye kerde u hurtmis bî.

Qilatî tekit şî hetê gaî. Gaî 'çolixe ra xelesna ra. Pîrka mi cerîe vero, vat:

- Sima Xizir kenê ma rê jîan meke rê, gonîa nî domonu mêkuyê!

Qilatî gos nêda, qilatîo bînî ga vet bierd teber. Qilatîo bîn peyserkî vecîa teber, vat:

- Vengê xu mêvece, sima kîson.

'Kalikê mi vat:

- Lao tu kam a ke mi bikîse?

Xa'çik ser ra xil bî, xu eşt serê qilatî, destê qilatî de ti-fong peqa. Qilatî xu kerd raşt, axure ra voz da teber. Teber ting u tarî bî. Serê Vîaleke ra asme roşt dênê. Wertê dewe de kutiku kerd bî hewe hewe. Qilatî tarî de bî vîndî şî.

Ma wuštîmê ra, dime ra bîme teber. Wertê dewe ra vengê mordemu amênê. Wušenê Miloşerî na 'tau muxtarê dewe bî. Seke vengê tifong eşîa pê, mela Asuru ra voşt ama. Pireno sipî sero bî. Hayleme u huyleme de qeseî kerd, şî çe xu, tifongê xu guret ard.

Endî fejr ke eşt, mela ma de, verê bone ma de, mordemê dewe amaî têlewe. Her kes tifonge xu tey ard bî. Qotmis bî, hetê 'Kela ser şî. Seke reşt fekê Dere Gelîe, şe kerd ke, verê maxara de gaê ma 'çerme kerd, qilatîu 'çerme tey gureto bierdo. Wušenê Miloşerî tifongê xo ra ju qerqesune kerde tal. Vengê tifongî wertê Dere Gelîe de hîre reî ama şî. Wertê kemeru ra u dar birr ra teyr u tur perra.

Ga gaodê zaf xirt bî. 'Çerme kerdbî, vozd verdaî bî ra ser, voz d ser vizikî perrîenê ra.

Wuşenê Miloşerî vat:

- Nî dizdê Doimî ê, bîerê dime ra tene şîmê!

'Kalikê mi, Wušenê Miloşerî u zobîna hîre mordemê dewe kot ra be rae, Dere Gelîera şî. Ma cerîayîmê ra, amaîmê dewe. Eî şî reşt dustê Koê Salî. Rê'ça dizdu belî bîe. 'Çerme ra dilape u dilape gonî rişîayî bî. Eke reşt Warê 'Taştamî şe kerd, qilatî hae cor de sonê.

Wuşenê Miloşerî pey ra dî u hîre reî tifong eşt. Qilatîu kî dot ra tifong eşt. Hama qerqesune nêreştênê ci, 'çi ke jubîn ra zaf dur bî. Tenena ke na jubîn ra, qilatîu dustê Warê Devê 'Çuxire de pê tepika kîo de voz da, bî vîndî şî. Nî kotî ra dime, amaî reştî Devê 'Çuxire. Amaî ke qilatîu 'çerme gaî uca ca verdo şîe.

'Kalikê mi 'çermê gaî eşt ra hermê xu ser, pêro pîa cerîayî ra amaî dewe.

Pirka mi qilatîu re zewt da, hama ga endî merd bî. 'Çerme guret bierd kurna yînî de şut, guret ard sole kerd, bierd serê axure de fit ra. 'Cerme ke bî wusk, boya kerd, ci ra ju meskade girse deşte. Pîrka mi ke verê axure de doe xu sanitene ra, geganê qaê xu amenê vîr. Vatenê: Ga merd, 'çerme mend.

Hemed Axa

Haq rametîe ci do, dewa ma de Hemed Axa bî. Leqema xu Kolo bî. Mordemode zaf uskit bî, kerga kesî rê 'kişt' nêvatenê, kesî rê zerarê xu çînêbî, hama wenca kî leqema nîane naî pira. Lese ra zaf derg bî, hama endî zaf bîbî kokim. Paiz u zimiston çe xo ra teber nêvecîenê. Amnon u wusar de miqerrem serê bon de binê germê tîc de meredîenê ra. Ju kî ju qaputê xu bî. Rengê qaputî mor bî u esker ra tey ardbî. Eke serê bon de meredîenê ra, astirê xu fitenê ra, qaputê xu 'pilesnenê xo ra, hên şîenê hewn ra. Nêzan wes bî, nêzan nêwes bî, jede serê axura çe Ap Nesemî de meredîenê ra.

Ju roce her kes verê bonunê xo de danî potenê. Danî zerrê lêî de pilqa pilq gîrîenê. Ma domonê dewe çe be çe fetelîayîmê, xo rê danî daî are, kerdî pêsê xu. Emsalunê mi ra ju kî Alîriza bî. Alîriza mêvace 'ninga seytonî' vace. Zaf har bî. Ma danîê xu guretî şîme lewê silondu. Danîê xu ke werdî qedenaî, tekitmê şîmê verê mektebê dewe u uca kaye 'çelik kay kerd. Ma şekerd Hemed Axa hao pê bonê çe Bektes Axaî ra giron giron yeno, ke şîero Pasature.

Alîriza xever da, vat:

- Kolo, Kolo, tu kata sona?

Hemed Axa gos nêna pa, 'çi ke u hurînda 'kalikê deî de bî u Alîriza kî, pistin ra bireşîo, je hurînda tornê Hemed Axaî de amêne. Alîriza reîna xever da, vat:

- Kolo, Kolo, tu mê îta ra meso.

Hemed Axa seke ama nêjdiê ma ra vêrd ra, 'Ninga Setonî'voşt şî kot ver, verê Hemed Axaî de serê rae de meredîa ra, ke Hemed Axa mêşîero. Hemed Axaî raa xu vurnê, dormê lêsa Ninga Seytonî ra cera şî.

Ninga Seytonî wuşt ra, voşt, reîna şî raa Hemed Axaî ser meredîa ra, vat:

- Kolo, Kolo, tu 'ça yena îta ra sona?

Hemed Axa reîna raa xu vurnê. Ninga Seytonî reîna voşte şîe, ver guret, vat:

- Kolo, Kolo tu kata sona?

Hemed Axa cor ra qaitê ci bî, vengo honik ra vat:

- Wey, Alîrizaê mi tu ya!

Ninga Seytonî cerîa ra ama. Dot ra maa xu amê, di silpa-xî daî be pe gosê Ninga Seytonî ro. Warrais u 'karrais ra dest de guret bierd çe.

Hemed Axa hên bî, zaf saf bî, kes rê 'tawa nêvatenê, hama taîne ci ra 'çimêşaên kerdênê. Eke merd, rind yeno ra mi vîr, Wuşenê Mistî verê çeberê eî de ci rê tabute taşte. Eke da hard, nêzan 'çi ra, zaf mordemî nêamaîbî mezele ser.

Saa 'Kewîe, Saa Sure

Ju roca amnonî de Suralî laode derg guretî şî zerre suke. Laî di hetu ra xape kerde, di daru ra çîp gîre da. Ju mertega barîe u derge gurete, xil da vecîa laî ser. Serê laî de fetelîa, nata ama bota şî, dorme de zaf mordemî amai têlewê u qate ci bî. Nî mordemî lete heto 'çep de bî, lete, heto raşt de.

Suralî hewa de serê laî de tene ke 'çerexîa, xu eşt cer u ama war. Mordeme silxetî destê xu daî be jubîn ro. Heto 'çep ra ju modemekî cebê xo ra ju saa sure vete dê Suralî. Suralî saa werde, xu reîna eşt ra laî ser, nata cera, bota cera, lingu ser pay vinet, pale xu 'çarnaî u ta daî, ama war. Miletî destê xu daî jubîn ro, Suralî înu ver de xu kerd 'çewt, silam da ci u marîfeta xo ra qail bî.

Na raa kî heto raşt ra ju cînike 'turike xo ra ju saade 'kewîe vete arde dê Suralî. Suralî sae 'kit kerde werde, xu kerd mird, reîna xu eşt ra laî ser. Laî ser nata ama, bota şî, serê xu laî ser na ru, palê xu hewa de kerdî terik, bojiê xu di hetu ser kerdî ra derg, ju deqa hên vinet. Milet destê xu daî be ju-

bîn ro, Suralî xu eş cer, ama war. Milet ver reî na het ser, reî a het ser xu kerd 'çewt, kayê xo ra qail bî. Na het ra mordemî amai lewe, her kes ju saa sure dê ci. Heto bîn ra amai ser, her ju ju saa 'kewîe dê ci. Suralî qail bî, hama tene kî sas bî. Saî guretî, kerdî cebê xu, kerdî pistinê xu, pêsê xu kerd pirr. Xu ver vat:

- Ez 'çand reî amo meydonê na suke, roce kes rîê mi ro şe nêkerd, ewru 'ça nasibê mi esto?

Mordemî heto 'çep ra tenena amai lewe, ci rê vat:

- Saunê suru bîce biwere xu mird ke, partîa ma nas bike, reyê xu kî made!

Na raa heto raşt ra mordemî nejeliayî ser, vat:

- Saunê 'kewîu bîce biwere xu mird ke, partîa ma nas bike, reyê xu kî made!

Suralî reî înu de, reî înu de şe kerd, vat:

- Saa sure kî wes a, saa 'kewîe kî wes a.

Cerîa ra şî laê xu daru ra kerd ra, bî raşt şî. Tene ke şî, reî cerîa ra xo dima şe kerd. Şe kerd ke 'çi şe kero, saê surî u saê 'kewî kotê ra têwerte, nata bota jubîn gindir kenê. Xonîa ke dur nêkut, reîna pê dima xu şe kerd ke, saî qelebîê jubîn ra, dime ra lerze kenê, je laşerî hae gindir benê yenê.

Suralî voz da, voşt şî bine ju dare de xu dard we. Laşerê sau gindir bî, ama verê dare ra vêrdî ra şî, Suralî nêdî. Suralî wertê vasî ra vecîa, xu kerd raşt, dorme xo de şe kerd. Ama ke rawurco şîero, gilê dare ra ju saa 'kewîe ginê waro, ginê sere Suralî ro u biê di letê. Têde 'çeneqîa, xu ver bî 'çewt u xu reîna wertê vasî de dard we. Tene ke tersê xu zerre ra şî, serê xu reîna dard we, nat u botê xo de şe kerd, ke kes çîno. Ama ke rawurco şîero, gilê dare ra ju saa de sure amê war, gine sere ro, tey bîe di letê. Zerrê xu qurefîa,

destê xu est ra serê xu ser, hên xu ver vinet. Serê xu dard we, cor dare ro şe kerd. Şe kerd ke, dare sero tek teyna di saî mendê, î kî amaî ginaî ci u bî leteî. A sate vengê laşerê sau ama. Laşer cerîa ra ama verê Suralî ra vêrd ra şî.

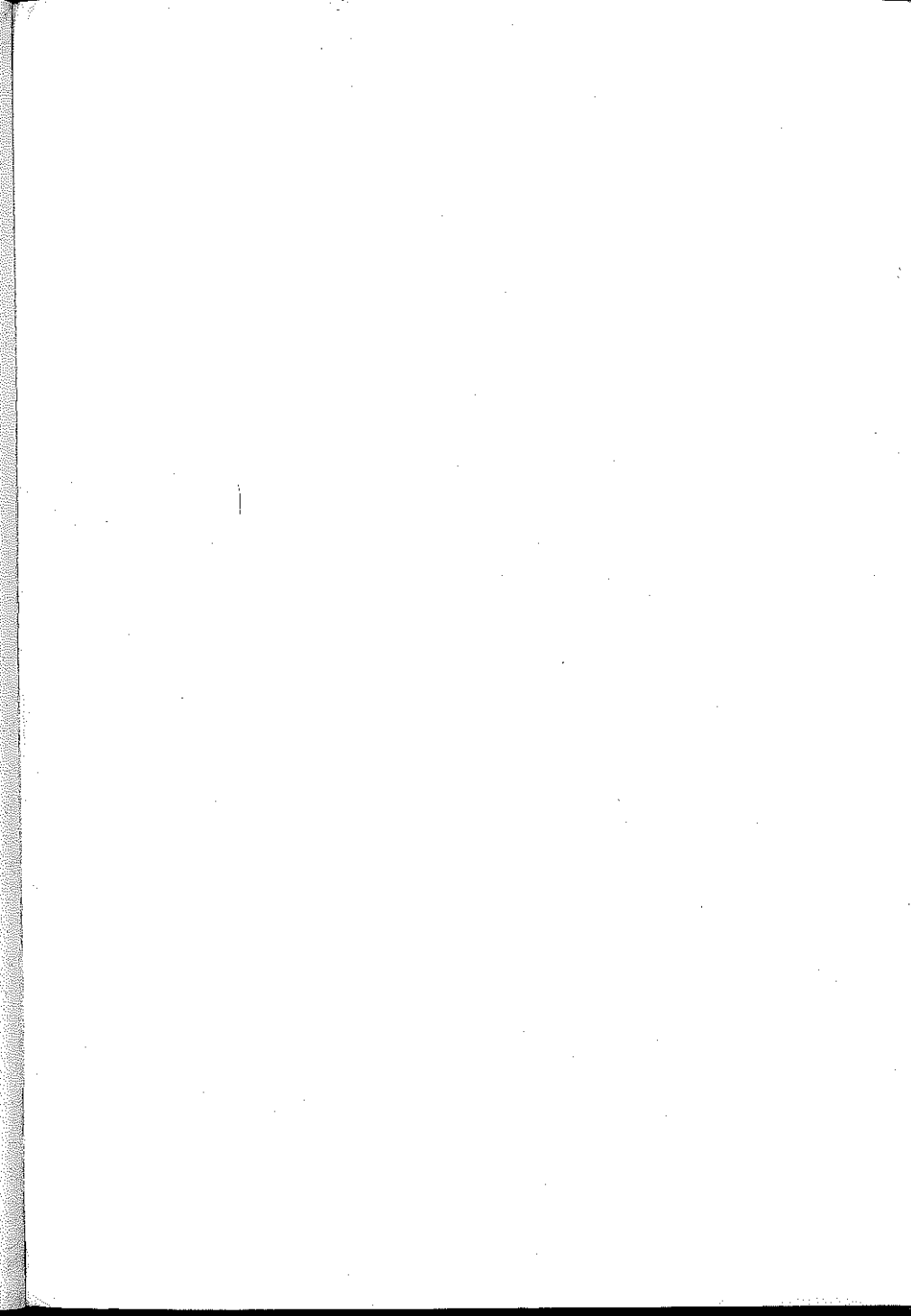
Laşerê sau vat:

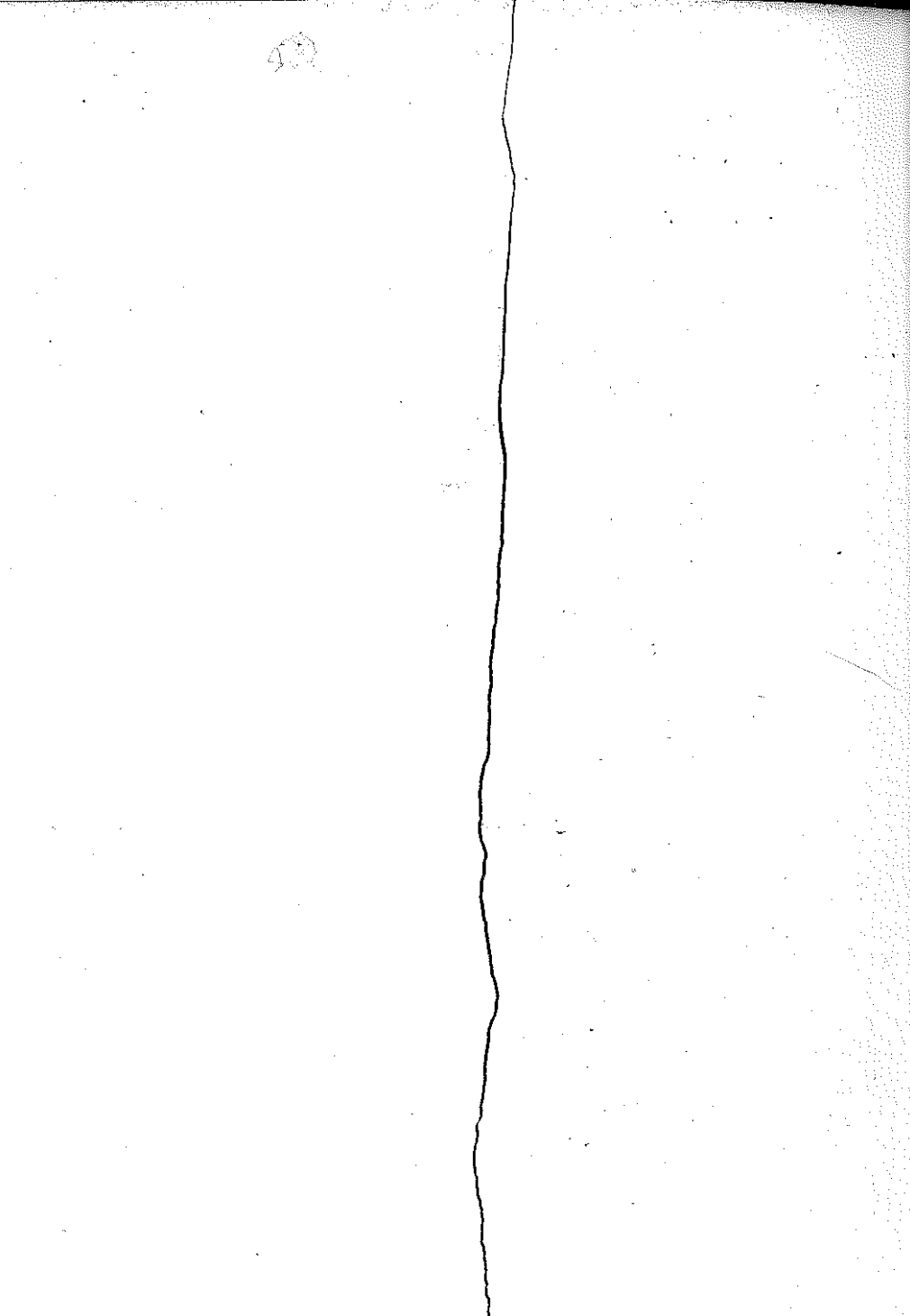
- Lao îta çîno, u herhal wenca şîo wertê suka uca laî ser kay keno, bierê ma dime ra şîme.

Laşer ke vêrd ra şî, Suralî nî 'çarlete saî guretî, 'tamaz-naî jubîn ra, kerdî pistinê xu. Nî di saî lete sur u lete 'kewî bî. Bî raşt, tekî ama çe xu. Nî saê sur'kewelekî guretî bierdî daî cironunê xu. Cironu ke pers kerd, nî saê nîanenî kam dê ci, vat: Laî ver, vaî ver, vengê laşerê partîu ver, meydonê su-ke de heng u ceng, binê dare de tîlî vîlî, xo re biwerê saune xu, kes rê mêvace, 'çi ke lete 'kewe, lete sur.

NAVEROK

GAÊ ALÎŞANÎ.....	7
BEKTAŞ AXA.....	13
MORDEMÊ WEXTÊ'KANÎ	18
MEMED SONO MEKTEB.....	23
BONÊ MÎRALÎ	29
ES'KÎCÎ	41
KUTENE	47
TEYERA	53
CURONÎE U PEREÎ.....	65
HESEN DEDE.....	72
KOO SÎPÎ, KOO ŞAA.....	76
YARANÎE.....	78
DEWIC U SAWCÎ.....	88
MESELA SILÊ QICÎ	
DEWRES ALÎÊ MANOXILÎ	94
HER ÇÎ JU SATE DE BÎ.....	99
XAFÎ.....	103
JE SANIKE	105
HERRE	108
SOSINE.....	111
BÎ EBE XU VECE	114
HETÊ EROTÎK RA SERBESTÎA KURMONCU.....	117
DERMON.....	120
KAM BENO MUXTAR	126
MORDEM KE NÊZANIT NÊZANENO	130
WEJIR AXA.....	132
CERMÊ GAÎ.....	135
HEMED AXA.....	139
SAA 'KEWIE, SAA SURE	141

Kemal ASTARE Serra 1960 de dewurê Er-
zingarî ra Qelecuxa Asuru de ama dina. Des u ju
serru de şî Alamanîa mektebê Teknikî u Sosyalî ra
têpia maylîmine kerde. Hata nîka dî kitabê
Kemal Astarê lete **Kirmancki**, lete Alamanaki
veciayi Hazar Dengizê (Zerre mî de, 1991, Stock-
holm; Xerîbie de Welat Çino, 1993, Bonn).
Kîlam u meseleê xu pêşereku de, namrocu de u
radîe de veciayi. Ebe xu zonunê Alamankî, Kîr-
mancki u Tîrki de karê zon cernaenê de u radiyê
Alamanîa WDR de gurîne.

